

312308

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంబరుము ౧౩౩ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 12-వ తేదీ శుక్రవారము } సంచిక ౧౩౩
 No. 17 } MADRAS, FRIDAY 12th SEPTEMBER 1930. } No. 133
 శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస బహుళ పంచమి

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
 నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
 బావును. పాఝపునొప్పుల బారదోలును.
 పొట్టను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
 వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
 కురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
 వలన కఠిరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
 గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
 లలో కూడ వాడుచున్నారు.

గొప్ప గొప్పవారిచే
 వేలకు వేలు యోగ్యతా
 పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చిటీ జూచి కొనిన
 మోనము గలుగదు.
 చక్కని డబ్బీతో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
 డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండగలది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శైలిపిథి, మద్రాసు.

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, భోర్లు, బొంబాయి.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్, బందరు.

స్థాపితము—1923.

హైదరాబాదు బ్రాంచి

కొందరి హైదరాబాదు పాతల ప్రాంతాహముమీద ఆపట్టణముందు యాబ్యాంకు బ్రాంచి నొకదానిని
 యీ మాసాంతములోగా ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడినది. నిజాంరాష్ట్రములందుండి జనులు యాబ్యాంకు తమ
 దిగనే భావించుకొని దాని ఆభివృద్ధికి తోడ్పడగలందులకుగాను, 200 పేర్లు వారలకిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది. బందరు
 నందు పేరు 1 కి 100 రూపాయలు వసూలు చేయబడినది. యిప్పు డీ పేర్లను కావలసినవారు రు 150 లు యిచ్చేద
 మన్నన అమ్మవారు కనబడకు. అయినను హైదరాబాదు బ్రాంచి పేర్లు ప్రైవేట్ కారణమువలన మామూలు ధరకే (at par)
 యివ్వబడును. పేరు 1 కి ప్రస్తుతము రు. 50 లు వసూలు చేయబడును.

రావుబసాద్దూరు కెడింబి హనుమంతరావు పంతులు,
 మేనేజింగ్ డైరెక్టరు,
 డి. యస్. శాస్త్రి, యం. ఎ., శైక్రటరీ.

యితర వివరములు:—
 ఏజెంటు:—ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్,
 87, కెసి డిస్ట్రిక్టు, హైదరాబాదు-అని వ్రాసిన బడయగలరు.

వసంతకుసుమాకరము.

మధుమేహము, అతిమాత్రము, రాచగురువులు, కుకనవృద్ధము, కుక్రతయనూ, నరముల బలహీనత, చిరకాలపు లెల్ల
 కును, శుఖవ్యాధులు తీర్చింపుటచే కలుగు మూత్రాశ్మవ్యాధులు మొదలగు మేహరోగములకు పదిసార్లు పదియోవధములను
 తిని కుదురక వ్యయప్రయాసల నొందుటకన్న బంగారు, వెండి, మంచినీరుత్యములు, పగడిములు మొదలగు వీర్యవత్తరమైన వస్తువు
 లతో నిద్రపడుటచే నిశ్చయముగ మంచి ఆరోగ్యము నీయగలిగిన ఈ వసంతకుసుమాకరమును నేవించి కాళ్ళతనాఖ్యమును
 పొందుట ఉత్తమపద్ధతి. అనేకులు నేవించి ఆరోగ్యమును పొంది యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు. కు 1-కి రూ. 20

కాశ్మీరముగ తయారుచేయబడిన 224 రకముల బొవధములు గలవు—కేటలాను ఉచితము.

వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము, చింతలూరు, ఆలమూరుపొస్టు, తూర్పుగోదా వరిజిల్లా.

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము

ఇట్టి యుతిను రాజకీయ గ్రంథ వివిధరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధాన
 ముగ్గురు శాస్త్రజ్ఞులచే ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలదివ్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము
 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

దివ్య దృష్టి వలన
 భవిష్యత్తు తెల్పుట

ప్రశ్న ఫలములను చెప్పేడి జ్యోతిషము మున్నగు నితర
 సాధనములు ఒక్కొక్కప్పుడు చెప్పేడివారి లోపముచే
 నైన నేమి ముహూర్త నిర్ణయమందలి లోపముచే నైన

నేమి తప్పిపోవుట సంభవించును.
 గాని దివ్యదృష్టివలనచెప్పు ఫలములకు
 తిరుగులేదు. ఖండఖండంతరముల
 యందలి ఆర్తులు హిందూదేశపు
 గవర్నరులు, మహారాజులు, విద్యా
 ధికులు, ఉద్యోగులు మున్నులను
 సంప్రదించి సంతృప్తిపడి మాకిచ్చిన
 యోగ్యతా పత్రములు వేలకు వేలు
 గావు. ఇప్పుటికి ఒక లక్షజనముకు

వైగామేము యిట్టి ప్రశ్నలను జెప్పియున్నాము. ఫలితములు
 మేముచెప్పినచోప్పున జరిగితీరదని మాఅనుభవము. మీభవిష్య
 తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జవాబులకు చార్జీ రు. 1-4-0.
 ప్రొఫెసరు-శేఖరు గారు, బి. యె.(wash)
 మెప్పరిట్టు, ఏలూరు (పశ్చిమగోదావరి).

తెలుపు పట్టు పంచలు

ఈ తెలుపు పట్టుపంచలు 5 1/2
 మూర నిడివి 2 1/2 మూర వెడ
 ల్పున్న దగదగాయముగా
 అసలే పట్టుతో నేయబడి
 నది. మాచుటకు బహుశ్రకా
 శముగా యుండును. ఇది స్త్రీ
 పురుషులు బాలకు బాలి
 కలు సహా ధరించవచ్చును.
 పంచ 1-కి ధర రు. 2-0-0

N. B:—8 పంచలు ఒకేతడవ కొనువారికి ఒక ప్రి
 టయింపిను ఇనామును, 6-పంచలు ఒకే తడవ కొనువారికి
 ధర 4. రు. పాకెట్ గడియారము ఒకటి ఇనాం ఇవ్వబడును.
 8 తేక 6 పంచలు అర్జరు అంపువారు అడ్వాన్సు రు. 1-0-0
 పంపవలయును. ఎం. ఎస్. నరస్వతి అందు కంపెని,
 సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

అమెరికావారి బహుమతి పొందిన వృత్తాంతము

(దెందుకూరి ఆంజనేయులుగారు)

నాజననం, 1-7-1914. నాకు 12 యేండ్లు రాక పూర్వమే నా తల్లిదండ్రులు మరణించిరి. మా తల్లి క్షయవలననా నా తండ్రి ముఖవ్యాధులవలనను మరణించిరి. నా అక్కగారి పెనిమిటి పోవ్యములోనికి దేవదీని. ఆయన ఉద్యోగముడు. మేముందువోట వదలి యింకొక చోటికి బడలియై వెడలిపోయెను. సంవత్సర మధ్యమంబగుటచే మైసూరులో చదువుచున్న నేనచ్చటనే హోటలులో స్వంత పోవ్యములో వుండ నలసినచెను.

అప్పుడు నాకు మలబద్ధకము. ఆకలిలేదు, తరుచుగా జ్వరము, చర్మవ్యాధులు నుడుచుండెను. సక్రమముగా కాఫీ దుకాణమునకు బోవుచుంటిని. నేను మంచి నీరు మాని పోదా, లేమనెడు త్రాగుచుంటిని. నేను ఆటలాడుటగాని, వ్యాయామముచేయుటగాని యోరుగను. వీర్యమును దుర్వ్యయము చేయ నేర్చుకొంటిని. స్కూలులో జరిగిన వైద్యపరీక్షలో నా ఆరోగ్యవివరము లిట్లు వ్రాయబడినవి:—

“కుడిరోమ్ము క్రుంగియున్నది. ముక్కులో ఆక్రమమైన కండయున్నది. దృష్టి పరిలేదు. సామాన్యస్థితి చాల చెడియున్నది. తూకమునయస్సునకు తగినట్లు లేదు.”

తరువాత కొలదికాలమునకు నావజ్వరము, పొడిదగ్గ ప్రారంభించెను. ఎట్లెట్లో దినములు బుచ్చురు పాతకాలకు బోవుచుంటిని. నాకు ఆహారమునం దిచ్చలేదు. అందువలన ఓల్ టేక్ కాఫీ, మిథాయిలు, పోదా, లిమినెడ్ లతో పట్టపోసికొనుచుంటిని. ఆరుబయట పరుండగూడదనిరి. చెయ్యిడు పిలువబడి నాడు. జ్వరము క్విన్ టెన్ టెన్ జ్వరముతో నగాచి వేయబడుచుండెను. ఎస్ట్రేలలో మాపరీక్ష తనవి. మా బావగారన్న నరసింహమ్మ నెల్లితిని. తరువాత అల్లోపతిమందులతోని ప్రయోజనము లేదనియు వ్యాధి క్షయంబంధమైనదనియు గుర్తింపబడిన తరువాత ప్రకృతిచికిత్స నవలంబించితిని. ప్రకృతి చికిత్సకు లు చాల ఉత్సాహపడి వన్ను చికిత్సలో ప్రవేశపెట్టిరి ఆదేసయములో అమెరికాలో న్యూయార్క్ పట్టణములో మిక్కిలి ప్రచారముగల ‘Physical Culture’ పత్రికాధిపతు లాక పోటీ నేర్పాటు చేసిరి. బరువును వృద్ధిపఱచు పోటీ (Weight Gaining Contest) ఆపోటీలో బహుమతి పొందవలయునను ఉత్సాహమును మిక్కుటముగా నుండెను. ఇందు మొదటిపోటీ 30-7-29 తారీఖున తీయబడినది. అప్పుడు నేను 60 పౌనుల బరువుంటిని.

నేను దినమునకు 8 కటిస్నానములును 1 పర్యాంగ స్నానమును జేయుచుంటిని. పగటిపూట నారింజపండ్లు మాత్రము తినుచుంటిని. రాత్రి పరుండ బోవునప్పుడు ఒక్కొక్క తులము చొ॥ తేనె, అలిపు నూనె, గోధుమ పొట్టు కలిపి తినుచుంటిని. మొదటి దినము 4, 5 నారింజపండ్లు తిని అరమైలు నడచితిని. మొదటి నెల పూర్తియగు నప్పటికి దినమునకు 26 నారింజపండ్లు తిని ఆపకుండ 4, 5 మైళ్లు నడచుచుంటిని. ఆ

లి యెవతముగా గలుగుటచే వండిన ఐరియన్లు మును కూరలును ఉప్పు నయితము చేర్చుకుండ తినుచుంటిని. ఇట్లు దినమునకు 1 తూరి ఉదయము మాత్రము భుజించుచుంటిని. తరువాత చల్ల అన్నము తినుచుంటిని. మధ్యాహ్నము కొబ్బరికాయలో సగముకొబ్బరి తినుచుంటిని. రాత్రికులయందు నారింజపండ్లును, తినుచుంటిని. 8 వ మాసార్థమున నాయాకలి యింకను అధికమగుటచేత నేను 2 వ మాసములో తినుచుండిన అన్నము, కూరలు రెట్టింపు పరిమితిగలవి అవసరమయ్యెను. మధ్యాహ్నము కొబ్బరికి బదులు అక్రోటుకాయలపప్పును, సాయంత్రము నారింజపండ్లును దినుచుంటిని. అక్రోటులో మాంసకృత్తులను, క్రొవ్వుపదార్థములను కొబ్బరిలోకన్న సధికముగా నుండుటచే నవి వాడితిని. నాలుగవమాసములో పప్పుపదార్థములనుగూడ వండించి తినుచుంటిని నేనప్పటికి దినమునకు 12, 14 మైళ్లు నడువగలసామర్థ్యమును బొందితిని. అలపట కలుగుట యెఱుగను. 5 వ మాసములో ధారాళముగా దొరకనందున అక్రోటుకాయలు వాడలేదు. 6 మాసములో అక్రోటుకాయలు, అన్నము, కూరలు, పప్పు నారింజపండ్లు తినుచుంటిని. నాలుగవ మాసార్థమునుండి మలబద్ధక వినునుంతయు లేకపోవుటచే గోధుమపొట్టు, అలివ్ నూనెలను వాడలేదు.

మొదట నాకీరీరప్రశ్న నడక గే. తరువాత క్రమముగాదండెములు, బస్కీలు, యోగాసనములు చేయుచుంటిని. వీనియొక్క పరిమితిని నాబలాభివృద్ధి, ఓర్పు, వీనినిబట్టి క్రమముగా వృద్ధిచేయుచుంటిని. ప్రతిదినము సాయంకాలమునందలి ఆరోగ్యదముగు నూర్యోరగాములలో అతిస్వల్పవస్త్రధారి నై తిరుగుచుంటిని. ఏమాత్రము అవకాశము గలిగినచో, ఎండలోతిరుగుచుంటిని.

ప్రారంభమున నాకు కొలదిగా జ్వరముండెను. ద్వితీయ మాసాంతమునకు జ్వరముకగ్గి దేహోష్ణము సహజస్థితికివచ్చినది. ఇప్పటికి నల్లే యున్నది. నేను రాత్రి 9 గంటలకు పంచలయందు పరుండును. దేహముమీద ఎక్కువగుడ్డలు కప్పుకొనెడివాడనుకాను. శీతకాలమునందు ఒక కాలువను ముఖమునవదలి కప్పుకొనుచుంటిని. నిద్రలేస్తే నా కీర్ధానమువలన నుఖనిద్ర కలుగుచున్నది. కలలేమియు లేవు.

ఈ సంవత్సరముంతయు విద్య మానినేసినందున విపులముగ మానసికవిశ్రాంతి యేర్పడినది.

నేనిప్పు డుత్సాహముగను బలముగను ఆరోగ్యముగను నున్నాను. అడుగు పెనువకు నాకు వచ్చుచుండెడి నాకోప మేమైనదో! యిప్పుడు సరసత్వము కలిగినది. ఇప్పుడు పట్టుమునిన ఆగకుండగ 28, 30 మైళ్లు నడువగలను. నా ఆకలిలేమి అనిచ్చి పోయినది. ఎప్పుడు తినవలయుననినను తిని జీర్ణించుకొనగలుగుచున్నాను. ప్రతి ఆహారకబళమును నమలుటయందు నా కత్యంతానందము. నే నీ 6 మాసములలోను 26 పౌనులతూకము పెరిగితిని. పనిపొటలయందును పరిశ్రమయందును ఉత్సాహము అత్యంత మభివృద్ధియైనది. నా యెత్తుపరిసయితము కొద్దిగా పెరిగినది. సలహా, ప్రకృతిపత్రికాధిపతి యైన వుచ్చా చెంకట్రాసు య్యగారివద్ద పొందుచుంటిని. ఈ చరిత్ర 30-1-30 తారీఖుతో పూర్తియైనది. 1-6-30 నాటికి నా తూకము 100 పౌనులు.

ఆహారపరిమాణము తెలుపు పట్టి

	1 వ నెలలో	2 వ నెలలో	3 వ నెలలో	4 వ నెలలో	5 వ నెలలో	6 వ నెలలో
నారింజపండు (చర్మముతీసిన)						
తూకము)	120 పౌ	24 పౌ	24 పౌ	20 పౌ	20 పౌ	16 పౌ
గోధుమపొట్టు	80 తు	80 తు	20 తు			
తేనె	80 తు	80 తు	20 తు	20 తు	10 తు	
అలివ్ నూనె	25 తు	80 తు	20 తు			
కొబ్బరి		6 పౌ				
లియ్యము		8 పౌ	16 పౌ	16 పౌ	17 పౌ	18 పౌ
పప్పుపదార్థములు			4 పౌ	4 పౌ	5 పౌ	6 పౌ
కాయలు, కూరలు		16 పౌ	24 పౌ	24 పౌ	28 పౌ	28 పౌ
నెయ్యి			1½ పౌ	1½ పౌ	1½ పౌ	1½ పౌ
మజ్జిగ		7 కేర్లు	10 కే	10 కే	10 కే	10 కే
అక్రోటులోపలికరిడి			4½ పౌ	4½ పౌ		4½ పౌ
పచ్చిద్రాక్ష		4 పౌ	6 పౌ	4 పౌ		

నాతూకము

మొదట (30-7-29)	60 పౌ
1 నెల గడవిన తరువాత	64 ”
2 ” ” ”	69 ”
3 ” ” ”	75 ”
4 ” ” ”	79 ”
5 ” ” ”	82 ”
6 ” ” ”	86 ”
అనగా 30-1-30	

సంగీత శమంతకమణి 0-8-0

ఆత్మజ్ఞానానంధము

గ్రంథకర్త:—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు.

శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది 0-8-0

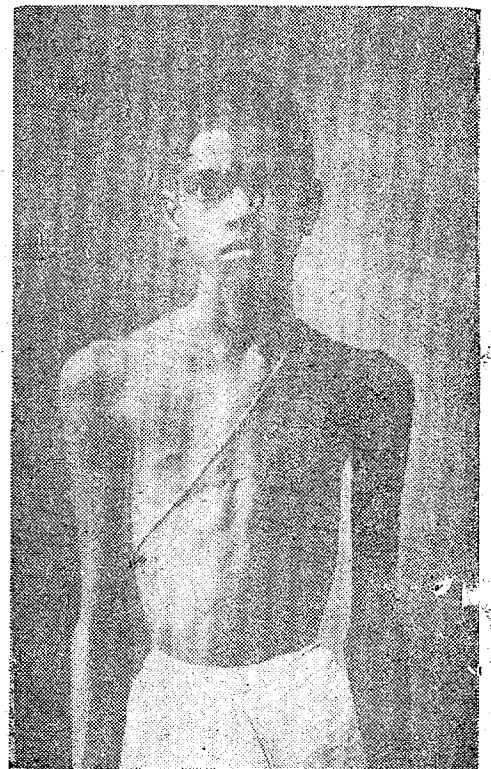
నెం. 6, 7 తంబుపెట్టిపీఠి, మద్రాసు.

రోమహారి

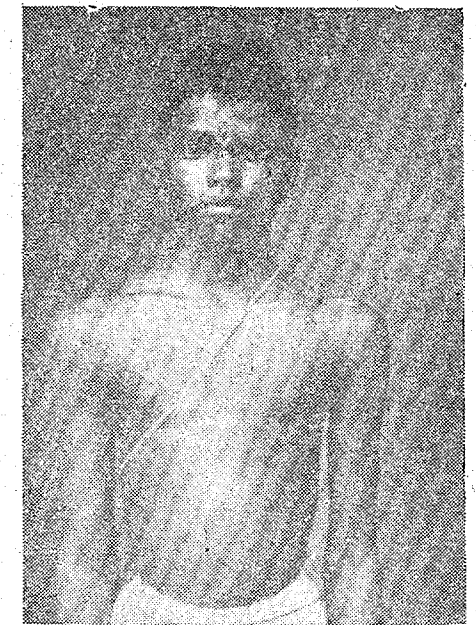
డబ్బీ 1 కి రు. 0-8-0 వి. పి. తో 0-13-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండునిమిషములలో మొదలంట రాలి పోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు. మంట యుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

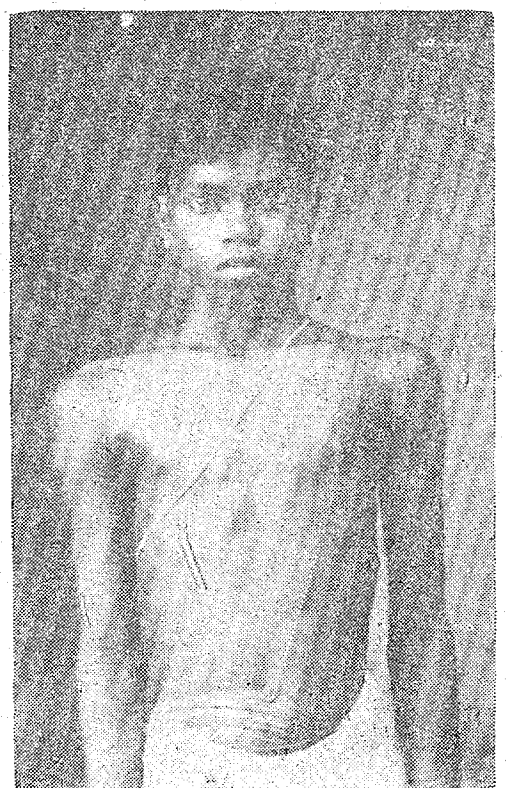
అమ్మ తాంబూలం 7 తంబు పెట్టిపీఠి, మద్రాసు

30-7-29 తేదీ. 60 పౌనుల బరువు

30-10-1929 తేదీన 75 పౌనుల బరువు

30-1-1930. 86 పౌనుల బరువు

కంఠాలు, పచ్చలు, ముంగిముత్యములు వగైరాలకు

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,

మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయెలరీ అండ్
డైమండు మర్చంట్సు, బెజవాడ.

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు

(12-9-1930)

స్వదేశీ మిల్లునూలు ధరలు

20 నెం. నూలు (5 పానుల కట్టు) మధుర మిల్లు	రు 4-8-0
" " టి. స్టేషన్ మిల్లు	రు 4-2-0
" " లాయర్ మిల్లు	రు 4-2-0
ప్రెస్ నూలు (5 పానుల కట్టు) మధుర మిల్లు	రు 8-7-0
" " లాయర్ మిల్లు	రు 8-6-0
" " మిన్టర్ మిల్లు	రు 8-6-0
20 నెం. నూలు (10 పానుల కట్టు) చూలే మిల్లు	రు 5-9-0
20 నెం. నూలు (10 పానుల కట్టు) మధుర మిల్లు	రు 5-8-0
" " బకింగ్ హౌస్, కర్నాటక మిల్లు	రు 5-14-0
" " టి. స్టేషన్ మిల్లు	రు 5-8-0
" " లాయర్ మిల్లు	రు 5-10-0
" " గోకాక్ మిల్లు	రు 5-9-0

ఇత్తడి, రాగి కేకుల ధరలు

ఇత్తడి కేకులు (బారవ 1-కి) "డిబ్బోమాన్"	రు 195-0-0
" " "కృష్ణానార్"	రు 198-0-0
రాగి కేకులు (బారవ 1-కి)	రు 248-0-0

సీమెంటు ధరలు

గిల్లింగ్ హౌస్ ("బెయ్యి" బ్రాండు) పీపా 1-కి	రు 11-8-0
" " బస్తా 1-కి	రు 8-4-0
ఇటాలియన్ ("సలీ" నాటవర్) బ్రాండు పీపా 1-కి	రు 9-4-0
" " బస్తా 1-కి	రు 2-6-0
జేనిస్ (పి. కే.) బ్రాండు పీపా 1-కి	రు 9-6-0

చక్కెర ధరలు

జావా చక్కెర (రెడీరేటు) బస్తా 1-కి	రు 24-1-0
" (ఫార్వర్డ్ రేటు) " ఆగస్టు	రు 28-12-0
" సెప్టెంబరు	రు 28-12-0

వేరు సెనగనూనె ధరలు

"ఎక్స్ పోర్ట్" (1-వ రకము) బారవ 1-కి	
" " (2-వ రకము) "	
"గానగ" " "	రు 77-0-0
"విరుచునగరు" " "	రు 92-0-0
అమడము (మిల్ డెలివరీ) " "	రు 94 టు 95-0-0

వదును చేసిన తొగ్గ ధరలు

అవుతోలు (8-8 1/2) అవకంట్రిన్	రు 0-9-6 టు 0-10-0
" (లేటిక్) "	రు 0-11-0 టు 0-12-3
" (8-8 1/2) టెంగునూరు	రు 0-10-0 టు 0-10-8
" (7-7 1/2) "	రు 0-10-8 టు 0-10-9
" (లేటిక్) "	రు 0-12-0 టు 0-18-0
" (8-8 1/2) బెజవాడ	రు 0-9-9 టు 0-10-8
" (8 1/2-7) "	రు 0-10-6 టు 0-11-0
" (7-7 1/2) విజయనగరం	రు 0-10-0 టు 0-10-8
" (8-8 1/2) "	రు 0-10-6 టు 0-11-0
" (7-7 1/2) వీలూరు	రు 0-10-8 టు 0-10-6
" (8-8 1/2) "	రు 0-11-6 టు 0-12-3
గోదతోలు	రు 0-8-0 టు 0-8-6
గోదమాడతోలు	రు 0-12-6 టు 0-18-6
అవుమాడతోలు	రు 1-8-0 టు 1-5-0

వేరు సెనగపప్పు ధరలు

మిడ్డికాకము (ఫెంచీ బారవ 1-కి)	రు 85-8-0
సావారకము " "	రు 86-0-0

వెండిబంగారముల ధరలు

వవరను 1-కి (టోకుధర)	రు 18-8-10
" " (చిల్లరధర)	రు 18-9-0
బంగారము తులం 1-కి (ఇంగ్లీషుబార్)	రు 21-18-0
" " (హిందుబార్)	రు 21-6-6
వెండి 100 తులముల బార్ 1-కి	రు 48-10-0
" కుంజ 1-కి	రు 0-8-8

మీ కుటుంబము నంతయు
అంటువ్యాధుల
నుండి గాపాడ
గలిగిన సబ్బు

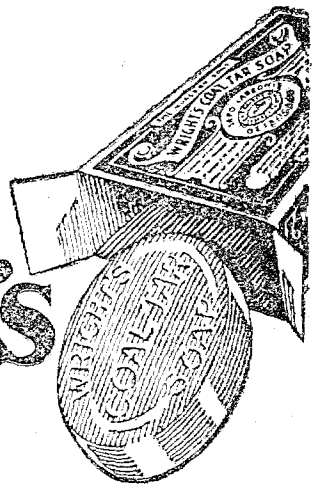

పూజముగ అంటువ్యాధులు చిన్న క్రిమి
జీవకములవలన వచ్చునని డాక్టర్లు చెప్పుదురు.

ఇట్టి అంటువ్యాధులనుండి గాపాడుకొను
టకు ప్రతినిత్యము రైట్సుకోల్ టార్ సబ్బు నువ
యోగించవలసివదిగ డాక్టర్లు సలహా నొసంగి
యున్నారు. ఇట్టి వ్యాధులు మీవద్దకు చేరకుండు
టకు డాక్టర్లు సలహా వనుననించి, ప్రతినిత్యము
ప్రాతఃకాలము, సాయంకాలములందు రైట్సు
కోల్ టార్ సబ్బు నువయోగింపుడు.

బంగారువన్నె సబ్బు

WRIGHT'S
COAL TAR
SOAP

ఉచితము! రైట్సుకోల్ టార్ వారి 12 సబ్బు కేవలము
బంపినవారికి రైట్సు షేవింగ్ స్టిక్ ను, 20 కేవలము బం
పినవారికి యొక పెట్టె సాంప్రాదానిని బదులుగ యివ్వ
గలము. బయట అప్పుడేయబడిన కేవలము మాత్రమే
పోస్టుబాక్సు, నెం. 760, బొంబాయివారికి పంపవలెను.
పోస్ట్ జిరోరకు ఒక ఆదానిని పంపుడు.

పెట్టె 1-కి 8 పెద్దబిళ్లలుండ
గలవు. శేడే యొకటి తెప్పిం
పుడు.

(6)

సోల్ ఏజెంట్లు:—టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్,

17 ఎ, ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్నల్)

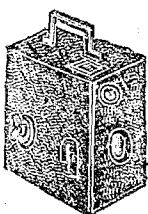
"దాని ను పయోగించిన జరామరణములుండవు"

తులము గొట్టము రు 2.

ర న కా త్రు ము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్నల్ డ్రగ్స్ స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

అనుభవమవసరములేదు
శ్రేష్టముగ చిత్రములు తీయటాలో పూచీ నివ్వగలము.

వియోగ్రాఫ్ కెమెరా

వలన ఫోటోలుతీయుట సులభము, చౌక గూడనైయున్నది.

ప్రపంచముంతటినందు కెమెరాలలో వియోగ్రాఫ్ కెమెరా చాల చౌకయై యెవరిచేసెనను సులభముగ నువ
యోగించ దగియున్నది. 8 1/2 X 2 1/2 అం. కొలతగల ప్లేట్లపై రమ్యముగ చిత్రమును తీసిన సులభముగ తయారుచేయ వీ
లగును. ఈ మాదిరిలో శ్రేష్టమై కాన్ బెక్సులవ్వు యనుగ్గుబడి సెల్బయాక్టింగ్ వట్టరుగలిగి, పూర్వపైండరు, డ్రైఫ్ట్లు,
దానికి తగిన ద్రావకములు, వివరములు తెలుపు పుస్తకముతో సహా పంపబడును. ధర రు. 8/- ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వ
ములు ఇంగ్లీషులో జరుపవలెను.

P. L. Sharma, Aligarh (U. P.)

పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారికి ఆరోగ్యమధికమగుట

పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారి ప్రకటన
అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 11:—“పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని విడుదలచేసినప్పటినుండియు అయిన ఆరోగ్య మనుగూర్చి తెలుగుకొనగోరి ప్రతిదినమును చాలయంది తంతి వార్తల నంపుచున్నాడు. వీరి కంఠకిని ప్రత్యేకముగా తంతి వార్తలను పంపుట ఆసంభవమగుటచే పండిత మోతీలాలుగా రిప్రకటనను చేసిరి. నామిత్రులును నా దేశీయులను మిక్కిలి శ్రద్ధతో నా యోగక్షేమము పార యుచున్నందులకు నేను వారి కంటికిని మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. నేను స్వగృహమున కు వచ్చినప్పటినుండియు నాకు అతిశ్రమముగానే ఆరోగ్యాభి వృద్ధి కలుగుచున్నది. స్థలమును మార్చి మరియొకచోటికివెళ్లి ఆచట కొంత కాలము సంతృప్తమున విశ్రాంతిని బడసినచోసం పూర్ణముగా ఆరోగ్యము త్వరలోనే లభింపగలదని వైద్యులు తెలిపిరి. నాకు తంతివార్తల నంపిన వారందరను దీనినే నా ప్రత్యుత్తరముగా స్వీకరింపగోరెదను” అని మోతీలాలుగారు మా విశేషభోతో చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

సంధిరాయబారము లెట్లు ప్రారంభమైనవి?

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 10:—“ఇప్పుడు చెరసాలలో నున్న కాంగ్రెసునాయకు లిద్దరు సంధిని కుదుర్చుటకు ప్రయ త్నింపవలెనని పీపిలెనెలలోనే నన్ను కోరిరి” అని, సర్ లేజ బహదరు స. ప్రాగారు తెలిపిరిగాని వారి పేరులను వెల్లడించుటకు సమ్మతించలేదు. దీనినిగూర్చి నేడు ఉదయమున అనందభవన మనకు వెళ్లి మాదిలేఖరి పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారి నడు గగా వాటిలు తెలిపిరి.

“పీపిలెనెలలో అలహాబాదులో సంధికుదర్పవలెనని స. ప్రాగారిని కోరిన కాంగ్రెసునాయకు లెవరో నాకేమియును తెలియదు. స. ప్రాగారు వారిపేర్లను ప్రకటించుట కంగీకరింప లేదుగాన యీ విషయముగూర్చి చర్చించుట నిరుపయోగము” అని పండిత మోతీలాలుగారు నడిపిరి.

మోతీలాలుగారు వెంటనే కార్యభారమునకు పూనెద రా అని అడుగగా వారిలు తెలిపిరి.

“పూర్తిగా సిధిలమైన నా ఆరోగ్యమును సరిచేసికొను టకు నేనిప్పుడు తొలుదొల్ల వహింపవలసినకార్యభారమే యు న్నది. నేడు మరల అనందభవనమున అడుగు పెట్టుటతోనే నాకు చాల ఆరోగ్యము కలిగిట్లు కనబడుచున్నది. నయినీలో నున్నప్పటి నీటికిని యిప్పటినిటికిని అద్భుతముగా మార్పు నాకే కనబడుచున్నది” అని మోతీలాలుగారు నడిపిరి.

పండిత మోతీలాలుగారి కుమార్తె శ్రీమతి విజయలక్ష్మి గారు గూడ మోతీలాలుగారితో మనూరికి వెళ్లెదరు. ఆమె మరల ఎచ్చుచెరకును కృష్ణసునారి కన్యగా రావనిని చూచు చుందురు. పండితమోతీలాలుగారికను నీరసముగానే యున్నా రు. పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగారికి ఒక నాజగుపేటల లేఖ ను చక్కని నమూనాతో వ్రాసి ముగించిరి. నేనిప్పుడు చేయగలి గిన పని పుత్తరములనుచదివి ప్రత్యుత్తరములను వ్రాయుట మాత్రమే” అని మోతీలాలుగారు మాదిలేఖరితో తెలిపిరి. (హిందూ)

మాదిరియాపథముల చూచి మోనపోకుడు.

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య గారిచే నర్వవిధములైన లివర్ అండ్ స్ప్రిన్ వ్యాధులకై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయ బడి ట్టి సుప్రసిద్ధ దివ్యోపధము కలదు.

అశాభంగము కాకుండగలందులకై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను; ఆర్డర్ల నన్నింటి నీ క్రింది చిత్రముకు నేరుగ వ్రాయుడు:—

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య (విజయనగరం పాతపుట్ట)

లివర్ అండ్ స్ప్రిన్ వ్యాధుల ప్రత్యేకవైద్యుడు, 36, నడువీధి, మైసూరు, మద్రాసు.

సప్రాగారి ప్రకటనను పయ్యెనీరు పత్రిక సమర్థించుట

మరికొందరు కాంగ్రెసుప్రముఖులు గూడ కోరిరనుట

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 11:—“కొన్ని నెలలకుపూర్వ ము భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘం 4భాగ పాల్గొనుటకు వి. జి. (వికలభాయి) పటేలు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు అలహాబాదు వచ్చినపుడు సంధిని కుదర్పవలెనని వారిద్దరి ప్రోత్సాహమువలననే సర్ లేజబహదరు స. ప్రాగారిని కోరిర నుట కెట్టిసంకేతమును లేదు. ఇది వి. జి. పటేలుగారు అసెంబ్లీ ప్రెసిడెంటుపదవికి రాజీనామానిచ్చినపిమ్మట కొద్దికోణలలో నే జరిగినది. కాని ఇప్పుడు కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు స. ప్రాగారిని అధికారపూర్వకముగా కోరనందున స. ప్రాగారు మిన్నకుండిరి. అటుపిమ్మట కొంతమంది కాంగ్రెసువారు మరల స. ప్రాగారిని కోరిరి.

రాజప్రతినిధిగారి వాదనమునుగూర్చి పండిత మోతీలాలు గారు నుడువులలో యిర్విను ప్రభువును చాలప్రశంసించిరిగాని తాను చెరసాలలోనుండగా స. ప్రాజయకరుగార్లు తెలిపినవిష యములనుగూర్చి కొంతసంకేతమును వెల్లడించిరి. అట్టి సంకేత మున కవకాశమేమి యును లేదు. ఇర్విను ప్రభువు పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారి మరతులను మరింత విరించివెళ్ళినగాని మరేమియును తెలుపలేదు. ఇప్పుడు మో తీలాలుగారు కారాగృహవిముక్తులైరి గాని ఇర్వినుప్రభువు సద్భావమునుగూర్చిన సంకేతమును కులభిముగానే నివారణచే సికొనవచ్చును” అని నేడు వెలువడిన పయ్యెనీరుపత్రిక ప్రక టించెను.

చాదరి అభిజులహుగారిని ఢిల్లీ చెరసాలనుండి గోరధ పూరు చెరసాలకు మార్చిరి. పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, విఠలబాయి పటేలు, మధురాదాసు త్రికంజీగారి కను ఢిల్లీ చెరసాలలోనే యున్నారు. (పయ్యెనీరు)

పండిత మాలవ్యాగారు సంధిరాయబారములు

రాయబారములను గూర్చి మాలవ్యాగారి కెవరును తెలిపియుండలేదు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 10:—“గాంధీమహాత్ముని కో రికపైని స. ప్రా జయకరుగార్లు రాయబారములనుగూర్చి యెప్ప టికప్పుడు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారికి తెలుపుచు నేయుండెదను వార్త నిజముకాదు. కడపటజరిగిన విషయము లు మాలవ్యాగారికి తెలియనే తెలియవు. కావున మహాత్మాజీ కోరిన మరకలపట్ల మాలవ్యాగారు ఆమోదమును తెలుపుటగాని మానుటగాని యెట్టి అనకాశమును లేదు.

సర్ లేజబహదరు స. ప్రా జయకరుగార్లు మోతీలాలు జవహ లుగార్లతో మాటలాడుటకు నయినీ చెరసాలకు వెళ్లినపుడు నేను పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారినిగూడ చూడగోరెదను. వా రిచటనున్నారా? అని స. ప్రాగారు జయలు నూకరింపెడెంటు నడిగిరి. మాలవ్యాగారి చెరసాలలో లేదని మామరింపెండెంటు తెలిపెను. కడపటిసారి స. ప్రాజయకరుగార్లు పూనాకు వెళ్ల నున్నపుడు గాంధీమహాత్ముడు కడపటిప్రత్యుత్తరమునిచ్చుటకు పూర్వము మాలవ్యాగారుగూడ మహాత్మునితో మాటలాడుటన సరముని నూచింపబడినను, కాని మాలవ్యాగారు ఢిల్లీ చెరసాల లో నుండుటచే అది సాధ్యపడలేదని పండిత గోవిందకాంత మాలవ్యాగారు ప్రకటించిరి. (బొంబే క్రానికలు.)

“కాంగ్రెసుసంఘముల నన్నిటినిగూడ నిషేధింపవలెను”

బెంగాలు చేంబరు ఆఫ్ కామర్సు యూరపితును వాణిజ్యసంఘమువారి తీర్మానము

“భారతదేశమునం దంతటను కాంగ్రెసుసంఘము లన్ని యును అక్రమసంఘములే అని దొరతనమువారు ప్రకటింప వలెను. కాంగ్రెసుసంఘములు విప్లవసంఘములుగా మారిన గాన కాంగ్రెసుసంఘముల ధనమునంతను దొరతనమువారు వశ పరుచుకొనవలెను.

కాండుపీటలు సభనా రెట్టియాచనలను చేసిననుగూడ భారతదేశమున రాజద్రోహప్రచారమును అక్రమాందోళనమును సత్యాగ్రహమును అడవివేయనరకును ప్రభుత్వవిధానమునం దెట్టిమాడ్చును కలిగింపనూడను” అను తీర్మానములు బెంగాలు చేంబరు ఆఫ్ కామర్సువారిసభలో నామోదించబడినను. ఆ. ప్రె.

వంగరాష్ట్రము

విశ్వవిద్యాలయముపై పోలీసుదాడి

సిండికేటునభవారి ఖండన

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 11:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయం పాఠ్యపుడు 9 వ తారీఖున జరిగిన పోలీసు దౌర్జన్యములను గూర్చి విచారించుటకుగాను సిండికేటును పోస్టు గ్రామ్యు యేటు కొన్సక్రయెక్కు కార్యవిర్యాహకర్తమును న్యాయశాస్త్రకళా కాలయొక్క కార్యవిర్యాహకర్తమును సమావేశపరచెను. ఈ సభలో పోలీసువారి చర్యకు ఖండించుచు తీర్మానములు యేకగ్రీయుగా నామోదించబడినను.

తీర్మానములు

1. పోలీసువారు విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఆవరణ లోనికి అతిక్రమణగావించి ప్రతీకారము చేయుటనుండి విద్యార్థులను ప్రారముగ కొట్టినందులకు ఈ సభ తీవ్రమున ఆపమ్యుని తెలుపుచున్నాడు.

2. 9 తారీఖున జరిగిన సంకతులయొక్క రివరములను విచారింపి 18 తారీఖులో గానికేజిక సమర్పించుటకుగాను విశ్వవిద్యాలయంపాఠ్యపు డు, సర్ నీలరత్న సర్కార్ ఆచార్యా, ఉత్కలహోస్టల్, సర్ సి. వి. రామకృష్ణమున్నునవారిని నియమించుటకు తీర్మానించబడి నునది.

3. విశ్వవిద్యాలయంవరణములోకి అతిక్రమణగావించిన ఉద్యోగియులమీద న్యాయసమ్యక్తమున చర్యకు పుచ్చు కొనుటకును, యకముందు యిట్లు జరగకుండమానుటకును కోర డమయినది. పీఠికకు లనుగూర్చి విశ్వవిద్యాలయంధ్యక్షునకు విన్నవించు టకు ఉపాధ్యక్షుని కోరడమైనది.

4. గాయములుతినిన విద్యార్థులయెడ సామహతి యాప డమైనది.

విశ్వవిద్యాలయంపాఠ్యపుడు ప్రకటనగావించి, తన కుమారుని పోలీసు వారుకొట్టుటను గూర్చి న్యాయమూర్తి యన్. కే. ఘోషగారు వ్రాసిన ఉత్తరమును గూర్చి చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

సరస్వతి ముద్రాణాలయముయొక్క సోదా కలకత్తా, సెప్టెంబరు 11:—ఈరోజు ఉదయము పోలీసులు శ్రీ సరస్వతి ముద్రాణాలయమును సోదాచేసి జాతీయవాజ్మయముయొక్క అమూల్యగ్రంథములను తీసికొనిపోయిరి. (ప్రెస్ రివీ)

సంయుక్తరాష్ట్రములు

కాన్పూరులో కల్లుపాటలు తగ్గిపోవుట-అందుపై మానివేయబడినవి

కాన్పూరు కల్లుదుకాణముల పాటలు ఈ రోజుమధ్యా హ్నము 12 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. ఉదయము 5 గంటలనుండి ప్రజలు రాజొచ్చిరి. 12 గంటలకుసరికి ఆ స్థలమునందు అనేకకేల ప్రజలు గుమిగూడియుండిరి. ప్రజలు గొప్ప ప్రదర్శనమును చేయుచుండిరి. నాలుగు అంగులను అమ్ము 5000 కుపాడబడినను. ఈ నాలుగు పోయినసంవత్సరము 60 వేల రూపాయలకు పాడబడి ను. పాట చాల కొద్దిగానున్నదని ప్రస్తుతము ఆపుచేయబడినది. (ప్రెస్.)

మాడరన్ హైస్కూలువద్ద పిక్కెటింగు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 11:—మాడరన్ హైస్కూలు వద్ద పిక్కెటింగు యారోజుకూడా సాగింపబడినను. పోలీసు లు యింక 11 మంది అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రెస్)

(ప్రెస్ రివీ తంతివార్త)

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 11:—మాడరన్ హైస్కూలు వద్ద పిక్కెటు చేయుచుండగా యింక 7 మంది అరెస్టుచేయ బడిరి. నిన్న అరెస్టయిన 7 గురు నిన్న సిటిమేజన్సీటగు జే. యన్. గ్రో ను గారి చేరి నెలలుకరినకిత విధింపబడిరి. వీరు ఇంటిమీదను అర్జి నెన్ను ప్రభుత్వకారము ఛార్జి చేయబడిరి. ఉమానెహ్రూగారు పిక్కెటింగు యేర్పాటులను స్వయముగా చేయుచున్నారు. అవసరములకు పోలీసుసిబ్బంది యుంచబడినది.

భట్టపాలిక

రామచంద్రపురంతులూకా భట్టపాలిక పోలీసు స్టేషనుకు రావలసిన 1170 పోలీసులు, 115 గురికి లోపుగమాత్రమే వచ్చి పోలీసు నిచ్చిరి. ఒక్క-వోలెనైనను వోటింగుకు రానిగ్రా మము లెక్కువగ నున్నవి.

చక్రవర్తుల వెంకట్రావు.

కలకత్తాలో బాంబుపూర్వకరి:

అరెస్టులు

లకత్తా, సెప్టెంబరు 11:—నిన్న ఒక యింటిలో బాంబుపూర్వకరి కనబడినందున నలుగురు అరెస్టుచేయబడియున్నారు. బాంబుపూర్వకరి పోలీసువారి పోలీసుగతి తెలియక ఆయింటి యజమాని నుండి పూర్వకరి రాత్రి యింటికివచ్చెను. అప్పుడతనిని గూడ అరెస్టుచేసిరి. ఈ విషయముని ఆయింటిని గూడ దినపత్రికయే బాంబుపూర్వకరి చాలా గ్రామ కనిపెట్టెను. తరువాత వారిందరిని కోర్టువారియందు బెట్టిరి. 18 వ తేది వరకును వారి నైదుగురిని రిమాండులోనుంచెదరు. ఇప్పటికి ఈ సందర్భములో అరెస్టుయినవారు మొత్తము తొమ్మిదిమంది.

బాంబుప్రయోగము సందర్భమున అరెస్టుచేయబడిన ఓకేకంద్రాయ్ గారిని వారిమగ్గురిని గూడ కోర్టు వారి యందునుంచెరి. వీరిని నలుగురిని 28 వ తేదివరకు రిమాండులో నుంచెదరు. (ప్ర. పే.)

డల్హౌసీస్కోర్ బాంబుకేసు

కోర్టుయొక్క తీర్మానము ప్రకారము డల్హౌసీస్కోర్ బాంబు కేసులో అరెస్టు 25 వ తేదివారు డల్హౌసీస్కోర్ బాంబు లునేసి సర్ ఛార్జెస్ బెగర్లగారిని చంపుటకు కుట్రపన్నినట్లు సేరముమోపబడెను. ముందుకుండునామానుల చట్టముక్రిందను, అయిదవకాపముక్రిందను, మరియు సీఎల్ ఓడో నెక్స్ట్ క్రిందను కేసు తేబడెను. బాంబుపూర్వకరి కోర్టు వారియందు 28 వ తేదివరకును. పై నొక ఉద్దేశ్యమును మాత్రమాయన ధరించియుండెను.

పట్టుకు ప్రాసెక్యూటరుగారు 25 వ తేదివారు సమంజసమున వివరించిరి. రెండు బాంబులు, రివాల్వరు, సిగరెట్లు, కొంత రొక్కముగూడ తీసికొని నేకగ్రామ పారిపోవుచుండగా క్రింద పడిపోయి వెంటనే మరణించెను. ముజంబాద్ మాత్రము రివాల్వరుతో ధియెట్టుచు తన్ను తరుముకొని వచ్చువారిని దగ్గరకు రాకుండ జేసికొనుచుండెను. కాని తరువాత కాస్తే నిల్చి అతనిని డల్హౌసీస్కోర్ నేకగ్రామమున వచ్చి పరీక్షించు లన్నియు నితనివద్దగూడ నుండెను. పరీక్షించగా సిగరెట్టుతో బాంబులను వెలిగించు వస్తువునని తెలిసెనది. అందుచే పరీక్షించునగూడ సిగరెట్టును గురియుండుట గమనింపదగినదని. మరియు వారి రివాల్వరు రెండుగూడ ప్రేలుటకు తగినవిధమున యన్నవనికూడ స్పష్టమైనది. ముజంబాద్ గారిపై అనుజనేకప్రకారము చంపింట్టుగూడ సేర మోపింపబడియున్నది అని అతని చెప్పెను.

బెగర్లగారు సీనియర్ డిప్యూటీ కమిషనరుగారును గూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి. వెనుక నేకగ్రామమున పరీక్షించిన సమయమున సాక్ష్యములో చెప్పినవారులే మరల నిప్పును వాడు చెప్పిరి. (అ. పే.)

హక్కుగారి ఆరోగ్యము

హక్కు, సెప్టెంబరు 11:—నేడుయెడల వెలువడిన యొక ప్రభుత్వ ప్రకటనబట్టి హక్కుగారిస్థితి సంత్వస్థిరము గనే యున్నట్లు తెలుపబడినది. (అ. పే.)

దసరా బాంబు కేసువిచారణ

సిరిమాహాల్ లో బాంబులు

లూహోరు, సెప్టెంబరు 11:—దసరాబాంబుకేసు విచారణసందర్భమున సుహామ్యున్ ఆఫ్ ఛార్జ్ అఫ్రావర్ సాక్ష్యము ముగిసినది. పై కోర్టుగారు ముగింపబడినది.

"బాంబు డి ఇంటిలో బాంబులను తుపాకినుండునుకన్న సంగతి బు గనీకే తెలియను. అతనివారిని పోయినాయెందులకు నవగావాలి దెప్పెను. తరువాత నొకసారి బహుశా నడి పండు రెండుసామానంతయు చల్లనిక చేతముననుంచిరి. గతయినన్నిదినము. మరియు రోజులకు నన్నతకు సినిమా కుబోలుము రమ్మని నిలిచెను. వచ్చువచ్చు బాంబులనుగూడ తీసికొని గమ్మనెను. పోయినవారు కలిసి సినిమాకు పోయితిమి. దీపముల పోయినప్పుడు ఇంగ్లీషువారిపై బాంబులనుతన యభిప్రాయమున నాతో చెప్పెను. అప్పటిలో బాంబులను వేసిన దత్తుగారిని గూర్చి తననుండియే బాంబుప్రయోగము ను నేర్చుకొనిరి అట్లుగనీ నాతో చెప్పెను. వారిద్దరును ఇతని పక్షమున నడిచినారు. కాకపోయినను ఇతనివలననే వారికి బాంబులనువేయ నుద్దేశముకలిగినది. అట్లుగ గనీయును నేనును నాలుగు జాతుల తరగతిలో కూర్చుంటిమి దీపములపోలేను. అందుచే బాంబు విడుదలగూడ జరుగలేదు. కాని మరల విచారణమునకు తనాపనిచేసెదనని అతడు నాతో చెప్పెను. కాని అలావుగానే బాంబుపూర్వకరి కేసుగతియు యుద్ధానికి బుగ్గోగనీతో బాంబు సేరగూడ సందర్శన బట్టు కొనబడి అతనికట్లు చేయుటకు నిలులేకపోయినది. (అ. పే.)

బొంబాయి

కాంగ్రెస్ బుల్లితీసు యింకా 2 మాసములవరకు నిషేధింపబడుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11:—ఈనెల 15 తారీఖు నుండి రెండు నెలలవరకు కాంగ్రెస్ బుల్లితీసు, పత్రికను నిషేధించును. బొంబాయి చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువుగావించిరి. (అ. పే.)

బొంబాయిలో కుంభవృష్టి

విరియుట

మరల ప్రజల కానందకరమగు సూర్యరశ్మి కనబడుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11:—నేడు ఉదయమున 9 గంటలకు వర్షమువలసినది. బాగుగా ఎండకాసినది. ప్రజలందరూ సంతసించిరి. రోడ్లపై వర్షపునీరు యింకిపోయినది. నేడు ఉదయమున 10 గంటలకు మరల బ్రాహ్మబంధులు యితర బంధులు నడువనాగినది. ప్రేయియును గూడ అరగంబు కొకసారి బజలు చేరుచున్నవి. (ప్ర. వి.)

మధ్యపరగణాలు

ఆక్విలులు ప్రజలను వెళ్లగొట్టునప్పుడు కొందరికి చెబుట తగులుట

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 11:—ఈరోజు మధ్యాహ్నము పోలీసులు, ఆక్విలులను ప్రజలను చెదరగొట్టుచుండగా కొందరికి చెబుట తగినవని చెప్పబడుచున్నది. కాంగ్రెసు ఆనుకొనిన 9 గురుని చేయకొనిరి. ఒకనికి బలము గా యశలు తగిలినవి. హాంమెంబరుగారి ఆజ్ఞానుసారము నివిరోధము కాంగ్రెస్ ఆనుకొని మాటలను వెల్లడుచున్నారు. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు కొందరికి చెబుటకును విధించిరి. చెప్పితినివారు యెట్లున్నాలో చూచి వారిని పరీక్షించుటకు ఆయన వెళ్లుచున్నాడు. ఈరోజు మధ్యాహ్నము అరెస్టుయిన ముగ్గురుక కన్నాలో గాకనూడ అరెస్టుయెను. (అ. పే.)

యుద్ధాలోచనసంఘమునకు క్రొత్త అధ్యక్షుడు

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 11:—స్టేషను పి. మును స్యామినాయకుగారు, కాంతినెనిక దళాధ్యక్షుడగు మతండ్ జాగ్ గారు, మరల కళాశాల విద్యార్థులు గజనన్ థాడే గారు, వ్యాయకాస్త్రవిద్యార్థులు బి. జే. బాడే కాన్ గారు, గోవిందరావు తరే గారు, యింకా ముగ్గురు ఎం.ఎస్. మాడో విల్లలను పిట్టలచేసినందులకు అరెస్టుచేయబడిరి. నిన్న చెబుట తగినవారిలో తరే గారుండెరి. యుద్ధాలోచన సంఘాధ్యక్షుడవడకి సాత్యగారి స్థానమున ఆచార్య బాగేకర్ గారు నియమింపబడిరి. సాత్యగారిపై కేసు రేపు విచారణకు వచ్చును. (అ. పే.)

పంజాబు

పి కటింగు అర్జీ నెన్ను పంజాబుకు ఆమలుపరుపబడినది

లూహోరు, సెప్టెంబరు 11:—వివేకవత్ ఆఫ్ ఇంటి మి డేవ్ అర్జీ నెన్నులోని మొదటి యధ్యాయము పంజాబుకు వర్తింప బడినదని ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యేక ప్రకటనయొక్కటి తెలుపుచున్నది. (అ. పే.)

పిరజ్ పూరులో 70 మంది అరెస్టు

లూహోరు, సెప్టెంబరు 11:—పోలీసువారి ఆజ్ఞలకు వ్యతిరేకముగా జరిగిన ఉరేగింపులలో 70 మంది ప్రజలను పిరజ్ పూరులో అరెస్టుచేసిరి (బుద్ధమోతరం) పత్రిక తెలుపుచున్నది. అరెస్టుయిన వారిలో అధ్యోకేటరు బిష్ణువ్రాతగా నున్నారు. (అ. పే.)

బెంగళూరులో గాంధీ దినోత్సవము

లండను మిషను హైస్కూలు విద్యార్థులు

నమ్మకంబులు
బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 10:—ఈ పాఠశాలలోని విద్యార్థులు కొందరు యీ ఉత్సవమున పాల్గొనినందున ఫిర్యాదులు బి. నెక్స్ట్ లో 8 మంది విద్యార్థులను సస్పెండు చేసిరి. అందు వలన నేను ఏ. బి. నెక్స్ట్ విద్యార్థులు 100 మంది పాఠశాల ను బహిష్కరించి డిస్ట్రిక్టు ఆఫీసు ఆవరణలో కాంతముగా కూర్చుండి యున్నారు. నేడు సాయంకాలములోగా పాఠశాల కు రానివో వారిపేరులు కొట్టికేయబడునని అధికారులు తెలిపిరిగాని విద్యార్థులు వెళ్లలేదు. 25 గురిపేర్లు కొట్టికేయబడినవి తెలియుచున్నది. (ప్ర. వి.)

ఫరీద్ పూర్ రాజకీయవైదిలు

వైది అధికారులపై తిరుగుబాటు

ఫరీద్ పూర్, సెప్టెంబరు 11:—ఈనెలను ఆర్థిక సంవత్సరము ముగియించునట్లుగా గతనెల జయిలు నియమములకు ధిక్కరించినట్లును సబ్ డివిజన్ యొక్క డిప్యూటీ జయిలు లరుగార్ల మీదను, పరీక్షక సంఘసభ్యులమీదను రాష్ట్ర డిప్యూటీ సర్జను తెలియుచున్నది. పంచానన చక్రవర్తి యజమానికడు ఆర్థికసన్న వైదిలకు నాయకుడుగా నుండెను. 9 వ తేది ఉదయమున నాడి మనలో పోలీసు మువరంబుడెంటుగారికి దీనినిగూర్చి కలువరంపగా ఆజ్ఞాన వచ్చెను. అట్లుపై రాజకీయవైది లండనుకు తిరుగు గదులలోనికి వెడలిపోయిరి. కాని ఆర్థికసన్న వైదిలు నాగ్రామములో డిక్టేరించి నిలిచిరి. చక్రవర్తిగారి రాజకీయ వైదిలకు గూడ వైది అధికారులకు ధిక్కరింపవలెనని బోధించినట్లు తెలియుచున్నది. చక్రవర్తిగారిని లెక్కిన ఆర్థికసన్న వైదిలకు బలమంతముగా పట్టి గదులలోనికి తీసికొని పోవలసివచ్చెను. తరువాత ఆ మధ్యాహ్నము చక్రవర్తిగారిని బహిష్కార వైదిలకు తీసికొనిపోయిరి. చెబుటయొక్క మెప్పురికిని తలచలేదు. (అ. పే.)

ప్రస్తుత స్థితి:

మున్నీ ఈశ్వరేశ్వరగారి యభిప్రాయము

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 11:—ఇటీవల కాంగ్రెస్ ఉద్యమములో చేరి, బహిష్కార పథములో పాల్గొని పాల్గొని ముందిన మున్నీ ఈశ్వరేశ్వరగారు (ఇదివరకు భారత కాపన సభ్యుడు) పత్రికలో ప్రచురించిన యొక వ్యాసమునందు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

"మనకు అసలే శక్తిసామగ్గ్యములు కలవు. ఈ శక్తి సామగ్గ్యములను అనేకవిధముల పాడుచేసికొనుట గొప్ప పాపము. కాంగ్రెస్ మహాసభాభేదములే మియులే కలకలమునిపిచలే ప్రవర్తించవలెను. మనకు బహిష్కారం కావ్యక్రమమును జనుప్రదము చేయవలెను. జనుము మాత్రమేరకు విచ్చుటకు గాను యింక చాలప్రయత్నములు సలచవలసియున్నది."

పాఠశాలలను మూయుట నుండికాదనియు, పోలీసు జరుగు స్థలములను పిట్టలచేయుట కాలము వర్ధిల్లు చేయటమునయిన వారు వ్రాయుచున్నాడు.

కాశీలో విక్షేలు

కాశీ జిల్లాబోర్డు యిదివరకు అభ్యుక్తుడుగా నుండిన ట్టియు, యిదివరకు కాపన సభ్యుడుగా నుండిన ట్టియు రాహూర్ ప్రసాద్ నారాయణసింగుగారు, తహసీల్దార్ కాంగ్రెస్ కుంటి అభ్యుక్తుడగు దివాన్ విజయపూర్ రాజ్ గారు ను కదిరిబాదు చెరసాలవద్ద అరెస్టుచేయబడి ఈ నాడు జిల్లా చెరసాలకు తీసికొనిరాబడిరి.

లోధార్ ద్యూబుగారికి 8 నెలలు కఠింశిక్ష, 100 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడెను.

ఇద్దరు కాంతినెనిలకు 6 నెలలు కఠింశిక్ష 50 రూ. యలు జరిమానా విధింపబడెను. (అ. పే.)

చిట్టగాంగ్ ఆయుధముల దోపిడీకేసు

చిట్టగాంగ్, సెప్టెంబరు 11:—ప్రత్యేక వ్యాపకసామమువారి యెదురు నేడు చిట్టగాంగ్ ఆయుధముల దోపిడీకేసు విచారణ మరల మొదలగుండెయు అరెస్టుయిన, బంధనగూర్చి అరెస్టుయిన శ్రీయుతులు గణేశ్ ఘోష్ లోకనాథబాబ్, ఆనందగుప్తా గార్లను గూడ తీక్కిన వైదిలతో కలిపి విచారిం చుటకు ఏలుగా నుండుట కై యెట్లు చేయబడినది. పట్టుకు ప్రాసెక్యూటరుగారు, ఈ ఉత్తరము గూడ తీక్కిన కేరగాండ్ లోకిన పనిచేసెరకు వాదించిరి ఇదివరలో నేరముగ నొప్పుకొనినవారు తాము స్వతంత్రముగా ఉంచెనె యింకేము తమ యొప్పులకు సమరపాణము గని. (అ. పే.)

పంజాబు బాంబు కేసులు

లూహోరు కుట్రకేసు

లూహోరు, సెప్టెంబరు 1:—మద్రాసుకు సమయ పంపింపవారు కోర్టునువచ్చుటకు నిరాకరించిరి. అందుచే తీర్పు నిచ్చుటకై మరల కేసు వాయిదావేయబడినది.

నిమ్న జాతులసభ - పూర్వాయాచుల హక్కులు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 9:—నిమ్న జాతుల హక్కులు కాయల సభ (నిమ్న జాతులసభ, యొకటి బహుశా వదలవలసిన సమాజేమిరి. కొందరు హిందువులు స్వరాజ్యవాదులు నీరిని దూషించిరి. రాష్ట్రగూడ రుద్దిరి. ఒక స్పెల్లబాదు నుండియను చెబు తగిలెను. (అ. పే.)

వ్యవసాయము

గుడివాడ
(స్వకీయవిలేఖరి)

శాసనసభ ఎన్నికలు

మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలు మొన్నటిదివఱకు తాలూకా కచ్చేరియందు జరిగినవి. గుడివాడ పట్టణమునకును, మరి పది సమీప గ్రామములకును కలిపి యిచ్చట పోలింగు స్టేషను ఏర్పాటుచేయబడినది. ఉదయములగాయకు పోలింగు చురుకుగానే జరుగుచుండెను. ఈ పోలింగులో గల 1100 మంది ఓటర్లలోను, నుమారు 700 మంది ఓట్లను రికార్డు చేసిరి. తాలూకాలోని యితర గ్రామములలో కూడ పోలింగు బాగుగ జరిగినది. నూటికి డెబ్బదిమంది ఓట్ల నోసంగినట్లు చెలియుచున్నది. ఆభ్యర్థులు జప్తిను, స్వతంత్రములను, క్రైస్తవ, యీశువాలా మొత్తముమీద లింగం, అడుగుబుట్టి పార్టీలపద్ధతివైననే ఎన్నికలో జరిగినట్లు గన్వించుచున్నది. తాలూకా మొత్తముమీద ఉభయ పార్టీలను సమానబలమున గల్గియున్నారని జెప్పవచ్చును. గుడివాడ పోలింగులో జప్తినుపక్షమువారికి నుమారు వంద వోట్లు ఎక్కువ వచ్చినట్లు చెప్పుచున్నారు.

పోయినది

గుడివాడ న్యూ-లు విద్యార్థి కమితం వెంకటచలమయ్య గారి న్యూ-లు నైపుణ్య పరీక్షింపు 22774 నె. నంబరు గలది గతరాత్రి వారు బందరునుండి గుడివాడకు మోటారుబస్సులో వచ్చుచుండగ బందరు పెడన గ్రామములమధ్య పడిపోయినట్లు చెప్పుచున్నారు. ఎవరికైనను దొరకినయెడల ఆత్మప్రకమును దయచేసి గుడివాడ హైస్కూలు హెడ్ మాస్టరు గారికి పంపవలసినదిగ కోరుచున్నారు.

గుంటూరు

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

గుంటూరు, సెప్టెంబరు 11:—క్రమక్రమముగా వోట్ల కాయితముల పెట్టెలు జిల్లాలో వివిధ ప్రదేశములనుండి వచ్చి కలెక్టరు ఆఫీసు కేసుచున్నవి. అవి అన్నియు బహుశేతికగా ఉన్నట్లు కనబడుచున్నవి. జిల్లా మొత్తముమీద ఎన్నికలలో వోట్లు నిచ్చినవారు నూటికి 25 మంది అని వార్తలు తెలుపుచున్నవి. జిల్లాయంతటను వర్షము మొదలగు ఇబ్బందులు లేకపోయినను ఎక్కువ వోట్లకు ఎన్నికలలో పాల్గొనక పోవడము వారికి ఎన్నికలయందు గల నిరసన, అవిశ్వాసము, కాంగ్రెసుయందలి అభిమానమును స్పష్టముగా సూచించుచున్నది. ఆభ్యర్థుల యొక్కయు వారివారి ఏజంట్లయొక్కయు ఉత్సాహము తప్ప కేరళుధమైన ఉత్సాహ యేమాత్రము ఎత్తైన సులయందు ప్రజాసామాన్యమునకు లేదని నిర్ణయించుకొన్నాము.

తేపు (అనగా 12-9-30) 10 గంటలకు వోట్లపెట్టెలు పడుటజేరి వోట్లు సరిగా ఉన్నది లేనది పరిశీలించి ఘనము 12 నుంచి ఆభ్యర్థులందరి సమక్షమున వోట్లు లెక్కింపబడును. ప్రత్యేక ఉద్యోగముల కేక్కింగును వినియోగించి సాధ్యమైనంతవరకు ఆనగా కనివారములోపుగా లెఖిలు ముగించబడునని తెలియుచున్నది.

జిల్లామొత్తములో జాగ్రత్తగాడి పుష్పస్వామిగారికి (ఇండియన్) విశేషముగ వోట్లు రాగలవని చాలమందికి విశ్వాసము. తర్వాత కాదే సింహాచలంపంతులుగారికిని, చలసాని పత్తనారాయణదొడగారికిని, యతిరాజుల వాయుడుగారికిని కొంచెము మెచ్చు తగ్గుగా సమానముగా రాగలవని పలువురు చెప్పుకొనుచున్నారు.

ఉత్తరమద్రాసు మహమ్మదీయ ఎసెంబ్లీ నియోజకవర్గము వోట్లను 28 వ తేదీన గుంటూరు కలెక్టరు ఆఫీసులో లెక్కింపబడును.

ప్రస్తుతము గుంటూరు సబ్ డివిజనులో ఒక సత్యాగ్రహి మాత్రము ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇంతవరకును వారి మీద చార్జీషీటు పెట్టినట్లు తోచదు. వారు బల్లారి వాస్తవ్యులు. అరెస్టుకాబడి చాలరోజులయినట్లు తెలియుచున్నది. ఇప్పటికి చెండుమాడు నెలలనుంచి గుంటూరులో నుంచబడిన దత్త మండలముల పోలీసు రిజిస్ట్రార్లము తిరిగి ఈ మధ్యనే వారి వారి స్వస్థానములకు పంపివేయబడిరి.

ఈ మధ్య క్రైమాలుచేసిన 75 మంది రిజిస్ట్రార్ల పోలీసు వారితో ఘనము 200 మంది రిజిస్ట్రార్ల పోలీసులు హామీపాగా గుంటూరులో ఉండెదరటం.

కొండా నల్లవరపుగారి అప్పీలు

నల్లవరపుగారు తెచ్చిన అప్పీలు ఈ కోశాన విచారణ కాల్పు, తిరిగి శిక్షణకి వాయిదాపడినది. పిరు నెల్లూరు తెయిలునుండి వెంకటాచల దిడుదలై గుంటూరు వచ్చి చేరిరి.

రాజమండ్రి

మీరాబాయిగారి రాక

మీరాబాయిగారు (నేడేకనక) 7-9-30 లేదిన మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు, ఏలూరునుండి యిచ్చటకు వచ్చెదరని చాలమంది తెలిసిరి. 8 గంటలకు గోదావరీస్టేషనునకు శ్రీయుత మోతే నారాయణరావుజమిందాగారి మోటారుకారును వచ్చినది. చాలమంది పురస్కములును దయచేసిరి. కాని మీరాబాయిగారు ఆ ప్యాసింజరులో ఇచ్చటకు రాకపోవుటచే చాలమంది నిరాశ జేరి వెడలిపోయిరి.

మీరాబాయిగారు రాత్రి ప్యాసింజరులో యిచ్చటకు వచ్చిరి. ఆమెతో పాలకోడెటి గురుమూర్తిగారును కలరు. ఆ రాత్రి మీరాబాయిగారి కిక్కడనుండి మరల, 8 లేదీ. పుడయం 7 1/2 గంటలకు కాకినాడ వెళ్లిరి. వారితో గురుమూర్తిగారును వెళ్లిరి.

అన్నదానం

ఆదివారమువాడు, కూరగాయల మార్కెట్టువద్దకున్న వెళ్ళుట కొందరు గీదలకు అన్నదానము కేసీ. ఘనము 100 మందికి భోజనముపెట్టి సంతృప్తులచేసిరి.

ప్రైవీమిడుదల

అమలాపురం తాలూకా, నడింపల్లి కాపురములు, నడింపల్లి సీతారామరాజుగారు మూడునెలలు శిక్ష నడపబడినది గత నెల 29 వ తేదీన వెల్లూరునుండి విడుదలకాబడి యిచ్చటకు వచ్చిరి.

జైలుమార్పులు

గత కనివారం శ్రీయుత పులుగుర్ల దుర్గాప్రసాదరావు గారినినీ మరి 6 నరకు వెల్లూరు జైలునుండి రాజమండ్రి జైలునకు తీసికొనివచ్చిరి. ప్రసాదరావుగారికి ఇప్పటికి 4 నెలలు అయినది. ఇంకా రెండునెలలు మాత్రమే జైలునం దుండవలెను.

ఇండ్ల సోదాలు

మద్దూరి బ్రహ్మ అను బోర్డు కట్టివున్న యిల్లుకు, బుక్లై పోలీసువారు బుధవారమువాడు సోదాచేసిరి. బహిష్కరించిన పుస్తకములనునవి అనుమానముమీద సోదాచేసి నట్లు తెలియుచున్నది. (బి. వి.)

నరసరావుపేట

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

జిల్లా జడ్జిగారి రాక

గుంటూరుజిల్లా జడ్జిగారు నరసింగరావుపంతులుగారు మనసబుగోర్ల తనిఖీసందర్భమున యాదిన మిచ్చటికివచ్చిరి. ఈ సందర్భమున న్యాయవాదిసంఘము, వారిగౌరవార్థమై అల్ప హారము విందుగావించిరి. జిల్లామనసబుగారు విజయభాషాచారిగారును విందునకువచ్చేసిరి. మనసబుగారును జడ్జిగారును మాలంకృత్యైరి. ఫలాహారము లాంఘనము.

నబుగోర్ల అవశ్యకత

ఇష్టాగోష్టిలో శ్రీయుత చింతలచెరువు కోశేశ్వరరావు పంతులుగారు నరసరావుపేటలో మనసబుగోర్లనుండ పని యొక్క-వగడంజెననియు, ఆడివనలగోర్ల కెట్టుల అవశ్యకమునియు, అంతన్నముఖ్యము నబుగోర్ల కెట్టులనెననియు జడ్జిగారికి చెప్పిరి. ఇంకను యీవిషయమునే అంగర వైకటరావు పంతులుగారు విశదపరుచుచు దూరపుకోర్టుకు పోవలెనని చెప్పి కక్షీదారులు దావామదింపున తగ్గించుకొని నరసరావుపేట కోర్టులోనే దావాలను వేసికొనుచుండిననియు నబుగోర్లన్నయెడల ప్రభుత్వము వారికి గూడ లాభ మేయనియు ఒక సారి పిం చిన యెడల దానిపాట్లు అడియే పోసికొనుననియు, కక్షీదారులను నబుగోర్ల లేకపోవుట చాలకష్టముగ నున్నదనియు, చెప్పిరి. జడ్జిగారు భవనమువిషయమై పుచ్చకేయగా నిధముగనే యున్నదనియు, కావలెనన్న శీఘ్రముగనే నిర్ణయపనుగూడ నిధముగ నున్నారనియు చెప్పబడినది. తదుపరి యీ విషయమునే న్యాయవాది లాభమునుగూర్చి టి. యస్. యల్. నారాయణ గారు మడివిరి. ఈవిషయము లన్నియు జడ్జిగారు సావధానమై విని తామును కొన్ని మార్పులూర్చి ఆలోచించుచుంటిమనియు నరసరావుపేటలో నబుగోర్ల స్థాపనావశ్యకతనుగూర్చి సరిష్టరముగ విశేషాంశముల చెప్పినయెడల సహేతుకముగ గాన్వించునో తాము ప్రభుత్వమువారికిగూడ నివేదించెదమని నుడివిరి. అతిథులకు వందనసత్కారములతోను అభ్యోగ్యవర్తించు మర్యాదలతోను, ఆహ్వానగోష్టి ముగిసెను.

శ్రీహలస్వామి

స్త్రీల సచిత్ర మాసపత్రిక

సంపాదకులు.

డాక్టరు కే. యల్. కేసరి

ఏడాదిపందా రు. 4. మాత్రమే

'శ్రీహలస్వామి' కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు నెం. 752

ఎగ్మూరు, మదరాసు.

కావలెను

ప్రథమ తరగతి లైఫ్ ఆఫీసు తరపున ఆంధ్ర దేశములోని జిల్లాలలో అసిస్టెంటు ఆర్గనైజర్లు పనిచేయుటకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. ప్రథమమున నెల 1 కి రు. 100 మొదలు రు. 150 లతో యోగ్యతల ననుసరించి నిర్ణయింపబడును; నరియైన పని చేయువారికి మంచిలాభములుండ గలవు.

వివరములకు:—

పోస్టుబాక్స్ నెం. 212 C/o ఆంధ్రపత్రిక.

అని వ్రాయవలెను.

ఏలూరు

ఆద్యులారా!!

శ్రీ వాసవ కన్యకాపరమేశ్వరీ అమ్మవారిధర్మశాలలో పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీశ్రీ బిరుదావళి విరాజమానులును, శ్రీ అభినవవిరూపాక్ష స్థానాధీశ్వరులును, శ్రీ చినానందస్వామిసాధారణ జగద్గురు స్వామిలవారు కేంచేసియున్నారు.

కొన్నిదినములనరకు ప్రతిదినము సాయంత్రము గ. 5 ల లగాయయితు భగవద్గీతను గురించి యుపన్యసింప నమృతహారిచిరి. కావున ఆస్తికపరులెల్లరు సభకుదశచేయ లభింతులు.

శ్రీ పీఠపూజ ఉదయం గ. 9 లగాయతన్ను, సాయంత్రం గ. 7 లగాయతు లలితాసహస్రనామాస్తవ జరుగును గాన భక్తులకు సోదరసోదరీమణులైరు యావచ్చుండి దయచేసి తీర్థప్రసాదములు స్వీకరింపగలండుటకు కోరుచున్నాము.

కలువలపల్లి రంగనాథశాస్త్రి,

మోతే గంగరాజు జమిందారు,

ఏలూరు. 11-9-30.

శ్రీవిఘ్నేశ్వరగ్రంథమండలి. అంగలూరు

అంగలూరు గ్రామమునందు భాద్రపద శుక్ల చతుర్థ వారమునాఁడొక గ్రంథమండలి స్థాపించబడినది. దానికి శ్రీ విఘ్నేశ్వరగ్రంథమండలియనుపేరు పెట్టబడినది.

కవులు తామరచించిన గ్రంథములను ధనభావముచే ముద్రింపకుండ నుండుటయు వానిని చిమ్మెట్టులు గొట్టివేయుటయు నెలకలు గొట్టివేయుటయు సంభవించుచున్నది. గ్రంథములను రచించి ప్రకటింపుకొన కత్తిలేనివారు మాకోసంగి నో గృతజ్ఞతతో మేము స్వీకరించెదము.

అముద్రితాంధ్ర గ్రంథములను దాశవత్తగ్రంథములను ముద్రించి మాకత్తికొలది భాషాసేవచేయ మేము దలచెట్టిదివి. మాగ్రంథమండలికి గ్రంథముల నొసంగవారిపేర్లు పత్రికలలో ప్రచురింపబడును:—

బాలకవి కోగంటి దుర్గామల్లికార్జునరావు,

శ్రీ విఘ్నేశ్వరగ్రంథమండలి సంస్థాపకులు,

అంగలూరు. (కృష్ణజిల్లా)

పెదపూడి

9-9-30 వ తేదీన జరిగిన మద్రాసు శాసనసభ యెన్నికకు కాకినాడ తాలూకా పెదపూడి ఫిర్కా పోలింగుస్టేషనులో 344 వోట్లకు 80 చే మాత్రమే వోటుచేయబడినది. కరకరకుడు, దోమాడ, పెదపూడి, కైకవోలు, కొమరప్రియం, పుట్టకుండ అను 6 గ్రామములు పదవ ఫిర్కాకు సంబంధించినవి ప్రైవేటకారము కానించెను. (జి. విలేఖరి)

వైటుకొన్నిలు ప్రతినిధులు

చెన్నరాష్ట్రమున నుండి వైటుకొన్నిలు నభకు ఎన్నుకొనబడినవారు.

రాజా నర్ అన్నామలెచెట్టిగారు

కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు

డి॥ బి॥ గోపతి నారాయణస్వామి చెట్టిగారు
చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ కుపాధ్యక్షులు.

భారత శాసనసభ ఎన్నికలు

కొల్లంగోడు రాజాగారు

భారత శాసనసభ ప్రతినిధిగా చెన్నపురి భూస్వాముల నియోజకవర్గమునుండి ఎన్నుకొనబడిరి. (ప్రె. ఫో. బి.)

డి॥ బి॥ ఎ. రామస్వామి ముదల్యారుగారు
కీరు ఆనెల్ల ప్రతినిధిగా మదరాసునుండి ఎన్నుకొనబడిరి.

చెన్ననగరమునుండి ఎన్నికలు

(భారత శాసనసభకు)

మదరాసు, సెప్టెంబరు 12:—చెన్ననగరమునుండి భారత శాసనసభకు జరిగిన ఎన్నికలనుండి, రిటర్నింగు ఆఫీసరు కార్నాకోస్మిత్ గారి రియాయతులవల్ల లెక్కించిన అభ్యర్థుల లిస్టులలో ఎ. రామస్వామి ముదలియారుగారి కత్తిధిక సంఖ్యాకులగు వోట్లు వచ్చుటచే వారు ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించిరి.

వోట్లవివరము

ఎ. రామస్వామి ముదలియారు గారు	2579
పంపాపతి వాయుడు గారు	1051
రఘు	118

వైటుకొన్నిలు యెన్నికలు

గెలిపొందినవారు

వైటుకొన్నిలు ఎన్నికలందు ఈక్రిందివ్యక్తులు గెలుపొందినట్లు నిర్ణయితమైనందున రిటర్నింగు ఆఫీసరు ప్రకటించినది.

1. రాజానర్. అన్నామలెచెట్టిగారు
2. కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు
3. నర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారు
4. డి. బి. గోపతి నారాయణస్వామి చెట్టిగారు సి. వి. యి.

సయ్యదుపాషా సాహెబు గారిని గౌరవించుట

కొన్నిలు ఆఫ్ వైటుకు సాహెబుగారు వోట్లను చేతుకొనబడిన సయ్యదుపాషా సాహెబుగారిని గౌరవించుటకు సహమ్యుధియ ప్రముఖులు చాలమంది నిన్న సహజేశ్ మైరి, వారి పక్షమున సదుల్లా బాదుషా సాహెబుగారు సయ్యదుపాషా సాహెబుగారికి సహాయపరమును సమర్పించిరి. వైటు కొన్నిలుకు వీరు మూడవసారి యెన్నుకొనబడిరి.

మదరాసు శాసనసభ ఎన్నికలు

గౌ॥ డా॥ పి. సుబ్బరాయునుగారు

మదరాసు శాసనసభకు పక్షిణభూస్వాముల నియోజకవర్గమునుండి ఎన్నుకొనబడిరి. (ప్రె. ఫో. బి.)

జే. హెచ్. జేవీసుగారు

మదరాసు ఆంగ్లో-ఇండియను నియోజకవర్గమునుండి రాష్ట్ర శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఆర్బియ హమ్మిదుఖానుగారు

మదరాసు మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునుండి రాష్ట్ర శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిరి.

(U. 2.)

వ్యాయామ క్రీడలు - క్రికెట్టు

ఇంగ్లాండులో ఆస్ట్రేలియనుల

ఆఖరుపోటీ

ఇంగ్లాండుజట్టు 9 గురికి 218 పరుగులు జేసెను లండన్, సెప్టెంబరు 10:—నేడు స్కార్లెంట్ యందు ఇంగ్లాండు జట్టును ఆస్ట్రేలియనులకు ప్రారంభమైన క్రికెట్ పోటీయందు ఇంగ్లాండు జట్టు ఆటముగియు సమయమున 9 గురికి 218 పరుగులు జేసియుండెను.

వనకటికోజు రాత్రి వాన మరియుటచే నేడు పోటీ ఆలస్యముగా ప్రారంభింపబడెను. ఆస్ట్రేలియనుజట్టులో ఉడ్ ఫుల్ వాకర్, పాన్సఫర్లు, ఏ బెక్కెట్టుగార్లు ఆడలేరు.

ఇంగ్లాండు జట్టువారు మొదట తమయిన్నింగును ప్రారంభించిరి. హాబ్బు, సబ్బిక్స్ గార్లు ప్రవహమున ఆడిరి. హాబ్బుగారు 24 పరుగులు మాత్రమే జేసి అవుటుఅయిరి. పిదప డ్యూలెగారు హాబ్బుసానమును ధీరిజేసిరి. వీరును సబ్బిక్స్ గారు ఫలహరకాలమునకు 71 పరుగులు జేసిరి. ఆపట్టికి సబ్బిక్స్ గారు 25, డులివ్ సింగుగారు 19 పరుగులు జేసి యుండిరి. ఫలహరంతరము ఆట ప్రారంభింపబడిన వెంటనే డులివ్ సింగుగారు అవుటు గావించుచిరి. డులివ్ గారు 29 పరుగులుజేసి అవుటు అయిరి. సబ్బిక్స్ గారు బాగ్రత్తో 45 పరుగులుజేసి అవుటు అయిరి. సాండాముగారు 2½ గంటల కాలము ఆడి 59 పరుగులజేసిరి. ఆట ముగియకాలమునకు ఇంగ్లాండుజట్టు 9 గురికి 28 పరుగులుజేసిరి.

* * * * *

పోటీ

అమెరికాజట్టు, ఇంగ్లాండుజట్టును ఓడించుట న్యూయార్క్, సెప్టెంబరు 10:—వెస్టు చెస్టర్ కవ్ పోటీ పండువుల ఆఖరు పోటీయందు అమెరికాజట్టు ఇంగ్లాండు పోటీజట్టును ఓడించి వెస్టుచెస్టర్ గిన్నెను బడసెను. అమెరికాజట్టు 14 గోలులు చేయగలిగిరి. ఇంగ్లాండుజట్టు 9 గోలులు చేసిరి.

తోళ్ళయెగుమతిపై సంకములను

తగ్గించుట

దక్షిణభారత వాణిజ్యసంఘమువారి తీర్మానము మద్రాసు, సెప్టెంబరు 12:—తోళ్ళ యెగుమతిపై సంకములను తగ్గించుటకు యండియా ప్రభుత్వమునా రిటేషన్ గావించిన తీర్మానమును ఖండించుచు దక్షిణభారత వాణిజ్య సంఘమువారి కఠింతివార్తను యండియా ప్రభుత్వమువారి కంపి యున్నారు. సంవత్సరమునకంత ఒకసారి నిర్ణయింపబడిన సంకపురేట్లను ప్రభుత్వమువారు ధరల హెచ్చుతగ్గులను బట్టి సంవత్సరము ధ్యమున హెచ్చించుట గాని తగ్గించుటకు చాలయడదనియు, ప్రస్తుతపరక పరిస్థితులలో పదార్థములక్కడ ధరలు మాత్రముగా పడిపోవుచున్నప్పుడు, పదిసంవత్సరము క్రిందటినుండియు షీషదశననుభవించుచున్న తోళ్ళపరిశ్రమ నష్టకరముగా తోళ్ళయెగుమతి సంకములను తగ్గించుట యిండియా ప్రభుత్వమువారికి వ్యాయామకాదనియు, వాణిజ్యసంఘమువారు తమ తంతివార్తలో చెలిసియున్నారు.

మరియు, ఆమో సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వముచే యిటీవల గావించబడినూరిఫ్ ఛట్టముపై యిండియా ప్రభుత్వము వారు వెంటనే తగినచర దీనికోసమనినదిగా వాణిజ్యసంఘము వారు తమ తంతివార్తలందు గోరియున్నారనిపూడ తెలియుచున్నది.

వైవిధ్యముగూ యోనించుటగూను దక్షిణభారత వాణిజ్యసంఘమువారు, మద్రాసు వాణిజ్యసంఘమువారును మద్రాసు తోళ్ళవర్తకసంఘమువారు త్వరలోనే, యొకసమిష్టిసభను జరుపుట కేర్పాటుగావించుచున్నారనిపూడ తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

శ్రీ నాగేశ్వరరావు ఖద్ద వస్త్రాలయము, దంగేరు ఈ వస్త్రాలయమున భారగునున్న వస్త్రములేకాకుండా యితరవోటులలో తయగుచున్న పలుకముల వస్త్రములు శ్రీలంక పురుషులకు కాసినవిగూడ తీసికొనివచ్చి విక్రయించుచున్నారు. శుద్ధ ఖద్ద మాత్రమే విక్రయించెదరు. ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగ నుండును.

దస్త్రుల వెంకట్రావు

పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారు

యూనానీచికిత్సను బడయు

చుండుట

హాకింగారు అనుమతి నిచ్చినచో మసూరికి వెల్లెదరు అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 12:—అలహాబాదులో ఒక యూనానీ హాకింగారు శుభుడు పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారిని పరిశీలించుచున్నారు. ఈహాకింగారు అనుమతి నిచ్చినచో మోతీలాలుగారు తేపు మసూరి వెల్లెదరు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయిలో మిక్కిలి గొప్ప

వర్షము

32 గంటలలో 26 చుక్కల వాన కురియుట బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11:—ఈనెల 9 వ తేదీ నుం గళవారమునాడురాత్రి 12 గంటలు మొదలు నేడు 11వ తేదీ గురువారము నాడు ఉదయమున 8 గంటలవరకు 32 గంటలలో ను 26 చుక్కల వాన కురిసినది. నేడు మధ్యాహ్నముండవచ్చునది. (అ. ప్రె.)

తిరువాంకూరులో

పత్రికాశాసనము

రెండుపత్రికలు నిలిపివేయబడుట

తిరువండూరు, సెప్టెంబరు 12:—తిరువాంకూరు న్యూస్ పేపర్స్ రిగ్యులేషన్ ప్రకారము ప్రబోధకన్, సెంటిసెట్, అను రెండు వారపత్రికలు నిషేధింపబడినవి ఈనిషేధ మునుబోనికవచ్చిన వివేచనలలోను దీనికి పని గలుగుట కిదియే మొట్టమొదటిసారి. (అ. ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి వికెటింగు

వాలంటీర్లకు శిక్షలు

తిరుచనాపల్లి, సెప్టెంబరు 11:—తిరుచనాపల్లిలో పికెటింగు చేసినందు కారణము చేయబడిన నలుగురిలో, నుగురికి చెరి 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. నాల్గవవారిని జామినీచ్చినపై విడిచిపెట్టిరి.

అక్రమసంఘములో సభ్యులుగా నున్నందున అరెస్టు చేయబడిన 10 మందిలో ఆరుగురికి చెరి 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. తక్కిన నలుగురిని విడిచిపెట్టిరి.

144 స్వేచ్ఛను ధిక్కరించినందుకై అరెస్టుచేయబడిన కోయంబత్తూరు పకీలు శ్రీయుత మహాలింగయ్యగారికి తిరుచనాపల్లి సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు 6 నెలల కఠినశిక్ష విధించిరి. అయ్యగారిపై స్వేచ్ఛ నుల్లంఘించి విద్యార్థులను కారేజీకి బోకుండ నిరోధించినట్లు కేసు లేబడినది. (అ. ప్రె.)

ఓడిన అభ్యర్థి మరణము

శ్రీ శ్రీ సర్ ఇబ్రహీం హరూను బాఫరుగారు

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 12:—నేడుదయము 8 గంటలకు సర్ ఇబ్రహీం హరూను బాఫరుగారు, నేటు కాన్సిలు ప్రాత సభ్యులు, రుమాన్మూదీయ నాయకులు అకన్యాత్తుగ మరణించిరి. వీరు కొంతకాలమునుండి అస్వస్థులుగ నుండి, ఎన్నికలలో విపరీతముగ పనిచేసిరి. కాని రెండు టుటలో ఓడిపోయిరి. 10 వ తేదీ రాత్రి నుండే జబ్బునచ్చెను. నుండి వైద్యులు చికిత్స చేసినను చనిపోయిరి. నేడు అంత్యక్రియలు జరుగును. (అ. ప్రె.)

ఇండియా జపానులకు

వాయువార్తల ఏర్పాటు

ఏర్పాటులు త్వరలోనే జరుగును

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11:—ఇండియాను కడియో టెలిగ్రాఫికు కంపెనీవారికిని, జపానులోని వాయువార్తల కాళాధిపతియగు మతిదాగారికిని ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. హిందుదేశమునకును జపానుదేశమునకును వాయువార్తల ప్రచారము జేయుటకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నవి. సర్ నెన్ వాడియాగారిచటకు 19 తేదీన వచ్చెదరు. అప్పుడు ఏర్పాటు తూర్తిగా నిర్ణయింపబడును. ఈ ఏర్పాటులన్ని వార్తలను పంపుటకు ఆయ్యడి రేట్లు తగ్గిపోగలవు. అ. ప్రె.

అఖిలభారత అరుంధతీయ

కేంద్రసభ

నిర్వాహములు

ఈసభ గత ఆదివారము 7 వ తేదీన సభాసభ్యులయి యాక్రింది తీర్మానములు చేయించెను. చేగ్గ భూకావ్యములలో మూడుసంవత్సరములందున తీయిన పాఠములను ప్రతివిధులను ప్రకటికరించుట, ప్రభుత్వమువారికి విషయమును తెలియజేయుట, ఈ మూడింటిలో చింతి వాగములకు యీ కేంద్రసభను నేటు చేయుచున్నారు.

(1) శ్రీయుత హెచ్. ఎం. జగన్నాథగారు, (అఖిల భారత అరుంధతీయ కేంద్ర సభాధ్యక్షులు, కాన్పూర్ లోని కాన్పూరు)

(2) శ్రీయుత ఎల్. సుబ్రహ్మణ్యముగారు (తిరువనావల్లి వర్తకులు)

(3) ఈ సంఘములోనివారిని గౌరవ చేయవచ్చుటకు ప్రతిజిల్లా కోర్టులలో ప్రభుత్వము, మద్రాసు నగరమునకు మున్దురును, నియమింపబడవలెనని యీ సభాపక్ష ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుచున్నారు.

(4) పోలీస్ హాస్టలునందు శ్రుతి సంవత్సరము కనీసము అయిదుగురు అరుంధతీయ విద్యార్థులయినను చేగ్గవారే ననియు, అందు స్థానములే తెలివిగల విద్యార్థులను బోధించు గ్రాంటు నొసగవలెననియు యీ సభాపక్ష లేబరు విధిమనరు గారికి విన్నవించుచున్నారు.

(5) బాలాబాబ్ న్యాయుండి తొలగింపబడినట్టి వీడు అరుంధతీయ కుటుంబములకును, చెల్లుబుడందగు గృహములు లేనట్టి వారికిని గృహములకొరకు లేనివలయులను సాధ్యమగుంత త్వరగా నేర్పాటు చేయవలెనని యీ సభాపక్ష లేబరు విధిమనరు గారికి విన్నవించుచున్నారు.

(6) ఆరేక జిల్లాలయందు నివసించుచున్న వీడు అరుంధతీయులు భూములకై దరఖాస్తు ఆయాజిల్లా కలెక్టరులకు యిది గురికే చాఖలు చేయబడియున్న వీటినును లంచము కొరబడిన ప్రకారము త్వరలోనే గ్రాంటుచేయవలెనని యీ సభాపక్ష ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుచున్నారు.

7. చెల్లెళ్ళముదలిధిషణండున్న కాన్పూర్ లోని ఆట భూమిని అరుంధతీయ బాలురుపయోగించుకొనుటకు, అనుమతింపవలసినదిగా యీ సభాపక్ష వారు కార్పొరేషనును కారీకి విన్నవించుచున్నారు. కార్పొరేషను యనుమతి వచ్చునోగా అరుంధతీయ బాలురకొరకు యిదివరలో కొరబడిన ఆటపట్టువులను సప్లయచేయవలసినదిగా యీ సభాపక్ష లేబరు విధిమనరుగారికి విన్నవించుచున్నారు.

(8) అరుంధతీయసభకు విరాళములూపయనను, పుస్తకములు, వార్తాపత్రికలు మున్నగు వస్తువులూపయనను, సాయమున ర్చన వారందరికిని యీ సభాపక్ష కృతజ్ఞతతో వంసన మొసగుచున్నారు.

9. కార్పొరేషను సభకు అరుంధతీయ సభాధ్యక్షుని ప్రభుత్వమువారు జామినీలు చేసినందుకు యీ సభాపక్ష తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు.

10. మద్రాసునగరముందు యితర సలహాలందుకు నివసించుచున్న అరుంధతీయ ప్రముఖులు కేంద్రసభకు తమకేక్రికొంది తోడ్పడవలసినదిగా విన్నపములు బారీచేయుటకు కేంద్ర సభాధ్యక్షులను అధికార మొసకబడినది.

11. నిమ్నవాతుల యెడలను, అందు ముఖ్యముగా అరుంధతీయుల యెడలను చాలయభిమానము జూపుచున్న శ్రీయుత ఏ. రామస్వామి ముదలియారుగారు తమ మూర్తను గోల్కొయినందుకు యీ సభాపక్ష మిగుల దుఃఖించుచున్నారు.

గొప్పకుటుంబములో వివాహము

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 12:—ది. బ. సర్ యల. కృష్ణన్ వారిరు గారి కుమార్తె శ్రీమతి సువామిజిట్టి అయ్యగారిని తిరువాన్కూరు మహారాజ్ రిజియంటారి వివాహమునకు కేరళవర్గానికిచ్చి నిన్నరాత్రి కేల్పాకోనందు సర్ కృష్ణన్ నాయకుగారి వ్యగ్యహమగు మోహననిలాస్ వందు వివాహము అతివైభవముతో జరుపబడెను. భవనములందు యిదువైపులనులతో అలంకరింపబడియుండెను. సర్ తలక రన్ నాయకు, కొల్లెంగోడు రాజా, యస్. ముత్తయ్య మొదలీయూర్, న్యాయమూర్తులు పగడాలై, కూడవలక నాయర్ గార్లు ను యితర ప్రభుత్వ ఉన్నతోద్యోగులును సర్ కృష్ణన్ నాయకుగారి అతిథులుగావచ్చి సభాపక్షులకు ఆశీర్వాదించిరి. సభాపక్షులందరు రాత్రి వివాహానికివచ్చి, అతిథిసభమువారును సభాపక్షులను బంధువర్తమవారును సభాపక్షులను విలుయను అభిరహారుల నొసగిరి.

టారిఫ్ బోర్డు:

ఉప్పు పరిశ్రమ

టారిఫ్ బోర్డువారు ఉప్పు పరిశ్రమ గూర్చి తమ రిపోర్టు నిపుడు ప్రచురించిరి. హిందూ దేశము తన యక్కరలకు గావలసిన ఉప్పును తాను తయారు చేసికొనగలిగినను, బెంగాలునందును, ఉత్తర హిందూస్థానమున మరికొన్ని ప్రదేశములందును ఉప్పు విదేశములనుండి దిగుమతియగుచున్నది. ఇంతియ గాక, హిందూ దేశమున తయారయిన ఉప్పుపై ఎత్తైనా పన్ను విధించబడుటచే, విదేశపు ఉప్పుతో ఈ దేశపు ఉప్పు పోటీజేయబడుచున్నది. విదేశపు ఉప్పు ఎక్కువతెల్లగను, సున్నితముగ నుండుటచే, దీనిని వాడుట కలవాటుపడినవారు, దేశము లో తయారయిన ఉప్పును వాడుట కిచ్చగించుచున్నారు. టారిఫ్ బోర్డువారు, ఇండియా ఏజెన్సులలో లభించెడి ఉప్పు హిందూ దేశపు అక్కరలకు సరిపోవు నని అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఓకాకరాచీ లలో తయారయ్యెడి ఉప్పును చాలవరకు వృద్ధి నొందింపవచ్చు ననియు, మరికొన్ని ప్రదేశములలో తయారగు ఉప్పును గూడ నింకను వృద్ధిజేయవచ్చు ననియు, టారిఫ్ బోర్డు వారు హుంబించిరి. అటులగుచో, ఈ దేశపు ఉప్పును అభివృద్ధి నొందించి, విదేశపు ఉప్పుతో నిమిత్తము లేకుండ జేయుటకు మార్గ మేముండును? ఈ దేశమున తయారగు ఉప్పుపై పన్నును బాత్తుగ దీసివైచుట యవసరము. ఈ విషయమును ప్రజాప్రతినిధులు చిర కాలమునుండియు కోరుచున్నారు.

దీనివలన, ఉప్పుతో విశేషావసరము గల బీదలకు ఉపశాంతి గలుగును. విదేశపు ఉప్పుపై పన్ను విధించియు, దేశీయపు ఉప్పుకు పొంటిల నిచ్చి ప్రోత్సహపరచియు, ఉప్పు పరిశ్రమను అభివృద్ధి పఱచుట లాభకర మగును. విదేశపు ఉప్పుతో తులనగా ఉప్పు కరాచీలో తయారగుచున్నదనియు, సున్నితముగ తెల్లఉప్పు అవసరమగువారికి గూడ ఈ దేశముననే సన్నియ పూర్తిగ జరుగుననియు, ఇదివరకే వివరించుచున్నాము. ఇందుకుగాను ప్రభుత్వమువారు రక్షణపద్ధతియాలమున ప్రోత్సహ మొనగివలసియుండును. కాని టారిఫ్ బోర్డు వారు రక్షణపద్ధతిని గాని పొంటిల పద్ధతిని గాని ఉప్పు పరిశ్రమ విషయమున ఉపయోగించ గూడ దని అభిప్రాయపడిరి. వీరు సూచించిన కేసులు ముఖ్యముగా జోషను, రక్షణ పద్ధతియు, పొంటిల పద్ధతియు అంగీకరించినందున యోగపడినపుడు, ఉప్పు పరిశ్రమ కేల యువయోగ

పడదో తెలియకున్నది. టారిఫ్ బోర్డువారు తదితర పద్ధతులను సూచించిరి. ఉత్పత్తిని ఎక్కువ జేయవలయు ననియు, ఉప్పుదిగుమతిని ప్రభుత్వము వారు వశపరచుకొనవలయుననియు, మార్కెటింగు బోర్డువలె నొకబోర్డు నేర్పరచి, ఉప్పుదిగుమతిని విశ్రయమును దానిద్వారా కొనసాగింప వలయు ననియు, ధర లన్నిప్రదేశములలో సమానముగ నుండునటుల జాడవలయుననియు, టారిఫ్ బోర్డువారు కోరుచున్నారు.

ఇట్టి సంస్థ ఏర్పడి పనిజేయుచోపల, ప్రభుత్వము వారు వంగ దేశమునందు ఉప్పుదిగుమతి సంతను స్వాధీనపరచికొనవలయునని టారిఫ్ బోర్డువారు కోరు చున్నారు. మార్కెటుకు గావలసిన ఉప్పును ప్రభుత్వమువారు విదేశపు ఉత్పత్తిదారులనుండి కొన వలయు ననియు, ఉప్పుపై రైల్వేరేట్లను సాధ్యమగు సంతవరకు తగ్గింపవలయు ననియు, టారిఫ్ బోర్డు వారు కోరుచున్నారు. కాని, వీరు సూచించిన కార్యము సులభసాధ్యమని తోపడు. ఇంతకన్నను విదేశపు ఉప్పుపై సుంకములను విధించి, ఈ దేశపు ఉప్పుపరిశ్రమకు తగిన ధనసహాయమును ప్రోత్సహమును గలిగించుట సుకరమగును. దేశీయపు ఉప్పుపై రైల్వేరేట్లను తగ్గింపవచ్చును. దీనిపై ఎత్తైనాపన్నును అనలే తొలగించి, బీదలకు మేలు నలుపవచ్చును. ఇట్టి అనుకూలమార్గములను టారిఫ్ బోర్డువారు సూచించకుండుట శోచనీయము. బోర్డు వారిసూచన లెటులున్నను, ప్రభుత్వమువారు రక్షణ నొనగి, ఉప్పుపన్నును తొలగించి, విదేశపు ఉప్పు పై పన్నును విధించుచో, ప్రయోజనము గలుగును. టారిఫ్ బోర్డువారి సూచనలు ఆచరణయోగ్యముగ కన్పట్టవు. హిందూ దేశములో నిపుడు తయారగు చున్న ఉప్పు చాలవరకు మురికిగ నున్న దనియు, దీనిని పొడుముచేయుటకు వీలులేదనియు, టారిఫ్ బోర్డువారిప్రాయోచనముచున్నారు. కాని, శుద్ధమగు ఉప్పును తయారుజేయుటకు హిందూ దేశమున వీలు గలదని, వీరంగీకరించిరి. అటులగుచో, దీనిని వృద్ధి గావించి, విదేశపు ఉప్పుదిగుమతిని నిరుత్సాహపరుపవలయును గాని, ప్రభుత్వము వారే ఈ దిగుమతి సంతను స్వాధీనపరచికొని, నిర్వహింపవలయునని కోరుట సమంజ సముగ దోపడు. ఉప్పుపరిశ్రమయొక్క సత్వరాభివృద్ధి గోరువారికి, టారిఫ్ బోర్డువారి రిపోర్టు ఆశాభంగము కలిగించక మానదు. బోర్డువారు అనలు సమన్యము దూరదృష్టితో పరికింపలేదని విదిత మగును. జాతీయపరిశ్రమను వృద్ధి నొందించుట యవ సరమయినను, దీనికొరకు తీవ్రచర్య పనికిరా దని, టారిఫ్ బోర్డు వారు మందలించుచు న్నారు. తాము కోరిన రీతిని మార్కెటింగుబోర్డును చాలకాలమువరకు స్థాపింప వీలు లేదనియే, బోర్డువారియభిప్రాయము. అటు లగుచో, పరిశ్రమ యభివృద్ధిగాంచుటకు చాలకాల మువరకు వేచియుండ నవసరము గలదని లేలును. ప్రభుత్వమువారిలోపల బెంగాలునందలి ఉప్పుదిగు మతి సంతను స్వాధీనపరచికొని, దానిని కొనసాగింప వలె ననుసూచన ఆచరణయోగ్య మని గాని, విశేష పరిశోధనకరమనిగాని తోపడు. హిందూ దేశము అభివృద్ధియొక్కయును పౌరుషధర్మ తనపరిశ్రమలను తాను కాపాడుకొనఁబల దని, ప్రవచనమగుచున్నది.

ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము, స్వపరిపాలన స్వాతంత్ర్యము వలనగాని లభింప దని అనుభవము తేటపరచు చున్నది. ప్రస్తుతసమయమున ముఖ్యపరిశ్రమలకు రక్షణ లభింపకున్నది.

రాజమహేంద్రవర

హితకారిణి సమాజము

రాజమహేంద్రవర హితకారిణి సమాజము వారి 1929 సంవత్సరపు నివేదిక నందుకొంటిమి. కీర్తికేసు ల గు కండు కూరు వీరేశలింగము పంతులు గారు స్థాపించిన ఈ సంస్థ ఎటుల యభివృద్ధి గాంచుచున్నదో గ్రహించుట కిది యవ కాశ మిచ్చుచున్నది. సమాజసభ్యుల సంఖ్య పెరిగెను. సభ్యులు హెచ్చుచందా నిచ్చుటకు సమ్మతించిరి. సమాజకార్యములు బాగుగ నెరవేరుటకు, నిబంధనలలో మార్పులు గావించబడెను. ఈసమాజమువారు నిర్వహించుచున్న సంస్థలలో హిందూ విశంతతుశరణాల యము ప్రభావ మయినది. శరణాలయ నిర్వహణము గూర్చి ప్రముఖులు సదభిప్రాయ మొనగిరి. వీరేశలింగ ఆస్తికోన్నతపాఠశాల, ఈ సమాజమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్నది. దీనియందలి విద్యార్థుల సంఖ్య తృప్తికరముగనున్నది. ఆదిమాంధ్రులకు దీనియందు విద్య ఉచితముగ గఱపబడుచున్నది. పంతులుగారి ఆస్తిమూలమున ఇకముందు శరణాలయముతోబాటుఈపాఠశాలనుగూడ నిర్వహించుటకు మీ లేదని నివేదిక తెలుపుచు, ఉన్నతపాఠశాలాప్రాణమునకు ధనసహాయమనవసరమని సూచించుచున్నది. వీరేశలింగముగారిపై సభిమానము గలవారెల్లరును, సమాజమువారు కోరిన సహాయమున నలిపెదరని నమ్మెదము. వీరు నిర్వహించుచున్న మరియొకసంస్థ వీరేశలింగ ఆస్తికగ్రంథాలయము. ఇయ్యది క్రమక్రమముగ వర్ధిల్లుచున్నదనియు, అయిదువేలగ్రంథములతో నిది విరాజిల్లుచున్నదనియు, సూచించబడినది. ఆంధ్రసాహిత్యచరిత్రనాని రాణ్ణ హేంద్రవరమున వ్యాపిపజేయుటకు నీసల్ల మొదట తోడ్పడి మార్గదర్శక మయ్యెను. ఇకముందు అట్టి స్థానము నిది నిలుపుకొను నని నమ్మెదము. ప్రార్థన మందిరము నిరాటంకముగ కొనసాగును, పలుపుర నాకర్షించుచున్నది. రాజ్యలక్ష్మీవిలా మందిరము గూడ సమాజ కార్యనిర్వాహవర్గము వారి వశ మయ్యెను. 1929 సంవత్సరము వీరేశలింగము పంతులుగారి వర్ధంతి జయపడము నిర్వహింపబడి, సమాజాభివృద్ధికి వలయు తీర్మాములు గావించబడెను. పంతులుగారి స్మారకనిధి నెలకొల్పబడెను. దానికొరకై పాటుబడుట కొకయవసరమును ఏర్పాటు చేయబడెను. పంతులుగారి శాస్త్రమను స్థాపించుటయు, పంతులుగారి సంస్థపోషణ గావించుటయు, ఈనిధియొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యములు. ఇందుకు గాను విరాళములు కోరబడివి. ఈవిషయమున సమాజమువారు చేసిన విప్లవి, పంతులుగారు ఆంధ్రదేశమునకై సలిపి స్వార్థరహిత మగు కృషిని గౌరవించువా రెవరు సభలము గావించుట ధర్మ మగును. పంతులుగారి యనంతరము వారు నెలకొల్పిన సంస్థలపోషణలేక కృశించెనను అస్థిమతి ఆంధ్ర దేశమున గలుగకుండ జూచుట అంధులవిధి యగుచున్నది.

బెంగాలు యూరపియను వాణిజ్యసంఘము:

కాంగ్రెసు నిషేధము

బెంగాలు యూరపియను సంఘమువారిది వరకు తమ యభిప్రాయములను తెలుపరచిరి. బెంగాలు యూరపియను వాణిజ్యసంఘమువారు తత్తుల్యమగు తీర్మానములను గావించిరి. దేశమంతటను కాంగ్రెసుసంఘముల నన్నిటిని అక్రమసంఘములని ప్రకటింపవలయు నని, వీరు తీర్మానించిరి. ఇదివరకే పెక్కు కాంగ్రెసుసంఘములు అక్రమ సంఘములని ప్రకటింపబడెను. ఇక ముందు కాంగ్రెసు సంఘము లేమూల నయినను నిలిచియుండరాదని, వీరియభిమతము కాంగ్రెసుసంఘముల ధనమును ఆస్తిని ప్రభుత్వవారు స్వాధీనపరచికొనవలయు నని, ఈ సంఘమువారు కోరుచున్నారు. ఇట్టి చర్యవలన, దేశమునందు వ్యాపించియున్న స్వాతంత్ర్యాభిలాష తొలగు నని, యూరపియను వాణిజ్యసంఘమువారు తలచి యున్నచో, నింతకన్నను పొరబాటు పేకుండ జాలదు. పూర్వానుభవము, వీరి యూహలకు విరుద్ధముగ నున్నది. కాంగ్రెసుసంఘముల నణచి వైచిన ప్రదేశములలో జాతీయోద్యమ మంతరింపలేదు. యూరపియను వాణిజ్యసంఘమువారు మరియొక నలక నొసగిరి. రాండుటేబిలు సమావేశమువారికి సంస్కరణములను సూచించినను, ప్రస్తుతోద్యమము పూర్తిగ నంతరింపనిది, వానిని అమలులోకి దేవలదని పేరు గోరిరి. ప్రస్తుతోద్యమము జనించుటకుగల కారణము లెవ్వయో, ఈ సంఘమువారు గ్రహించినట్లు దోషము. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగనంతవరకు దేశమున బెరిగిన అసంతృప్తిదోలగ జాలదు. అందుచే ప్రజాభిలాషలను నఫలపరచుటలో ఆలస్యము జరిగినకొలదియు, వారి అసంతృప్తిగూడ పెరుగుచునే యుండును. అందుచే, యూరపియను వాణిజ్య సంఘమువారి సూచన, వ్యతిరేకఫలము నొసగుట నహజము. బెంగాలు యూరపియనులును యూరపియను వాణిక్కులును గూడ ప్రజాశయ సాఫల్యమును నిరోధించుటకై యావచ్చుకొని వినియోగించుచున్నట్లు దోషము. వీరికేకలే ఇతరరాష్ట్రములలోను, బ్రిటీషు పత్రికలలోను ప్రతిధ్వనించుచున్నవి. మార్మింగుపోస్టుపత్రికకు రాండుటేబిలు సమావేశము జరుగుట కిష్టములేకున్నది. అతివాదులను రాండుటేబిలు సమావేశమునకు రప్పింపజాలక, రాజప్రతినిధిగారు మిరవాదులను ప్రోగు చేయుచున్నారనియు, రాజ్యాంగనిర్మాణపు విందుకు వీరు అతిథులుగ నుండి అతివాదుల స్థానము నాక్రమించెదరనియు, నిట్టి సమావేశమువలన నెట్టి ప్రయోజనముండదనియు, మార్మింగు పోస్టు పత్రిక అభిక్షేపించుచున్నది. హిందూ దేశమునందలి యూరపియనులును ఇట్టి కోర్కెనే వెలుబుచ్చుచున్నారు. రాండుటేబిలు సమావేశము నవంబరు రెండవ వారమువరకు జరుగదని, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. యూరపియనుల ప్రతికూలాదోశము వలన, రాండుటేబిలు సమావేశ మింకను దూరము బోయిన బోవచ్చును. లేక, యొకవేళ నాగినను ఆగవచ్చును. అటుల జరుగుచో, హిందూదేశమున చింతించువా రుండరని, యూరపియను వాణిజ్య సంఘమువారు గ్రహించుట మేలగును. అప్పుడు వీరు చిటికెమాటిక బెదరింపజాలరు.

కెనడాదేశము : ఆసియావాసుల బహిష్కారము

అధినివేశరాజ్యములలో ఆసియావాసుల బహిష్కారము వ్యాప్తిగాంచుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియాదేశములు ఆసియావాసుల బహిష్కారము నిదివరకే ప్రవేశపెట్టెను. కెనడా గూడ వీని మార్గము ననుసరించుచున్నట్లు దోషము. నిరుద్యోగమును నివారించుటకు, ఆసియావాసులనిషేధ మవలంబింపబడు ననియు, కెనడా ప్రభాసమంత్రి గారు పలికిరి. ఇమ్మిగ్రేషను ఉద్యోగుల కిదివరకేచ్చిన విచక్షణ తొలగింపబడును. బహిష్కారము పూర్తిగ ప్రవేశపెట్టబడును. ఇట్టి నిర్బంధము ముఖ్యముగ భారతీయులపట్ల వర్తింపజేయబడు నని యూహింపవచ్చును. ఒకవిధముగ నిట్టి నిషేధములు భారతీయులకు లాభకరము లనియే, చెప్పవచ్చును. విదేశములకు జీవనము నిమిత్తము పోయి, మితి లేని అవమానములను భరించుటకంటె, పెడలకుండుటయే మేలు. కాని హిందూదేశమున మాత్రము ఏదేశమువారయినను స్వేచ్ఛగ ప్రవేశింపవచ్చును. వివిధవృత్తుల నవలంబింపవచ్చును. భారతీయులను నిషేధించు దేశముపైన నయినను ప్రతికారము నలుపుటకు, హిందూదేశమున కధికారము లేకున్నది. అధినివేశరాజ్యములు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు జెందిన వయినను, దానికి జెందిన హిందూదేశముపై నవమానములను గురించుటకు వెనుదీయకున్నవి. దీనినిబట్టి హిందూదేశనిస్సహాయ సిద్ధిని గుర్తింపవచ్చును.

డాక్టరు బిసెంటుగారి రాక

డాక్టరు బిసెంటుగారు హిందూదేశమునకు అక్టోబరు 9 వ తేదీని బయలుదేరుచున్నారు. ఈమెను రాండుటేబిలు సమావేశమున కాహ్వానించియుండలేదు. ప్రభుత్వమువారు ఆర్డినెన్సులను తొలగించి రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదల చేసియున్నచో, రాండుటేబిలు సమావేశమునకు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు వచ్చియుండవారని, బిసెంటుగారు రూటు ప్రతినిధితో బలికిరి. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకును హోం రూలు ప్రతినిధులకును స్థానము లేకుండుటచే, ఈ సమావేశము నిరుపయోగమగునని, బిసెంటుగారు చాటిరి. బిసెంటు బోలు సహకారవాదులకు గలిగిన నిరాశ నిందుమూలమున గుర్తింపవచ్చును. శ్రీనివాసరాష్ట్రీగారు గూడ పోవును. పోతమదాసు తాకురుదాసుగారి బోలు వాణిక్య ప్రతినిధులకు తావులేనందుల కెంతయు విచారము చెలిపిరి. భారతీయ వాణిక్కుల కెక్కుడు ప్రాతినిధ్య మిచ్చిన బాగుండెదని చెప్పిరి. మొత్తముమీద రాండుటేబిలు సమావేశ ప్రాతినిధ్యమునందు పెక్కులోపములు గలవని, సహకారాభిలాషులకు గూడ గోచరించుచున్నది.

నానారాష్ట్రసంఘము: బ్రయండు విధానము

జనీవాలో జరుగుచున్న నానారాష్ట్ర సంఘసభలో నిన్నటిదినము బ్రయండుగారు తమ యూరపు సంయుక్తరాష్ట్ర విధానమును ప్రతిపాదించిరి. తాము ప్రతిపాదించిన సూత్రమును ఎల్ల రంగీకరించినట్లు, వీరు చెలిపిరి. యూరపు సమాఖ్య యవనర మని, బ్రయండుగారి తలంపు. ఆయుధములను తగ్గించుట కింకను చాల ఇబ్బందులు గలవని, బ్రయండుగారి యుద్దేశ్యము. ఇట్టిని ప్రాసక్తుకును

కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కాశీనాథుని
నేటికి 145 దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

మధ్య నొకలగూర్చి ఒకంబడిక గుదురునని, బ్రయండుగారు రూపొందుచున్నారు. బ్రిటీషుపత్రివిధి యగు హెడ్డరునను మంత్రిగారు మాత్రము బ్రయండుగారి విధానమును పూర్తిగ నామోదించినట్లుల దోషము. వీరు తమ సానుభూతిని మాత్రము చెలిపిరి. యూరపు సంయుక్తరాష్ట్రవిధానము నామోదించుటకు, ఇంగ్లండుకు ప్రత్యేకపుణ్యబృందములగు వనుటకు సందియములేదు. నానారాష్ట్రసంఘము వారు బ్రయండుగారి యేర్పాటు నెంతవర కామోదింపదరో చూడవలయును.

ఆర్జంటయిను పరిస్థితులు

ఆర్జంటయినులో విప్లవము త్వరితగతి వ్యాపించుటచే, ఇదివరకున్న ప్రభుత్వముదొలగిపోయెను. నూతన ప్రభుత్వ మేగ్గడెను. ఇయ్యది బ్యూనసు ఐరిసు మ్యునిసిపలు సంఘమును రద్దుజేసెను. క్రొత్త ప్రెసిడెంటుగు యూరిబరూగారు తాము అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వముతో కలసి యుండి, అమెరికాయైక్యమునకు పాలుబడెద మనియు, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రభుత్వమును గుర్తించిన వెంటనే వాషింగ్టనుకు తమ రాయబారము సంపెద మనియు, చెలిపిరి. నూతన ప్రభుత్వ మొత్తవరకు స్థిరపడునో, క్రొత్త ప్రెసిడెంటుగారికోర్కె లెంతవరకు నెరవేరునో ముందుగాని తెలియదు.

సంధిరాయబారములు విఫలమగుట

ఇండియాదొరతనమునకును రాష్ట్రీయ దొరతనములకును ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండుట

మ్యాథ్సీ, సెప్టెంబరు 8:—కాంగ్రెసు నాయకులలో జరిగినది రాండుటేబిలు విఫలమగుటవలన సభ్యాగమము నడచివేయుటకు యభ్యుత్సాహము నిబంధనలు చాలునా? లేక యింకను క్రొత్తనిబంధనలను చేయవలెనా? అను సందేహ సమస్యలును కలిగినవి.

ఈ విషయమునుగూర్చి యిండియా ప్రభుత్వమునకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును కొన్ని కోణాలనుండి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి గూడ తెలియుచున్నది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు కొందరిదివరకే తమ ఆభిప్రాయములను తెలియజేసిరి. తక్కినవా రందరను గూడ 2-3 కోణాలలోనే తెలిపెదరు. రాజప్రతినిధి చేసిన ఆర్డినెన్సులలో కొన్ని కొద్దిసెలలలోనే అంతరించుచుగాని వాటిని మరల అమలులో పెట్టెదరనుట కెట్టి సంశయమును లేదు.

దేశమున కట్టుమువంటి మరికొన్ని చట్టములను గూడ దొరతనములవారిచే చేయవచ్చును.

ఇండియా దొరతనములవారు వైదను రిపోర్టునుగూర్చి తమ ఆభిప్రాయమును తెలిపిన వెంటనే యీసమస్యనుగూర్చి సాకల్యముగా చర్చించెదరు.

ఇండియా దొరతనమువారు రాండుటేబిలు సభకు తేలిక నాయకులనున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వ సంఘసభ్యులలో 50 వీరి. మితి పరే జోసెఫు భోరుగార్లు లక్ష్మీనవాసతో దేశభినింప ప్రత్యేకముగా తేలిక నాయకులనుగా తెలియను. ఈసెల 29 వ తేదీన కేంద్రమున బహుళము మంత్రిలు రాజప్రతినిధికి నిందుచేసెను. ఆందుకు చాలయిందక ఆశ్వాసములు పంపబడెను. (బాం. క్రా.)

విదేశవార్తలు

రాండుటేబిలుసభ

ప్రతినిధుల నియమనము

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి అభిప్రాయము

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 11:—రవుండుటేబిలు సభాప్రతినిధుల నియమనమును గూర్చి రూటరు ప్రెస్సింగ్ గా శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు లేని సంగతినిగురించి మొత్తముచూడ ప్రతినిధుల నియమనము అన్ని పక్షములనుండి చేయబడెను. కాని భారతవ్యాపారుల ప్రాతినిధ్యము ఎక్కువగా నుండిన బాగుండెడిది. సర్ ఫుల్ హాత్తను దాను తాకుకొనుచు గాని నియమించకపోవుట విచారకరమనిరి. అయితే దివానుబహద్దరు మోహన్ రామచంద్రరావుగారిని నియమించినందులకు ముఖ్యముగ సంతోషించుచున్నాడను. ఇంగ్లీషు ప్రభువి విధానమును నిలబడునటుల భారతప్రతినిధులందఱును ఎక్కువ సహకారముతో ప్రసరించవలెను. బ్రిటిషువారు గూడ ఎంతవరకు ఎక్కువగా నీయవలెనో అంతవరకు ఇవ్వవలెననియు లేనిచో అంతకు తక్కువగా నొసగుచోవాటిని భారతీయు లంగీకరించరనియు గుర్తించవలెను.

డాక్టరు ఆసిబెనెంటుగారికి

ఆశాభంగము

ఇట్లు చెబుతున్నాడు:—అక్టోబరు 9 తేదీని బెసంటుగారు ఇండియాకు మరలివచ్చుచున్నాడు. ఇండియాలో నిజపరిస్థితులను భారతీయుల నిబాధిప్రాయములను తెలియగోరుచో కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు హామీలు లేని ప్రతినిధులు రాండుటేబిలు సభకు ఆహ్వానింపబడియుండవలసివేడిది. అట్లు లేకపోవుటచే నిజస్వభావమును రాండుటేబిలు సభవారు గ్రహించజాలరు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆర్డినెన్సులను తీసివేసి దౌర్జన్య రహితులగు రాజకీయ బండిలను విడిచివెట్టివనో కాంగ్రెసువారుగూడ రాండుటేబిలుసభకు వచ్చెడివారే అని విశ్వసించుట తప్పిరి.

మాంచెస్టరుగార్డియనుపత్రిక

ఇట్లు వ్యాఖ్య యొనర్చుచున్నది:—రాండుటేబిలుసభకు ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడిన వారితో అంగీకరించబడిన ఏ విధానమైనను ఇండియాలో తగినంత చేయూతను గడించు అవకాశము గలదు. ఆ విధానము అనులబధునటుల నీలుండవచ్చును. కాంగ్రెస్ భావములనుండి భావములు గలవారిని ఎన్నుకొనుటచే సభ నిజమైనసభగా పరిణమించును.

సైమనుగారిని మరలనియమించుటకు ప్రయత్నించుట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, సెప్టెంబరు 11:—సంధిరాయబారములు చెడిపోవుటచేతను కాంగ్రెసువారు రాండుటేబిలుసభకు వెడలకపోవుట నిజమగుటచేతను సైమనుగారిని రాండుటేబిలు సభకు ప్రతినిధిగా నియమించుటకు మరల ఆలోచింపవలెనని ప్రభుత్వమును కొందరు కోరగా అ ప్రతిపక్షము చేయ వీలులేదనిరి. సైమనుగారు రాండుటేబిలుసభకు రారను మరతుతోనే ఈ ప్రతినిధు లంగీకరించిరి. గాన మరల ఆవరతులకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటకు వీలులేదనిరి.

బ్రిటిషు ప్రాతినిధ్యము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, సెప్టెంబరు 11:—బ్రిటిషు ప్రతినిధులను నియమించుటకు గూర్చి చర్చ జరుగుచున్నది. కన్సర్వేటివు తరపుననే వెల్లిచాంబర్లెన్స్ నకారాబద్ధు హోరనుగారిని నియమించెదరనుకొనుచున్నాడు.

రాంజే మగ్డొనాల్డుగారు

లండనుజేరిరి

(వైరెస్)

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 11:—బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుడు పార్లమెంటునుండి రాత్రి అంతయు రైలు ప్రయాణముచేసి నేటి యందయమున లండనుజేరిన. తిన్నగా ప్రభుత్వపనులమీద 10 డవునుసీట్ల కేగెను. మధ్యాహ్నము జరుగు ఆర్థికసభ కేగెదరు.

సంధిరాయబారములు

న్యూలీడరుపత్రిక అభిప్రాయము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, సెప్టెంబరు 11:—కాంగ్రెసునాయకుల కూడన పట్ల రాజప్రతినిధి జూపినభావమును, రాజప్రతినిధిగారు నాయకుల మరతులు ఆసాధ్యముగ నున్నవనుటకు బ్రిటిషుపత్రిక తీవ్రముగా వేసిన వ్యాఖ్యలధోరణిని జూడ సంధిరాయబారములు తికరణమయిపో గూడుకొన్నట్లు కన్పించదని న్యూలీడరు పత్రిక వాదించుచున్నది. ఇండియాలో చిక్కులను ఎల్లప్పుడును బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఏవోమాటలను జెప్పి తప్పించుకొనుచున్నారని, ఏవో ఇచ్చెదమని చెప్పిచేస్తును ఆ అవాంఛములదాటిన పిదపనే తదనుటయు ఒకవేళ నిజముగ అభయమునిచ్చినను వారిని ఎగతేయు మాత్రముతో కొన్ని మరతులను చేర్చుటయు జరుగుచున్నది. రహస్యముగ కొన్ని మరతులను జేర్చి ఇచ్చిన అభయములను ఇదివరకు ఎవరవేయున్నారో. ఇప్పుడట్లు ఎగతేయుటకు వీలులేదు. బ్రిటిషుకు ఒకటేగత్యంతరమున్నదియును. నిజపరిస్థితులను గుర్తించుట అయిన జయగవలెను. లేదా అన్ని పక్షముల ప్రాతినిధ్యమును ను పూర్తి గవడయని రాండుటేబిలుసభచే అంతయు శుభము చేకూరగలదని నమ్మి మోసపోవలెను.

జనీవా జాతీయమితి అసంబ్ధి

యూరపీయనుల ఘోషలేఖనము:

బ్రయండుగారి ప్రతిపాదన

(వైరెస్)

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 11:—నేడు జనీవాలో జాతీయమితి అసంబ్ధి సభ యందు బ్రిటండుగారు తనయురపీయను ఘోషలేఖన విధానమును గూర్చి చర్చించిరి. తన ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినవారందఱును తన నూతనల సంగీకరించినది. మొన్నటి యాధ్యమవలన బాధపడినవారందఱును కలసి మరల యాధ్యమలేఖనంబుకు ప్రయత్నించుట సహజము. యూరపీయను రాజ్యములన్నియు ఒక సంఘముగ ఏర్పడవలెననుటకు అంతర తీర్మానము లేవియు చేయబడలేదు. ఆయుధ విస్తరణమున కెన్నియో అభ్యంతరము జన్మవనిరి. కాని అందులో పెక్కు చిక్కులను జయించితిమి, జాతీయమితి నిరవధిమనమున కృషిపర్చియుండనినో ప్రాంతముగడ ఈపాటి అయినను ఆయుధ విస్తరణము చేయుటకు అవకాశమే యుండెడిదిగాదు. లండన్ సభకుగూడ సంపూర్ణ మోదము త్వరలో చేకూరునని ఆశించుచున్నాడను.

యూరపీయను కాంతి యూరపుప్రభుత్వము లన్నియు అత్యంతసహకారముతో కృషిపర్చుట బావశ్యకమని బ్రిటిషు విదేశాంగమంత్రి ఆర్థురహెండర్సనుగారనిరి. బ్రయండుగారి ప్రశ్నలకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నిడిరి. వారి సానుభూతిని ఈ మాటలపట్ల జూపిరి. ఈ చర్యలో తేలికపర్యవసానమును జాతీయమితి సహకారముతో అనులు జరుపబడును. ఇట్లుచేయుటచే అంతర్జాతీయ జాతీయమితి సభ్యత్వమునకు సరిగాయుండును. ఇట్లొనర్చుటచే జాతీయమితి ఆయుధవిస్తరణ విధానమునకు చేయూతకలుగును. జాతీయమితిని సైకిలేరియట్టువర్గమును మరల ఏర్పాటుచేయుటను గూర్చి బ్రిటిషువారు పూర్తిగా ఆమోదించిరి. దానిని ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించెదరని నమ్ముచున్నాడను. అప్ప నలు క్లాజునుగూడ ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించెదరనుకొనెదను. అన్ని నియమములను కాంతియుతముగ పరిష్కరించుటకుదీనిచే వీలుగుననిరి. ఈసంవత్సరము ఆయుధ విస్తరణమును గూర్చి మరింత ఎక్కువ పనిని జేసెదరుగాక. ఆయుధప్రభుత్వ నాకాదశములు తగ్గుకుండ అటులనే యుండిన ఆయుధవిస్తరణము గాబులదని జాతీయమితి ఒడంబడిక గ్రంథకర్త నమ్మకమని హెండర్సనుగారనిరి.

వైమానిక ప్రమాదము

(వైరెస్)

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 11:—బెల్జియము విమానముచెట్టులో చిక్కుకొని క్రిందపడి మరతురానుప్రతి ఆయెను. అందున్న వైమానికు తీవ్రపురుగు చనిపోయిరి.

బ్రిటిషుబాగును స్కాట్లాండ్ నేరియాలో విస్తారముగ విక్రయమునకు కేర్తులను గావించుటకు గనుల కాభాకార్యుడర్చి మరకొందరు ప్రతినిధులు స్వీడ్జర్ గార్చే డెన్మార్కులకు లండనునుండి రేనివార మేగెదరు.

రాండుటేబిలు సభ

కాలనిర్ణయము

నవంబరునెల రెండవవారమువరకును

సభ జరుగదు

సిడ్నీ, సెప్టెంబరు 11:—సామ్రాజ్య సంఘసభ సమావేశములు నిర్ణీతకాలముకంటె చాల ముచ్చికాలము వరకును జరుగునని తెలియుచున్నది. రాండుటేబిలు సభ నవంబరు నెల రెండవవారము వరకును సమావేశము కాదు. (అ. పై.)

రాండుటేబిల్ సభ జరుపుట

అనుచితము

బొంబాయి వర్తక మహామండలివారి తీర్మానము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11:—బిల్లిపార్లే సత్కారము నాయకుడగు అబ్దుల్లా నేతుగారు 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. తరగతిలో నుంచబడిరి.

జాతీయోద్యమల యెడల ప్రస్తుత ప్రభుత్వవైఖరి ఇప్పటిమాదిరిగానే యున్నంతవరకు, నిరంకుశ పద్ధతులు మారనంతవరకు రాండుటేబిల్ సభను జనప్రభు భారత జాతీయవాదాయకమనియు, ఆ సభలో పాల్గొనువారు ప్రజలయొక్కగాని, వాణిజ్యసంఘముయొక్కగాని ప్రతినిధులు కారనియు వాణిజ్యమహామండలివారు తీర్మానించిరి. మండలి వారు బహిరంగసభ జరిపి ఈ తీర్మానమునే యామోదించెదరు. (శ్రీ వై.)

వర్తకులకు అపరిమితమైన నష్టము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11:—పప్పు, చక్కెర, గడ్డలవర్తకులకు వచ్చిననష్టము 25 లక్షలనుండి 50 లక్షలవరకు నని అంచనా వేయబడినది. (శ్రీ వై.)

రాండుటేబిలుసభ

వట్టి ప్రహసనము

అసభకు విలువబడినవారు ప్రజాప్రతినిధులు కాదు

బొంబాయిలో గొప్పవర్తకులగు

లల్లూభాయి శామల్లానుగారి అభిప్రాయము

బొంబే, సెప్టెంబరు 9:—ఇప్పుడు రాండుటేబిలుసభకు ఆహ్వానింపబడినట్లు ప్రకటించబడిన వారందఱును, కాంగ్రెసు వారెట్టి ప్రజాప్రతినిధులలో అట్టి ప్రజాప్రతినిధులు ఏకంత మాత్రమును సమిష్టిగానే ననుగూడ కాజాలరు. ఈవిషయమును మీరు రాజప్రతినిధిలో స్పష్టముగా తెలుపుట వీరికి ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. కాంగ్రెసువారు రాండుటేబిలుసభను బహిష్కరించినపుడు మీరును యితరులునుకలసి భారతదేశము పక్షమున రాయబారములను జరుపుటకు వీరి కెట్టి అధికారమును లేదు, అని లల్లూభాయి శామల్లానుగారు మామలేఖరితో చెప్పిరి. (బొం. క్రానికలు)

అలహాబాదులో విమాన విఘాన

విహార సంఘము

పునః ప్రతిష్ఠ

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 11:—అలహాబాదులో ఇది వరకుండి యంతరించిన విమాన విఘాన విహార సంఘము తిరిగి నెలకొల్పబడినది. దీనికి కాఖులు కాశీలోను, లక్నోలోను, కాన్పూరులోను నెలకొల్పబడును. మాయిలానుగారు ఇందులకు వలయు ఏర్పాట్లు జేయుచు ప్రతి పట్టణమునందును విమాన విహార క్షేత్ర రంగ మొకటి యుండవలెనని యొక ప్రజాళిక తయారుచేసిరి. (అ. పై.)

లండనులో పెద్దవాన, ఉరుములు

(వైరెస్)

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 11:—లండనులో నిన్నరాత్రి పెద్దవాన కురిసెను. ఉరుములు ఉరిమెను. మొత్తము అపారముగ మెరసెను. ఒక గంటలోపుగా వివిధభాగములందు అకసము చిల్లుపడునటుల ఒక అంగుళము వాన కురిసెను. రోడ్లన్నియు మునిగిపోయెను. పల్లెటూర్లకు పోవు రైలుమార్గములు నీళ్లతో నిండిపోయి రైలుపోవుటకు కొంతకాలము వీలు కాకుండెను. కొన్ని ఇండ్లపై పీడుగులు పడినను అంతగా నష్టము కలుగలేదు. ఒకమూల రాబధానిమీద తుపాను పీయచుండ అకసము నుండి వైమానికులు చూచుచుండిరి.

గ్రంథ విమర్శనము

(సెప్టెంబరునెల భారతి నుండి)

కవి కల్పలత

దేశభక్తిమహాకవి విరచితము. శ్రీ కల్లూరి వెంకట సుబ్రహ్మణ్యదీక్షితకృతాంధ్రవివరణసహితము.

డిమ్మినైజాన పుటలు 886. వెల 2-8-0.

ఇది కవిత్వకన్యను పరిపక్వగారు యువయోగార్థమై దేశభక్తిమహాకవి గీర్వాణభాషయందు వ్రాయబడిన లక్షణగ్రంథము. లక్షణగ్రంథమే కాని తక్కిన లక్షణగ్రంథములవంటిదిగాదు. వాటికిని దీనికిని లక్షణగ్రంథస్వామ్యమే. అవి కావ్యములు, నాటకములు, రసము మొదలగు వాటియొక్క లక్షణాదులందెల్ల పునవి. ఇదియో కవిత్వము నభ్యసించుగారువారికి వలయు సామగ్రిని సమకూర్చునది. కవులపాలిటి కల్పలతయని దీని కీ పేరెంతయు తగియున్నది. ఇందలి విషయములే దీని యపూర్వతను సాధించును.

కాని గీర్వాణవాణి యాంధ్రదేశమున విరళప్రచారయగుటచే నింతవర కిద్దాని కందు తా వచ్చినది కాదు. ఆంధ్రుల పుణ్యపరిపాకమున శ్రీ దీక్షితులవారి వివరణాపలంబమున నిది యాంధ్రదేశమునం దడుగిడినది. ఇట్టి మహాపకార మొనర్చిన దీక్షితులవారి యుద్యమ మెంతయు కొనియాడదగినది.

వివరణము వ్రాయునో దీక్షితులవారు గ్రాంథికము గాకపోయినను సరళమైనభాషనే యాదరించి తమ యుద్యమమును చక్కగా సాగించిరి. కాని, యందందు అనన్యతములును, క్లిష్టాన్వయజ్ఞప్తులు నగు వాక్యములుండుటచే పాఠకుల కిందుక శ్రమ గలిగించినవా రయి రేమో?

అసలు తమ కలిప్రయాసమున లభించిన మాతృకయందే బహుశములగు దోషము లుండినందుచేతను, గ్రంథరచనమున తమ కిదియ ప్రథమప్రయత్న మగుటచేత ననేకదోషములు సంభవించినవని దీక్షితులవారే పీడికాముఖమున వ్రాసికొని యున్నారు. దోషము లున్నవని యెఱింగియు వాటి నటలులనే ప్రచురించుట యెంత భావ్యమో. సామాన్యగ్రంథవిషయమున నై నచో నిట్టి దోషము లుపేక్షణీయము లయిన నశుగాక. ఆపూర్వములను, లాక్షణికములు నగు నిట్టిగ్రంథముల విషయమునం దిట్టి యుపేక్ష యేమాత్రమును తగదు. వివరణము వ్రాయుటయన్న వ్యాఖ్యానము వ్రాయుటయేకదా! వ్యాఖ్యానము దుష్టమైనచో మూల మెంత మాత్రము పాఠకుల విషయమున సఫలముగాగలదు? తమకు లభించిన మాతృకను లిఖితప్రతులతో సరిపోల్చి చూచి వివరణమును సవరించి వ్రాసియుండినచో వీరి యుద్యమము ప్రశస్తతర మయియుండెడిది.

మరియు మాతృకయందు లక్షణవిరుద్ధములుగ గన్పడిన శ్లోకములను సవరించుట భావ్యమేగాదని వాటిని యథావస్థితముగనే ముద్రింపించితినియు వ్రాసివారు. దోషములని తెలిసినవానిని సవరించుట యెందులకు భావ్యముగాదో? సవరించినంతన రచయితల నవమానించి నటు లగుననియేమో వీరి యభిప్రాయము. లేఖకుల యొక్కయో, ముద్రాపకులయొక్కయో దోషములను సవరించినంతన రచయితలకు వచ్చునది యేమి? మీదు మిక్కిలి దోషములను సవరించనందున రచయితలప్రతిష్ఠకే భంగము కలుగునేమో?

మాతృకను సవరించనందున గల్గిన దోషములను మచ్చునకు గొన్నింటి నిం దుదాహరించెదను చూడుడు:-

పుట ౬౪. శతప్రతిపద్యము, నెమలి, అని వివరణము. ఇది యొకవస్తువునకే శ్లేషచే నెఱుపు తెలుపు నర్థముగల వస్తువులను నిరూపించు సందర్భమున గలదు. ఇందులకు మూలము. 'నీతప్రతిపద్యమో, 'అని.

పుట ౬౬. శ్లేషచే నొకదానికే లోపితనీలముల నిరూపించు సందర్భమున 'కమలం జలపద్మయో' అని మూలమునందుండ 'కమలంపద్యము, నీలమలము' అని వివరణమున గలదు.

ధూసరవస్తునిరూపణ -
ధూసరాశిరజోలాతా... గృహమేధికా,
కపోతమూషికా రంగకాకంఠభరాదయః.

ఇందుల టీకయందు 'కాకః=కాకి, కంఠః=మక్కుక' అని గలదు. కాకకంఠము ధూసరముగాని యిం దెద్దియు గాదు.

పీతవస్తు నిరూపణమున -

'కింజల్కం=పుష్పములయందలి పుష్పాపి' యని వివరణము. కింజల్కములన కేసరములుగాని పుష్పాపిగాదు. 'కింజల్కః కేసరోఽస్త్రీయమ్' - అమరము.

వాదితర్జనమున -

పుట ౧౨౬.....

కులయా తోలనంమేఘోః కరేణ్యగనంఠవే,
అని మూలము.

దీనికి టీక.

మేరువును కొలచుటయు లేక కొల్లకరచేత మేరుపర్వతమును త్రానుచే చూచుటయు, వాస్తవముచే నూర్చుని నిలుపుటయనని.

'సగనమ్' అనిన నిలుపుటయట.

సమస్తాపూరణోపాయకునుము-పుట ౨౬౩.

'కాలీయాపి' గ్రహస్యగ్రే యమునాయాం జగన్నిధౌ,
తత్కాలే ౨ ధోముఖంబాతం విపరీతంజగ త్రియమ్' అని యిందలి మూలము.

ఇందలి 'తత్కాలే ౨ ధోముఖంబాతం' అనుటకు 'యువయా ౨ ధోముఖేబాతే' అనుపాఠము లిఖితప్రతియందు గలదు. ఇదియే సరసముగ గన్పట్టెడిది.

గ్రంథమందలి మూలమునకు టీక.

సకలలోకములను గుఱియందుదాల్చిన శ్రీకృష్ణుడు యమునానదియందు దలక్రిందగునట్లు గాలీయసర్పము బట్టనుంకింపగా నా సమయమున ముల్లోకములును దలక్రిందాయెను అని.

కాలీయసర్పమును బట్ట తలక్రిందగునట్లుంకింపనేల? అదికాదు. కాలీయసర్పమునుబట్ట యమునాతీరమందలి పృథుమనెక్కి యందుండి తలక్రిందగునట్లు నీటనురుకగా గుఱిస్తలముల ముల్లోకములు తలక్రిందాయెను. అన్నచో సరసముగ నుండును. ఎత్తైన ప్రదేశములనుండి నీటదుముకు నపుడు తలక్రిందుగ దుముకుట సహజము.

ఆదే కుసుమమన-వాత్సల్యాద్యథా -
అతుచ్ఛవత్సవాత్సల్య పిచ్చిలీకృతచేతనా,
జనన్యా మన్యతే ౨ త్యర్థం వ్యాఘ్ర సౌమ్యవపుక్షు
[మీ. అని మూలము.

టీక: అత్యధికముగ పుత్రప్రేమచే వ్యాఘ్రముగ చిత్తముగల పులి భయంకరముగాని యాకృతిగలదిగను, ఓరిగులదిగను దలంపబడుచున్నది అని.

తలంపబడుట ఎవరిచేతనో? అటుగాదు. వ్యాఘ్రము వాత్సల్యపరిపూర్ణమగు పౌదయముగల తనతల్లిచే సౌమ్యముగల కేరీరముగలదిగను, ఓరిగులదిగను తలంపబడుచున్నది అని యుండవలయును. తాగన్న బిడ్డ క్రూరమైనదని తల్లి యెన్నటికైన నంగీరించునా? 'కాకిపిల్ల కాకి ముద్దు' గదా!

మరియొకటి.

పదభంగనయథా -

అయంపుగ సమాయాతి మృగాత్మింహః పలాయతే,
ఇతోనేగాత్పలాయస్య త్వరితై స్తవ్రితైః పదైః.

టీక. ఇందు (మృగానత్మి) మృగాతో = మృగములను భక్షించునట్టి, సింహః=సింగము, తే=నీయొక్క, పలాయ=నాంసముకొఱకు, పలాయతే=పరుగెత్తుచున్నది [అని.

పలాయతే అనుపదమునకు 'పలాయ, తే' అని విభాగము గానింపగా మరల 'పలాయతే' అను మరియొక పద మెఱుగునంటేవచ్చినచో వీరికి. సమాయాతి=నచ్చుచున్నది అనిగదా యుండువలయును.

ఇట్టి వెన్నియేని గలవు. ఇక ముద్రాదోషములకా పరిమితి లేదు.

ద్వితీయముద్రామండనము ఇట్టి దోషములకు తా వొసంగకుండురు దీక్షితులవారిని నమ్మెనము.

సరళమాగ సమన్వయింపలేదని అనుబంధమున జేర్చబడిన శ్లోకములలోగూడ పెక్కులు సరళములైనవే చేర్చబడినవి.

చూడుడు కొన్నిటిని -

'అమృతీభవతస్త్రై పీయూషపరీవేషణే,
అథా న్నారదపీణాయా అలాభోరంతరే గుధా.'
'అహల్యాకేలికాలే ౨ భూ త్కంధర్వాణాంశతద్వయం,
తత్త్వంచబాణీభిన్నాక్ష స్సహస్రాక్షో ౨ంధతాంగతః.'
'జలముచి జలపూరం ముందలి స్పష్టశేఖం
ప్రతిగజఇవ కోపా మార్ధ్వవిన్యస్తహస్తాః,
సపది సముపజాతోదన్యయా వ్యాత్రైతక్రా
స్ఫురతికరదండాః కంభినో ౨ంభిపిబన్తి.'
సమస్తాపూరణోకము లివి.

కాని యపూర్వగ్రంథసముద్రాణోద్యుష్టలగు దీక్షితులవారు మిక్కిలి ప్రశంసనీయులు. వివరణమున నిట్టి దోషములు లేకుండినచో బంగారమునకు పరిమళ మచ్చి నట్లుండెడిదనిమాత్రము చెప్పకతప్పినదికాదు. ఇట్టివే మఱికొన్ని యపూర్వగ్రంథములను ఆంధ్రలోకమున కందజేసి వారిశ్లాఘకు పాత్రులగుదురుగాత!

గ్రంథము వలయువారు:

కల్లూరి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యదీక్షితులు, కవికల్పలతానికేతనము, ప్రకృలంక, తాళ్లపూడిపాస్టు, కొత్తూరుజిల్లా అను విలాసమునకు వ్రాయవలయును.
తి. వెం. రం.

భువనవ్రాణిక - ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము

గ్రంథకర్త: 'ఆయుర్వేదసూత్రము' 'భిషగ్వర్' శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి (A. M. A. C.) గారు. ౮౬ పుటలు. వెల రూ. ౧-౦-౦. ద్వితీయముద్రణము. ౧౯౩౦ సం.

ఇంకను వేనకువేలు దోషములు గలవు. వాని నన్నింటిని విమర్శింప నొక ప్రశ్నేకపుస్తక మగునని చాలించితిమి. ఇట్టిగ్రంథములవలన వాఙ్మయమునకు లోకమునకు కాగలతపకారముయ్యగ్యము. తైగ్రంథమాలనసంపాదనకై పెట్టినచో దీనిమూలమున లోకమునకు దీగని లోటు వాటిల్లును. ధనార్జనోపాయము లసంఖ్యములు గలవు. వాని నవలంబించుట తన్ను. లోకమునకు మేలే యొనరింపనున్నచో నుత్తివంపడితులచే సద్గ్రంథములు ద్రవ్యపరీక్షావిధానములను 'పుట' రీతులగునూడ గుబోధకములగునట్లు వ్రాసిరి. చక్కనికైతి. శ్రీ శాస్త్రిగారు 'ఆయుర్వేదోపధరత్నాకరము,' 'ఆంధ్రవైషజ్యరత్నావళి' మొదలగు గ్రంథరాజముల నిదివరకే యాంధ్ర వైద్య విద్యవృద్ధికోయుల హస్తముల నలంకరింపజేయుండిరి గాన వారి నింకను నాయుర్వేదాభివృద్ధికి దోడ్పడునటుల బ్రోత్సహించుట యాంధ్రవైద్యసోదరుల కర్తవ్యము. గ్రంథముద్రణాదులు సుందరముగ నున్నవి. తై గ్రంథము వలయువారు గ్రంథకర్తగారి పేర దెబబాడుకవ్రాసినచో బడయుగలరు.

కా. రా. దత్త.

శంకరమహామనస

వై. సుబ్బరావుగారు, గ్రంథకర్త. ఇది ఆధ్యాత్మిక గ్రంథావళియందలి ప్రథమగ్రంథము. ఆధ్యాత్మవిద్యావిషయములుగల గ్రంథముల నుండియు అనేకాదైత్య భావ్యముల నుండియు సూక్తులకు సంగ్రహించి గ్రంథకర్త వేదాంతసారాంశమును కల్పాలభాషలో సులభకైతిని స్పష్టముగా దెలిపినాడు. ఇందలి విషయప్రణాళికయు బోధావిధానమును శ్లాఘ్యములుగా నున్నవి. ఈ చిన్ని పాత్రముయొక్క ఆకారమును అచ్చును అందముగా నన్నవి. వెల రూ. ౦-౨-౬ మాత్రమే. వేదాంతసియులందరు నాదరింపతగినది.

విలాసము: - ఆధ్యాత్మప్రకాశకార్యాలయము, రెండవవీధి, చామరాజుపేట, బెంగళూరు నీటి.

కూ. న.

ఉప్పు వ్యాపారము

సంకల్ప సంఘము (టారిఫ్ బోర్డు) వారి సూచనలు

ఉప్పుదిగుమతిని ప్రభుత్వము స్వాధీనము చేసికొనవలెను

ఉప్పుపరిశ్రమకు రక్షణనొసగ విలువలేదు

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 11:—ఉప్పుపై ప్రతినితనుయిన టారిఫ్ బోర్డు వారి నిశ్చయము ఉప్పుపరిశ్రమకు సాధారణపురీకర రక్షణ నొసగ విలువలేదు అని నిర్ణయించినది. కలకత్తా మార్కెట్టు నందు ఉప్పుదిగుమతిని అమ్మకమును ప్రజోపయోగవ్యాపార మునదికి వశమేనని ఉత్తర హిందూస్థానమున ఉప్పు విక్రయము నందు నిబంధించవలెననియు కానీ, యది కాలము పట్టును గావున యిలావుగా ప్రభుత్వము వెంగాలలోనికి ఉప్పు దిగుమతిని స్వాధీనపరచుకొనవలె ననియు శిఫార్సులు చేయబడినవి. వీరినితేదిక కిరీ పుటలం గలిగి విషయము వాయూ లాగముగ పరిశీలించునదై యున్నది. నితేదిక మొదట వెంగాలు విషయము పర్యాయము, కలకత్తా పేటగాంధీనందు ఉప్పుకొనుగోలు సుమారు రెండు లక్షలను లని తెలుపుచున్నది. గత నలువదివత్సరములుగా ఉప్పుపట్లతో పండించిన యుప్పును గొనుట ప్రజలయభిప్రాయమైయున్నది. ఆందువలన యామధ్య తిన రూపాలు ఉప్పు పూర్వము 100 కి 75 పాళ్లు వెంగాలందు మార్కెట్టు కలిగియుండినది. 100 కి 15 పాళ్ల కలిగి యుండు సంవత్సరములందు హిందూదేశములో సుమారు 15 లక్షల టన్నులఉప్పు సంవత్సరమున కుత్పత్తియగుచున్నది. ఇందులో చాలవరకు పాడి చేయుటకు పనికిరాదు. వెంగాలనకు చిత్రప్రమాణముగల ఉప్పు హిందూదేశముననే పండించుట సాధ్యమని బోర్డువారి యభిప్రాయమైనను ప్రస్తుతము 150,000 టన్నులు మాత్రమే అట్టిఉప్పు తయారగుటచే చాలదు. ఓభా, కరాచీలో నాలుగు ఉప్పు ఉత్పత్తి 1 1/2 లక్షల టన్నులను హెచ్చించవచ్చును. కేవల హిందూదేశ, పంచభద్రా ప్రాంతములందు రైలుమార్గ వచ్చు ఉప్పునుగడ 1 1/2 లక్షల టన్నులకు వృద్ధిపడవచ్చును. ఈఉప్పు పాడిచేసినను డెల వెంగాలు మార్కెట్టునకు పనికివచ్చును బోర్డువారింతట యీపనులకు చేయవలసిన వ్యయమును పరిశీలించిన, అంత దేశ కలభాషను గవనించుచు వీరు తెలియజేయు వలన కలబోవు ఆదాయము స్వల్పమని వాదించుచున్నారు. దేశీయమునకై వెంగాలు మార్కెట్టునకు రైలుమార్గవచ్చు ఉప్పునే పన్నయి చేయవలయు ఇది చాలాయెడల ఓడపై నచ్చు హిందూదేశపు ఉప్పునే పన్నయి చేయుట యుచుంచినది నీటికొనుము. ఇందువలన కొనుకొనిన ఉప్పు మొత్తమునంద బోర్డు, ఈ లాభోత్పత్తి స్థానములను వృద్ధిచే ఉత్పత్తినిష్కలన చేయుటకు ప్రభుత్వము కూలకను మొదటి కొరతను గడగవలెను. కలకత్తాలో ఉప్పుధరలు నిమిషములవరకు ఉప్పుకు రైలుచార్జీని సాధ్యమైనంత తక్కువకు దించవలెను. కాని ఉప్పు దిగుమతి వృద్ధిచేయెన్న న్నాళ్లును ఇది శక్యముకాదు. కావున ప్రభుత్వము తీసికొనవలసిన మొదటిసర్వ యేమనగా వెంగాలు లోనికి ఉప్పు దిగుమతిని వారే నిబంధించి యా మూలకముగా ధరలను నిమిషపరచుట ధర నిమిషముగాలేనందున రక్షణనుంకము విధించుట కేయోదాయకము కాదని బోర్డువారి యభిప్రాయము. పైన, ఉప్పు నిరంతర రాజకీయాందోళనకు విషయమై యుండుటచే, కొనుకొనిన ఉప్పుదాయకమైన యెట్టినుకపు పడగిగాని దురభిప్రాయాలను తావిపగగడు. అనయముం గాక రక్షణనుంకవిధానముక్రొంద ప్రస్తుతపు ప్రమాణముగల లన గము లభించుటకు ప్రతిష్టము కావచ్చును. కావున సామాన్యపు రక్షణాధానము తెచ్చియు నీ విషయమున సరిపడనిది బోర్డు యభిప్రాయము.

ఏదేమిటో ఉప్పు దిగుమతి 180000 టన్నులుగా నుండునని, వెంగాలను కంతము ఇందూ ఏదేమిటో ఉప్పుల పన్నయి చేయగపు టారిఫ్ బోర్డువారి సూచన తిరి. ఇప్పుడేమిటో ప్రభుత్వముగా ఉత్పత్తి ధాను మార్కెట్టు బోర్డున కనుగొనబడును. ఆ బోర్డు ధరలను మరంత సమయ కాయలుగా వ్యాతం గ్రేము కల్గి యుండవలెను. ఈ బోర్డు ప్రజోపయోగ వ్యాపారమునదిగా చేర్చడవలెనని లాభాంతము నిర్ణయించినది ప్రభుత్వముని కాబోర్డు దేశకర్షణంబు నిర్ణయించి ప్రాతినిధ్యము పడవలెను. ప్రభుత్వము ను నీనిచ్చి మొత్తముగాని, విశ్వపరిశ్రమలందుగాని నిర్ణయమును (పేట) యుండవలెను. కలకత్తా మార్కెట్టునకు ఉప్పు దిగుమతియు ఉత్తరహిందూస్థానమున ఉప్పు విక్రయమును యీ బోర్డు స్వాధీనమై యుండును. ప్రస్తుతము ఉత్పత్తిస్థానములందు ఉత్పత్తియనునకు సరిపోవు ధరకు ఉప్పు నమ్మకపడని చాలించి, విక్రయస్థానములందు నిర్ణయింపురలకు ఉప్పునమ్మకపడని బోర్డువారు సమర్థింపవలెను.

అందులకుగా యీ బోర్డు తమ యేజంట్లద్వారా విక్రయస్థానము లందెల్లడ ఉత్పాదకమును, కాని చిల్లర అమ్మకమును నిబంధించుట కెట్టిప్రయత్నమును జరపవలెను. కొంతకాలములోగా దేశములో ముఖ్యవిక్రయస్థానములందెల్లడు ధరలు స్థిరపడగలవు. ఇందుచేతనే చిల్లరధరలు తగ్గగలవు. తనకు కావలసిన సరకును కొనుటలో, యీ బోర్డు నిర్ణయ ప్రాతిస్థ్యముగల భారతి లనగముననే పడుపాతము జూపగలదు.

ఏదేమిటో, కరాచి, ఓభాల ఉప్పును సుమారు విక్రయపు వెలకు బోర్డు తీర్మానించునదిని రవాణా ఖర్చులతో సహాగాని లేక విషయమిందగాని బోర్డువారు కొనుమండెదరు. ప్రభుత్వపు ఉత్పత్తి ఖరీదునకే ఉత్తరహిందూస్థానపు ఉత్పత్తి స్థానములలో ఉప్పు కొనవచ్చును. పైన సూచించిన ఖరీదులకు దేశపు ఉప్పు చాలనికొరకు మాత్రమే విదేశీ ఉప్పును బోర్డు వారు కొనెదరు. ఉప్పుకు కొనుటలో యెవరినుండిగాని తగిన కల్లు రంగు సోడియము క్లోరైడంబట్టియే నిర్ణయించునందును, లాభాదికములందు నిర్ణయించునదైవలెను. ఇది ఉప్పు ఖరీదును నిమిషపరచుటకో, తగ్గించుటకో ఉపయోగపడును. మార్కెట్టింగు బోర్డువారిపత్వ హీనతనగాని, లాభాపేక్షగాని పరిభూతముగావించుటకు భద్రములండవలెను. అట్టి బోర్డును స్థాపించుటకిప్పుడేలనుపడునని చెప్పవలెను. కొంతకాలము జరగనిదేగాని, అట్టిబోర్డు వెలకొల్పినను దాని వివిధాంగములను పనిచేయజాలవు. మరొకన్నియెండ్రుగాని దానిలాభము ప్రశ్నలుగానేరదు. ఈలావుగా కరాచి, ఓభా, ఏదేమిటో సలములందలి లనన పరిశ్రమలు విదేశీ ఘోషి తోతలేక ఆడుగంటవచ్చును. ఓడలపైవచ్చు ఉప్పును తయారుచేయువారి కేయమునకై కొనుకొనిన నధికభారముకేయుట సక్రమముగాకపోయినను కొంతవరకు దేశీయము యెట్టి ప్రోత్సాహమునకు చేకూరగలదు. అదియునుం గాక వెంగాలు లో కొన్ని ప్రాంతములకైనను యెచ్చటికిని ఓడఉచ్చేరైలు ఉప్పుకన్నను సౌకర్యముగా నందుచుండగలదు. కావున మధ్యకాలక్రియగా, కొనుకొనియొక్కయు పరిశ్రమయొక్కయు కేయమును మనస్సున నిడి మేము వెంగాలలోనికి ఉప్పుదిగుమతిని ప్రభుత్వము స్వాధీనపరచుకొనవలెనని శిఫార్సు చేయుచున్నాము. ఓడలపై వచ్చు భార తిదేశీయమును సుమారు ధరకే కొనుమండవలెను. కేవల సాంబారునుండి రైలుపైవచ్చు ఉప్పును ప్రజలకు ప్రీతిపాత్రము చేయుటకై రవాణాఖర్చులను తగ్గించవలెను. పాడియుప్పునకు పాడికొని ఉప్పుకంటెను తక్కువ రైలురేటును సాధ్యమైనచో ప్రవేశపెట్టవలెను. ఉప్పుకొనుటకు ప్రభుత్వము విదేశీ ఉత్పత్తి దారులనుండి కొనవలెను. ఉప్పును రెండురకములుగా విభజింపవచ్చును. రెంటికిని కేర్యురుగా, గత విదుసంవత్సరముల ఖరీదు రమారమిబట్టి, వెలను నిర్ణయము చేయవలెను. అధికారప్రకారముకను ఖర్చులతోను మిగులు లాభమేమైన యుండినయెడల అది ఖరీదును మితరచుటకు పయోగపడవలెను. దీర్ఘకాలము చనినతరవాత ఉప్పు, ఖరీదులను మాన్పుచుండగూడదు. దరఖాస్తుపై పన్నయిచేయు, యెచ్చటిపట్టికే, ఇకనుండును అనలబంధించుచున్నను, విదారణాధికారము ప్రభుత్వము చేతులలోనన్నంతవరకును, మొత్తముగాగాని చిల్లరగాగాని ఉప్పును విక్రయించువారితో జోక్యము కలిగించుకొనవలెను. (ఆ. తె.)

ఆఫ్రిడీల తిరుగుబాటు

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 11:—మొహాండ్లోని తక్కిన జిల్లాలకునూ, తిరుగుబాటుదార్లకును సమావేశము లేర్పాటు చేయబడుచున్నది కాని గవర్నరు మేటు పక్షముననున్న కమిటీ వాటి జాయ్ తెగవారిలో చీలిక కలిగినట్లు తెలియుచున్నది. భూభరియందండు ఇంకను ఆఫ్రిడీ టైరాలో తిరుగుచు కలకట్టుబాటు ననుసరించి కిక్కులు విధించుచున్నాడు. కుర్తరలో గూడ సింగ్ సహాధులలో తిరుగుబాటుదార్లు ఇంకను తుదకి కావాలను సాగించుచున్నాడు. 90 కిడి వాటికొత్తి ముగ్గురు సిపాయిలను గుండుదెబ్బలు తిరిగివి. విమానములపై గూడ ఎక్కువగా తుపాకులు ప్రయోజించి. నిన్ను మధ్యాహ్నము తిరుగుబాటుదార్లపై మట్టడిచేసి. పీవర్ ప్రాంతమునగల తిరుగుబాటుదార్ల సంఖ్య వాయునకే లుండుననియు ఇంకను క్రొత్తవారు వారితో చేరుచున్నారనియు ఆకాశముచున్నారు. నిన్ను చాలబోట్ల పీవర్, ఖల్లాచీ, పరాచివారి ప్రాంతములలో తిరుగుబాటు విమానములపై తుపాకులు (కేల్లు) బడినవి. కేరీమూర్ పోట్ల ప్రాంతములలో తిరుగుబాటు దార్ల జట్లు చాల కవచబడినవి భానీఖేత్ గ్రామములపై నిన్ను సాయుధ విమానముల మట్టడి జరిగినది. టైరానుండి అగ్గులు బాంబులతో గూడ తిరుగుబాటుదార్లు తిరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. మొహాండు పర్వత ప్రాంతములపై మామూలగ విమానములు తిరిగినవి. అక్కడ సేమియు సంచు నము కన్పించలేదు. (ఆ. తె.)

హైదరాబాదు ప్రజల విద్యావిషయిక సమావేశము

తీర్మానములు
సెప్టెంబరు 6 వ తేదిన మరల సమావేశమయిన సభలో యీ క్రిందితీర్మానములు గావించబడినవి:—
(1) రీమ్యున్స్ కమిటీగారి భారతీయను క్రింది లిస్టు-రుకారితే సూచించబడిన శ్రీ విద్యా విధానము, అనగా శ్రీ లకు స్వగమయించు విద్య గరపు ట్యూటోరియలు పద్ధతి, అను సరింపబడవలెను.
(2) పాఠశాలలందును, కళాశాలలందును హిందీభాషయితర మాతృ భాషలతో సహాసాన మొనగబడవలెను.
(3) పాఠశాలలందును, కళాశాలలందును, విద్యార్థులకు వ్యాయామవిద్య నిర్బంధించబడవలెను.
(4) ఉన్నానీయా విశ్వవిద్యాలయకు తృప్తికరముగా పనిచేయుగలుగుటగాను ప్రభుత్వమువారిక విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును గావించవలెను.
(5) నవాబుల వైగాలందున, సంస్థానములందును, విద్యార్థుల కొరకు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత వహించవలెను.
(6) విద్యకుండ్రులను యభిలాషుగల వీరులకు విద్యార్థి వేతనము లొసగబడవలెను.
(7) ప్రభుత్వముతని యందుగా పొందకుండ వైకేటు పాఠశాలలు స్థాపించబడవలెనని నిషేధించుచున్న చట్టము రద్దుచేయబడవలెను.
(8) సభాధ్యక్షునియొక్క కొనుటకు ముందుగా పోలీసు కమిషనరుయొక్క అనుమతిని పొందవలెననై యీ తర్హు రద్దుచేయబడవలెను.
(9) ఉన్నానీయా విశ్వవిద్యాలయమునందు మత బోధనము నిర్బంధించబడ గూడదని యొకతీర్మాన ముపబడినది, తీవ్రముగా చర్చించబడి, తుదకు ఉపసంహరించుకొనబడినది.
(10) రాజకీయసంబంధము లేనట్టి కొన్ని వార్తాపత్రికలను సంస్థానమునండి నిషేధించుచు ప్రభుత్వమువారు గావించిన నిషేధపు టు త్తరువును రద్దుగావించవలెను. ఈ తీర్మాన మేక గ్రీకుగా ఆమోదించబడినది.

నాషెరాకు యూరోపియనులు ప్రయాణము

నిరుపద్రవముగా చేయవచ్చును
పెషావరు, సెప్టెంబరు 11:—గ్రాండుట్రెన్చెన్స్ కెన్ బండి మద్రాసునుండి పెషావరుకు పోవున, నాషెరాకు తూర్పుకు వెళ్లెడి యూరోపియనులు నిరుపద్రవకరముగాయింబడిమింక ప్రమాణము చేయవచ్చును. నాషెరాకును అట్లకునకును వెళ్లెడి యూరోపియనులు తమవెంట అంగరక్షకులను ఉంచుకొన నవసరములేదు. (ఆ. తె.)

లయల్పూరు కొత్తకుట్రకేసు

40 మంది అరెస్టులు
నిన్న బహుత్తర క్రొత్తకుట్ర సంఘమునుకొన్ని విచారింపగా ఈసంఘమువారి కేంద్ర స్థానము లయల్పూరులో నున్నట్లు పోలీసువారు కనిపెట్టినది తెలియుచున్నది. దీనికి నాయకడొక హిందూయును. వైరెస్ టెలిగ్రాఫ్లో నిరతు చాలగట్టివాడు. పంజాబు నీ విడి. ఉద్యోగులందరూ కలిసి వెదకినను ఇతని బాడను కనిపెట్టగలక పోయిరి. రెండు సార్లు పోలీసువారి చేతులలోనికి వచ్చినట్టే వచ్చి యాతడు తప్పించుకొని పోయెను. ఈసంఘము చాల పెద్దవనియు అన్ని సెగవారిని అందుచేర్చుకొనట కేర్పాట్లు జరుగుచున్నవనియు చెప్పుకొనుచున్నారు. ఇంతవరకు 40 అరెస్టులు జరిగినవి. ఇంకను జరుగును ఈసంఘపు నాయకుడు కపూర్థలాలో ను క్కిలి ఉపద్రవకరమై వాడని ఆనాడెనున్నాడు. (ఆ. తె.)

పిషావర్ హత్యకేసు

ముద్దాయిల్ దగ్గరనువిడిపెట్టబడుట
పిషావర్, సెప్టెంబరు 11:—సివీల్ 28 వ తేదినాటి పిషావర్ అల్లరిల సందర్భమునవచ్చిన బ్రయాంట్ హత్యకేసు విచారణ చేడు తుగిసినది: ముద్దాయిలు అబ్దుల్ రహమాన్, అలాడిగార్ల నిర్దగను సజ్జిగాడు విడుదలగావించిరి. వీరిను అబ్దుల్ రహమాన్ గారికి 198 సెక్షన్ క్రింద 3 సం॥ కఠినశిక్ష విధించబడినది. విడుదలయినపిమ్మట మరల మూడేండ్లవరకు సభ్యసర్వన గలిగియుండుటకు హామీగా అతనియొద్దను జామీను తీసికొనబడును. (ఆ. తె.)

వనపర్తి వారసత్వపు తగాదా

గతశనివారమునాడు ఈకేసులో, వేంకటేశ్వరస్వామిగారి సాక్షులను గైకొనినవిషయముల నాయకుగారి వాదన ప్రారంభమయ్యెను.

అనంతరము నాయకుగారు ౧౩౧౨ ఫ ౧౭ వ గక్షిని చదివి అతియత్ ఆస్తిగూర్చి నిలునామా చేయు అధికారము లేదని తెలిపిరి. ఇందుకు నిదర్శనముగ గద్యాల రాజాగారు ఈగూర్చి పెంపకము తీసికొనబట్టె ప్రభుత్వాజ్ఞ పొందిన విషయమును జూపిరి. గద్యాల యొక్క స్వాధీన రాజ్యము కాని వనపర్తి ముఖ్యమును నుడిపిరి.

అనంతరము నాయకుగారిట్లు చెప్పిరి.

౧౩౩౦ ఫ గక్షి ౩౪ ప్రకారము వి తల్లిగారిని విషయములు వారసులకు వర్తించవు. అని ప్రభుత్వమునకు కేసు తీర్పు జరుగునకు పరిపాలనావిషయమున సహకారిక నుండును. తేనివో అతియత్ కోర్టులన్నియు వ్యర్థములే. జాగ్రత్తైన తన తీవ్రతకాలములో చేయజాలని విషయములు మరణానంతరము చేయగలుగును. చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ ఆతడు తన సర్వస్వమును గైకొని పరమము.

౧౩౩౩ ఫ గక్షి ౧ ప్రకారము దేవాలయములకును మసీదులకు సంబంధించిన ఆస్తి విభజింపబడనట్టిది. దానిలో కూడ ఒకపాలు దేవాలయమునకు నిలువయుంచి పెండుపాళ్లు దేవాలయాధికారికిని ఆరేని కుటుంబము వారికిని విభాగింపబడుచున్నది. ఇదేవిధముగ నిజము గ నై న్యాధికార లగు పాయెగాలలో విభాగ మంగీరింపబడినది. కాని యిప్పుడు మాత్రము లేదు. అయిన ఒకపాలు మాత్రము పాయెగా అమారుకై నిలువయుంచబడును. అట్లే ప్రకారము ౨౫వేలకన్న హెచ్చు ఆదాయముగల జాగీరు లందును వనపర్తివంటి సంస్థానములందును స్వాగతభాగము కార్యనిర్వహణము చేయువారికై ప్రత్యేకింపబడుచున్నది. ఈకార్యనిర్వహణను వారసులే యుండు కార్యనిర్వహణము కావలయునని లేదు. అతివిభాగ మొక స్వల్పమైనను, ఆతడు కనిపట్టడెను, జ్యేష్ఠుడైనను, ఇతని పెన్నుకొను అధికారము ప్రభుత్వమువారే ఉంచుకొని యున్నారు. ఇదిపోగ మిగతాదాము ఆసంశయమువారిలో భాగించవలయును. కనుక ఇట్టి ఫ గక్షి ను ప్రకార మే అతియత్ కోర్టునను నిమిషమాత్రము ఒకని యజనానంతరము కొప్పుకొనజాలను. ఈ రాష్ట్రమును విభాగించుటకు భావము (Conception of Impartibility) అతియత్ ఆస్తి యొక్క స్వరూపమునబట్టి కలదు. ఇంతరకు అతియత్ ఆస్తి విభజింపబడినది ముందుమాత్రము ప్రభుత్వాజ్ఞ లేనిది విభాగించరాదని ప్రకటింపబడినది. ఇప్పుడు ఎట్టియు ఆదాయముమాత్రము పంచబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి యీ విధానమునలన ఇట్టియు విభాగించబడినదిగ నేయుండి రావ, కవ, ౩వ భాగము కార్యనిర్వహణకు నిర్ణయించి, దీనిని ముందు వారసత్వపు తగాదాలో చేర్చుక, మిగతాదామును వంశీయులలో ఎవరిభాగము వారికిచ్చి ఆయిట్టి గౌరవము గాపాడబడుచున్నది.

“సాలూజంగ్ కాలములో హైదరాబాదు” అను గ్రంథము మార్చి చిరగతీ సా॥ ప్రాసీయున్నారు. దాని ప్రకారము దివానీ ప్రాంతమువెంటనే ప్రభుత్వమువారి వశమగును. కొన్ని గ్రంథములలో ఆరబు సర్దారులకు సహాయముగ కొంత భాగ వివ్వబడెను. ఈ ప్రభుత్వ భూభాగములు జమీందారులకు విశేష ముఖ్యము నుండెను. ఈ తరగతిలోకే వనపర్తి జలపాలు గోపాలపేట సర్కిండ అమరచింత దోమకొండ శ్రీనే శ్రీ చింతోలి మున్నగునవి వచ్చును. గద్యాల గురుగంబ మాతము చేతుకపు గుజురులలో నున్నవి. భూమ్యాదాయము కాపూరుకు ఇయ్యబడుచుండెను. దీనినే సర్వస్వ అనికూడఁబడుచుండెను.

భూమ్యాదాయ మేర్పాటు చేయునపుడు ప్రభుత్వము గారు వీరితో కొన్ని పద్ధతులను నిర్ణయించుకొనిరి. ఒకరు లేదాదుగా నితరులను పంపిరి. నిజముగ ఈ యధికారము సైనికతాఖిలకు సంబంధించినది. ఇంతయుకాక కీ॥ శే॥ ఇమాదుల్ ముఖ్సీ బహదూరు ప్రాసీనట్లు భూమ్యాదాయ మంత్రియు సైనికారులు యుండుచిరి. ఈ పనములే వనపర్తి సనదుల ముందు గలవు. తాల్కూరులు కూడ యుండిరి. వివిధ పన్నులుండెను. బంజ సాలూజంగ్ డెను. ఈ తాల్కూరులకు తిరుమల లాంగిరెన్సా నజరానా తిరుమలసీ యుండెను. ఈ విధముగ వచ్చు ధనము ౨ లక్ష లగుచుండెను. తిరుమల ఆస్తిలేక యజనాని ప్యరూపము తెలిసికొనుటకు గురుకుగ కలంపబడునా యని తేను కోర్టువారిని ప్రశ్నించెదను. ఈ విషయమునే సర్ లేజు విహదూరుగారు నూచించిరి. “మిరాతుత్ కాన్సిడ ఆక్వం” అను గ్రంథము ననుసరించి ఈజమీందారులకు పాట్లారి దివాన్ అధికారముకూడ నుండెను.

నవాబు ఆజీజా జంగు బహదూరు గ్రంథము ప్రకారము సంస్థానము జాగీరుకూడ కాదు. అదియొక ముఖ్య భూమిదారులు తమ యిష్ట ప్రకారము అధికారము నలయి చెడితారు. అయినను వారు ప్రభుత్వపు సేవకులే సంస్థాన మను శబ్దము ముఖ్యముగానిచ్చిన అతియత్ భూభాగములకు లేక గ్రామములకును పెట్టబడినది పన్నును చేయక పుండుదురు. ఇవి గౌరవనామములు అయినను స్వరూపభేదముమాత్రము లేను జమీందారులకు సైన్యము నుంచుటకై భూములు ఇయ్యబడుచుండెను. వీనిని ముకాసాలను చుండిరి. ఈ సైన్యము ప్రభుత్వమువారిదే కాని సప్రాసాదా నూ చించినట్లు రాజాది కాదు. ఈ రాజా భూస్వాములు మున్నెవారివలె బాలీను అధికారము నిర్వహించుచుండెరి. ఇప్పుటి మేజిస్ట్రేటుల వలె భూస్వాము పాట్లారు లుండెరి. సనదులూ (ప్రాసీయున్న) జామీందారులు భూమ్యాదాయము పనూలు చేయుచుండెనెదరు. కాలు అను శబ్దముచే కాశ్యతముగ నిచ్చినదని తేలు. ౧౩౨౪ ఫ ప్రభుత్వ నివేదికయందు వనపర్తి సంస్థానమునకు గత చరిత్ర కలదనియు సెన్నువారులు నిజముగ గ్రామసేవకులనియు వీరు బాలీను ధర్మములు పెరవేర్చుచుండెననియు కలదు. ౧౩౩౧ ఫ. ప్రభుత్వనివేదికయందుకూడ నివేదికలదు. ఇది అసత్యమునందొ కీ॥ శే॥ రాజాగారు దీనిని సవరించుటకై ప్రయత్నించెదరు.

సర్ లేజుబహదూరు సప్రాసాదా నాపాట్లారి అవినీతి పరుడనియు సిగ్గుపాలినవాడనియు శిశువువైనను విధులువువైనను కేసు తెచ్చి నానియు అనియున్నారు. వారి పూర్వీకులు జమీందారులై యుండినపుడును ప్రభుత్వము సేవకులై యున్నపుడును తాము రాజులమని వాదించుటచే ఎరు అవినీతిపరులూ సిగ్గుపాలినవారూ డేబుచున్నది. ప్రభువు వైస్రాయును తమవైస్రాయుని యే చెప్పి తమ అధికారమునే చలాయించుచుండుట నిజముగ సిగ్గుపాలినతనము.

ప్రభుత్వమువారికై ఈ రికార్డు యుండగ ఎవరో అతి భులుగా వచ్చిన యాత్రికుల వ్రాతలు సమ్మతము సప్రాసాదా సనదులబట్టి తమకేసు నిర్ణయింపవచ్చుననిరి. వీనిని క్రమముగ చదివిన వాకేసు నిర్ణయమగును. మేత్రము ౭౪ సనదు లున్నవి. వీనిని ఒక గంటలోకే సప్రాసాదా చదివేసిరి. వీనిలో ప్రతిక బ్దము ముఖ్యమయినది. అనంతరము నాయకుగారు వీనిని క్రమముగా జదిపిరి. తరువాత సోమవారమునాడు ౨౫ గంటలకు కేసు వాయిదావేయబడెను. (గ్రంథింకడ పత్రిక)

మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

మైసూరులో దసరాయుత్తవములు 1930 సెప్టెంబరు 22తేది మొదలు అక్టోబరు 2 తేదివరకు జరుగును

జద్రాసునుండి మైసూరుకు బెంగళూరు మీదుగ వెళ్లుటకు ప్రత్యేక తగ్గింపు ధరలకు రిటరన్ టికెట్లు యొసంగబడును.

1 వ తరగతి	రూ	48-0-0
2 వ తరగతి	రూ	28-12-0
3 వ తరగతి	రూ	8-12-0

ఈ టికెట్లకు మద్రాసు సెంటల్ స్టేషనునందు గాని లేక పట్టణములో యున్న ఏవిధ బుక్కింగ్ ఆఫీసులలో ఏప్పుడైనను కొనవచ్చును. కొనిన తేదిమొదలు 1 నెల రోజుల వరకు పయోగపడగలవు.

1, 2 తరగతుల ప్రయాణీకులు యాసాకర్యకడకుండుట కిగ్లాసు ముందుగ స్థలమును రిజర్వు చేసుకొనగోరుచున్నాము. వూరివివరముల కొరకు క్రింది వారికి ప్రాసీ కనుగొనుడు.---

వచ్చి సిటీ అఫీసరు,
ఎమ్. ఆర్. డి. ఎస్. ఎస్. రైల్వే,
పార్క్-రోడ్,
మద్రాసు.

అతిమేలైన బూజాగల్ నీమకములబెరులకు సుప్రసిద్ధమైనది. స్థాపితము 1893.

వీకంసీ చవిత్ దాన్ అండ్ సన్స్
నీమకములు పెగల నిర్మకులు

1 112, 118 వైశాలనూరుడ్డు, మద్రాసు.

నరసాపురం (స్వకీయవిలేజరి)

పోలింగు

సెప్టెంబరు 11:— మాగ్రామములో పల్లపల్లగా వోటర్లు పోయినారని తెలిసినది. చించినాడ, ఊటాడ, వీనుగు నానిలంక, కలగంపూడి, యావాలూచోట్లలో ఒక్కటొకరు కూడా పోలేదని విన్నాను. ఎలయించిగ్రామంలో కుమారు F. 6 వందల మందికి 47 గురు మాత్రము వోట్లనిచ్చిరనికూడా తెలిసినది.

డిబేటింగు స్టానెట్టి

టెయిలర్స్ న్నత పాకా. యొక్క టిలరీ సంఘపు ప్రారంభోపన్యాసమును మా జిల్లా మునసబు గారైన శ్రీ యంత కొత్త పరబాబు రావు గారు మిక్కిలి దయతో నిచ్చి బాలుర కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. చడుగుపల్లో బాలు కొంత యితర వ్యాజులు కూడా నుండవలెననిరి. స్కాటింగు మొదలగునవియు వీధుల కుచిరముగా చదువు శీక్ష్మణయు మొదలగునవియు బాలురు చేయవలెనని శిఫారసును జేసిరి. ఆవాడధ్యక్షులను పహించిన మా సబుకలెక్టరుగారు స్వామినాథన్ వి. పి. యస్. గారు డిబేట్లకు అంశముల నెట్లు జేరుకొనవలెనో నెట్లు జేయవలెనో వాటినిగూర్చి బోధించి ముగియ రాజకీయములలో పాల్గొనుటకు నివ్వజే డిబేట్లకు బాగా ఆలవాటు పడియుండవలెనని హెచ్చరిక జేసిరి. సంఘకార్యనిర్వహణ యధియులను పుష్పహాలాలంకృతులను జేసెను.

మా రైల్వే మాన్యులు

మాతనముగా మెయిన్ లైన్ విహదమును మా బ్రాంచి లైన్ విహదమును జేయబడిన రైల్వే మార్పులు చాలా ప్రజలకు అనవలయుగా నున్నవి. పూర్వముకన్న రైల్వే మెయిన్ లైన్ విహద హెచ్చుగా జేయుటచే ప్రజలకు సదుపాయముగా నున్నది. మా బ్రాంచిలైన్లలో ఇంటర్ కామల నింకను జేయక పోవుట మిక్కిలి బాధకరముగా నున్నది. దీనినిగూర్చి ప్యాపం జరు సంఘమువారు ట్రాఫిక్ మేనేజరుగారిని ప్రశ్నించుట యత్నపడెను.

రాజమండ్రి డి॥ ము॥కోర్టులో

స్కూలుకాజు నెం 98/1930
వాది:—మద్దిపోటి రాజు.

ప్రతివాది:—పోలిన బంగారయ్య కుమార్డు వెంకట్రామయ్య.

వాదికి ప్రతివాదిపల్ల 1887 ఫసలీకిరావలసిన శిస్తులేక Damages నిమిత్తము రూ 41-0-0 లకు దావాచేయగా 26-9-30 తేదికి వాయిదావేయబడినట్లు. ప్రతివాదికి యేమయినా ఆక్షేపణలు వున్న యెడల ఆ తేదిని పగలు 11 గంటలకు కోర్టువారియెదుట స్వయముగాగాని ప్లీడరుద్వారాగాని హాజరయి తెలియజేయవలెను. లేని యెడల ఎగస్ట్రార్మెన్ డిక్రీ కాబడునని యిందుమూలముగా తెలియచేయడమైనది.

రాజమండ్రి, 25-8-1930. } యం. వెంకటచలం, వాదితరపు ప్లీడరు

“స్రీము ఇంజను డ్రైవరుల బుక్”
(తెలుగుది) వెల రూ. 2-0-0.
వలయువారు:—కోట యజ్ఞరామశర్మ,
వెంకానెకల్ ఇంజనీరు. (ఆ. వా. ప.)
చింతసంబంధి రోడ్, మద్రాసు
Masulipatam M. & S. M. Ry.
కొలది ప్రతులు మాత్రమే ఉన్నవి.

మధ
6 వ సంచిక వెలువడినది
గిరిశంకారి ఎన్నికల హడాహుడి, విశేషప్రస్థు, వివర విలాసములు, ఆంధ్రనాటకరంగము మున్నగు రసవత్తర వ్యాసములు 15 గావు.
సం॥ చందా రూ. ౧. మాదిరి ఉచితము
‘మధ’ కార్యాలయము,
తూటాపెట్టె 287, మదరాసు.

శ్రీ వైష్ణవ శ్రీకృష్ణజయంతి వ్రతాచరణము

ఈ వ్రతాచరణము శ్రావణ బహుళ సోమవారమునా లేక భాద్రపద బహుళ సోమవారమునా యనెడి మిమాంసకు పూర్వ పక్ష విధానములు పరికరాములయల నెల్లరు విజయవాసుదేవ గదా, చిన్నపట్టులు పంచాంగము లన్నిటిలోను శ్రావణమునా దే వ్రాడబడినవి. శ్రీవైష్ణవులు కొండలు శ్రావణమునా దే వ్రతము వారింపిరి; కొండలు భాద్రపదమునా దాచిరి పనున్నారు. ఏ సత్యమునా రావత్తు వాడులనే బలపఱచుచున్నాడు. వాడ ముల కేమి గాని శాస్త్ర మెట్లున్న విషయమునుగూర్చి నాకు తోచిన దానిని తెలుపుచున్నాడు. ప్రస్తుత సం॥ రమణ కాల ము చాటి పోయినను విషయములు తెలిసికొనుటలైన ముందు భవిష్యత్తునైన నుపయోగపడి తప్పిపోయిన మార్గమును విడిచి యథామార్గము నవసరింపజేయుచు గనుక గ్రహింప వ్రాసి యున్నాము.

ఈసంధిగాంక్షమును నిర్ణయించుటకు పూర్వము దీ క్రిం దివిషయములుగూడ జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. సకాములు నిష్కాములను యిరు తెలఁగులవారు గలరు. వారిలో సకా ములు ఫలాపేక్షతో కర్మ ప్రధానముగాను, నిష్కాములు ఫలాపేక్ష తోరహితులుగా కర్మ ప్రధానముగాను నాచరింతురు. మఱియు శ్రీవైష్ణవు లో నవతల తెంగల భేదములు గలవు. ఇట్టి భేదములవలన శాస్త్రాచారములకుగూడ పరస్పరభేదము లున్నవి. కావున కొన్ని కొన్ని విషయములలో నొకరిశాస్త్రము లింకొకరికిని ఒకరి యాచారము లింకొకరికి నెంతమాత్రము గ్రహింప సరి పడదు. కాబట్టి యేమిటికాఖిలో సంధిగ్రహించుట తలప మె నదో యామితకాఖికు చెందిన ప్రత్యేకశాస్త్రములను ప్రత్యే కాచారములను బట్టియే నిర్ణయము చేయవలసి యున్నది గాని స్వసంప్రదాయమును విడనాడుట యెంతయు నప్రశస్తము.

ఈవ్రతము జయంతియనియు జన్మాష్టమియనియు రెం డువిధములు. జయంతి అష్టమిగాని బుధవారముగాని యుండ నలకన నియును లేక సప్తమివిధులగాని కృత్తికా విధులగాని దూషితముకాని శుద్ధరోహిణీ నక్షత్రము మాత్ర ముండవలసిన నియ మము లేక సప్తమివిధులగాని కృత్తికా విధులగాని దూషి తము కాని శుద్ధాష్టమి తిథియుండుట ప్రాధాన్యము. విధా దోషము రెండింటికినిగూడ పరిత్యాజ్యమే. ఈవిధాంతము శృంగవరము వెంకటాచార్యుని వాదనాచరించిన ఈ శ్వర సంహితా ద్యనేక వచనములచే స్పష్టమును, అందలు సంగీకరింపవలయును.

ఇందు జయంతి వ్రతమే ముముక్షువులకు నిష్కాము శ్రీ వైష్ణవులచేత ముఖ్యముగా నాచరింపబడుచున్నది. దీనినే కల్లక తిరునాళ్ల త్రవనియు జెప్పుచున్నారు. తిరునాళ్ల త్రవని చెప్పుటలైన గూడ సర్వసామాన్యముగనన్ని తిరునాళ్ల త్రవనియు జన్మనక్షత్రమే ప్రాధాన్యముయియున్నట్లు దీనికిగూడ జన్మనక్షత్రమే ప్రాధాన్యముని స్పష్టమగుచున్నది. శ్రీకృష్ణజన్మాష్టమి సకాము లయినవారిలైనను ఆంధ్రాచార ప్రవర్తకులయిన వైష్ణవులచేతను వైష్ణవేతరులచేతను నాచరింపబడుచున్నది. శ్రీవైష్ణవులు వాంచరారాగమును నవసరించువారుగనుక వీ రాచరించు నీ రెం టిని సింహమునకు ప్రధానమొప్పుచున్నది. స్వార్థమాధ్యులకు నీ హమాసప్రసక్తి లేదు. విధాదోషము లేదు. శ్రావణబహుళ అష్టమియే ప్రధానము.

ఇట్లు జయంతి వ్రతము జన్మాష్టమి వ్రతము వాటి యొక్క భేదమును నక్షత్రతిథి ప్రాధాన్యమున విశేషింపించు చు శాస్త్రములు ఘోషించుచుండ జయంతి జన్మాష్టమిని కలగొల్పగముచేసి యొక దానివిషయములో జెప్పినప్రమాణమన నమలను రెండవదాని కన్యాయంపజేయుట మిక్కిలి అక్రమము. ఇదియును ఈభేదములను మనస్సునందుంచుకొని నిర్ణయముల ను ప్రాయముండుట లేదని నాయభిప్రాయ ము. వేదలక్షణములు పులకును ముముక్షువులకును ఈ భేద మత్యంతగణనీయ మయినది గాన సామాన్యమనియు స్పష్టమనియు త్రోసివేయగూడదు. విధాదుల నవసరింపినను నక్షత్రముల మాత్రము విడిచివేయుట వారిచ కాత్రావశ్యకమైన మంత్రములను సంగీకరించుటలేదు.

శ్రీ బుధవారయారావిధా జయంతి పూజనధిని అన్యవారయారావిధా నగృహీతా శ్లాదాచన వ్రతాచరణము ప్రధానం బట్టి దా దేవ నశ్యతి॥

పాంచరత్రిక బ్రహ్మసంహిత. అను నవచక్ర ప్రకారము చంద్రోదయాస్తమియైన ఆ ష్టమియనెడి విశ్వద్రవ్యపుటికి బుధవారముతో గూడియుండె నని యెఱిగి చాత్రమే సకాములయిన ద్విజాదులకును తిద్దెయ్యూ నకు నుండుటకు పరిగ్రాహ్యమనియు బుధవారనశ్యతిర్యవారా నిర్ణయ విధానమును చంద్రోదయమును రోహిణియుగూడ చున్నను అది చంద్రునను పరిత్యాజ్యమే యనియు శాస్త్రము జెప్పుచు

న్నది- అని ఓల్లలాకంజీయరు శ్రీ వైష్ణవసమయాచార నిష్కర్మ ములో నానతిచ్చియున్నారు. కనుక తిథి ప్రాధాన్యమున జన్మాష్టమి నాచరించు సకాములకు సయితము విధాదోషము పరిత్యాజ్య మయియున్నది.

ఈ ప్రకారము జయంతిని జన్మాష్టమిని గ్రమముగా విధారహితముయిన రోహిణియు నష్టమియు ప్రాధాన్యమున నిర్ధారితమునతరువాతను, సింహమాసములో రోహిణియు నష్టమియు రెండుపర్యాయములు పుట్టించినయెడల ఏది ఎప్పు డాచరింపవలయునని శంక జరించుచున్నది

శ్రీ॥ అధ్యసాంపరిత్యజ్య ధర్మనిహం సమాచరేత్॥
శ్రీ॥ పూర్వముకుంపరిత్యజ్య ఉత్తరేకు సదాచరేత్॥

ఇత్యాది వచనకేతువులు నక్షత్రము రెండవసారి వచ్చిన పుడే జయంతి నాచరింపవలయు ననియు,

శ్రీ॥ ఉత్తరస్యాం ప్రభుర్వీత సప్తాశ్వాక్యాంకదాచరే॥
ఇత్యాదివచనకేతువులు తిథి రెండవసారి వచ్చినపుడే జన్మాష్టమి నాచరింపవలయుననియు నట్టిశంకను నివృత్తియొన రున్నది. ఇవి సామాన్యమాత్రములు.

శృంగవరం వెంకటాచార్యులవారు వ్రాసినదానిలో ఈ శ్వరసంహితా వచనముల నుదాహరించి "ఈవ్రతము జన్మాష్టమి యనియు జయంతి యనియు రెండువిధములుగా విభజింపబడి యున్నది. జన్మాష్టమికి తిథి ప్రాధాన్యము, జయంతికి నక్షత్ర ప్రాధాన్యము నని యేర్పడినది. ఇందు జయంతివ్రతమే శ్రీవైష్ణవులచే ముఖ్యముగా నాచరింపబడుచున్నది" అని వ్రాసెయ్య ను, శ్రీవైష్ణవు లాచరించునాచారము లేదని తామే వ్రాసిన జన్మాష్టమి వచనము, "భాద్రపద బహుళ సోమవారమున శ్రీ వైష్ణవులెల్లరు శ్రీకృష్ణజన్మాష్టమివ్రత మాచరించుట విధ్యక్త మై యున్నది" అని నిర్ణయమువ్రాసినారు. అట్లు నిర్ణయించుటకు వారు ఈ వయవచనములను ప్రమాణములుగా వ్రేలిన "ఇత్యా దివచనవిషయబాహ్యరత్నప్రస కార్యమితి నిశ్చయతే" అని నిర్ణయించినట్లు వ్రాయుచు "కనుక శ్రావణ బహుళ సోమవారమున రోహిణీయోగ మున్నను పరమందాచరింపవలయునని బోధిం చెడు ప్రమానవచనములబలిమిచే నుపేక్షించి భాద్రపద బహుళ సోమవారమునా దే యాచరింపవలయును" అని వ్రాసినారు.

ఒకవచనములో నక్షత్రము రెండుసార్లువచ్చేనేని పూర్వ నక్షత్రమునువిడిచి పరనక్షత్రమునాచరింపవలెనన్న ఈవచన ముల నిర్ణయము నకు తోలుదొడ్ల వీరు జయంతికి నక్షత్రమే ప్రాధాన్య మని యుదాహరించిన ఈశ్వర సంహితావచనములను పాటింపవలసిన యగత్యము లేదని వీరి యభిప్రాయము. అట్లుకాకున్న ఈవచనములనే ప్రాధాన్యము గా తీసికొని పూర్వముందు శుద్ధరోహిణీయోగమున్నను దాని నుపేక్షించి పరమం దాచరింపవలయునని వ్రాయుచు, నక్షత్రమే ప్రాధాన్యమని వ్రాయుచు రెండుసార్లు నక్షత్రము పుట్టించిన పుడు రెంటినిగూడ త్రోసివేసి కేవలతిథిని ప్రాధాన్యము నేయు టెట్లు పాపముకా? అట్లు నేయుటకు వీరుదాహరించిన వచన ములలో నెందును ప్రమాణము గానరాదు. అట్టిప్రమాణములు నులేవు. కలవని వీరుజెప్పినవచనములు జన్మాష్టమివిషయము లగుటచే నవి జయంతివిషయములో గ్రాహ్యములు కావు గదా. కనుక వీరు వ్రాసినదానిని సమర్థించుటెట్లు? నక్షత్రము గాని తిథిగాని రెండుసార్లు ప్రసక్తమైయుండల పూర్వమును విడిచి పరమందాచరింపవలె నన్నంతవరకే యావచనములు ప్ర మాణములుగాని నక్షత్రయోగము లేవును పరమందే యాచ రింపవలయుననుటకు ప్రమాణములు కావు. ఎట్లన:-

శ్రీ॥ అష్టమాంతా నవమాంతా దశమాంతా యదిరోహిణీ అనిధాయది లభ్యేత సాజయంతి ప్రతీతితా॥

కాలప్రకాశిక. శ్రీ॥ అష్టమాంతానవమాంతా దశమాంతాదీరోహిణీ కలామాత్రస్తు యత్రాస్తే సా జయంతిర్నితా॥

నారదసంహిత. శ్రీ॥ అష్టమాంతానవమాంతా దశమాంతా యద్రోహిణీ ముహూర్తముకి లభ్యేత సా జయంతిర్నితా॥

భృంగసంహిత. అనువచనపరంపరచే, అష్టమియందైనను నవమియందైన ను దశమియందైనను రోహిణీనక్షత్రము కలామాత్రముయిన జేతిథియందుండునో అతిథి జయంతియని చెప్పవలెనున్నది. అతిథిలలో దేనియందును రోహిణి సంభవించినయెడల నెల్లా చరింపవలెనని శంకచేయగా,

శ్రీ॥ ప్రాజాపత్య విహీనాచేత్ మృగేణ సహితాష్టమి సంభవేత్త చతుర్వక్తృ ఉపవాచనకం చరేత్॥

శ్రీ॥ సంపూర్ణాచాష్టమి యుక్తారోహిణీంప విజాయది మృగేణ సహితాష్టమ్యా ముపవాచనకం చరేత్॥

పాంచరత్రికమ్. ఇత్యాది విశేషశాస్త్రవచనములచే మృగశిరోహిణీ అష్టమి యున్నయెడల దానియం దాచరింపవలెనని శాస్త్ర కాండలం వికల్పముతో చెప్పియున్నారు.

మఱియు రోహిణీనక్షత్రమునకు గాని అష్టమికి గాని విధాదోషము సంభవించినపు డెల్లాచరింపవలెనని శంకభట్టగా శ్రీ॥ సప్తమి కృత్తికావిధా మష్టమిరోహిణీత్యేతే నమీదశయా గ్రాహ్యరోహిణీ ఘటికాయంతా॥

శ్రీ॥ శుద్ధాష్టమి వివాహాన మృగశిరోహిణీ పృథావతః మృగేచవశిష్టాంపర్యుక్తా గ్రాహ్యేకు వైష్ణవై॥

అను విశేష శాస్త్రవచనములచే రోహిణీ ఘటికలతో కూడిన నవమియందైన దశమియందైనను నాచరింపవలెను, అది యు న భా న మ యె యి నే ని మృ గ శి ర యం దు గా ని ద శ మి యం దు గా ని యా చ రిం ప వ లె నని శాస్త్రకాండలం వికల్పముతో చెప్పియున్నారు. (ఇట్లు మృగే చవ శిష్టాంపర్యుక్తా గ్రాహ్యేకు వైష్ణవై అను వచనములచే రోహిణీ ఘటికలతో కూడిన నవమియందుగాని దశమియందుగాని యని యన్వయము. దూషితము లైన తిథివక్షత్రము లున్నపుటికిని త్యాజ్యము లగుటచే గ్రాహ్య ము లయినట్లే గ్రహింపవలయును.)

ఉదాహరణము:- (౧) సప్తమి ౩౪-౧౬ రోహిణి ౪౩-౪౭. అష్టమి ౩౬-౫౪ మృగశిరోహిణి ౪౬-౧౫.

(౨) సప్తమి ౧-౨౪ ఏష్యం ౫౧-౩౯ రోహిణి ౨౩-౪౭ నవమి ౫౯-౪౪ మృగశిరోహిణి ౨౧-౨౫.

(౩) అష్టమి ౩౯-౨౪ భరణి ౪౩-౩౧. నవమి ౪౩-౩౯ శృతిక ౧-౧౪ రోహిణి ౫౬-౪౫. దశమి ౪౪-౧౫ మృగశిరోహిణి ౫౪-౩౯.

ఇందు మొదటియుదాహరణములో రోహిణి సప్తమి విధవలన నాచరియొగ్యము కాకపోయెను. అష్టమికి పూర్వ ముండే గతింపెను. అందువలన నీక గత్యంతరము లేదు. కాబట్టి మృగశిరోహిణి దష్టమినాడు వ్రతమాచరింపవలసినవైనను.

రెండవ యుదాహరణములో రోహిణి సప్తమి విధవలన పరిత్యాజ్యమయినది. మఱువాటికి అష్టమి గతించి నవమియు రోహిణి గతించి మృగశిరోహిణి వచ్చినది. అందువలన వఱు వాడు మృగశిరోహిణి నవమినాడు వ్రత మాచరించుటయే గత్యంతర మైనది.

యూడవ యుదాహరణములో కృత్తికవిధవలన రోహిణి దూషితమైనది. నలువాటికి దశమియు మృగశిరోహిణి వచ్చినది. అందువలన మృగశిరోహిణి క్షదశమియందు వ్రతమాచరించుటయే గత్యంతర మైనది.

ఇట్టి విధాదోషములవలన రోహిణీ నక్షత్రము దూషిత మయినప్పుడు మాత్రమే నేలుగతి లేనందున మృగశిరోహిణి వికల్ప ములో ప్రాధాన్యముచేయున్నారు గాని శుద్ధరోహిణి లభ్య మయియున్నప్పు డేమాత్రమునకు ప్రయోజనమును చెప్పియుం డలేదు.

విధాదోషములు సుప్రాప్తించినపుడు మృగశిరోహిణి నక్షత్ర ముందు చేజవలయు నని నక్షత్రమును పేర్కొనియుండుట వలనను గూడ నక్షత్రమే ప్రధానమని స్పష్టమగుచున్నది తిథి నే ప్రధానము చేయునెడల విధారహితముయిన అష్టమియందు గాని నవమియందుగాని యాచరింపవలయుననియే వ్రాసియుండు యగాని మృగశిరోహిణి మయిన అష్టమియందుగాని నవమియం దుగాని దశమియందుగాని యాచరింపవలె నని నక్షత్రమును పే ర్కొన నవసరములేదు. అందువలననే రోహిణీనక్షత్రము ఏతిథి యందు లభించునో యని యని విధాదోష ము పట్టు నే మో యని యు ను నే అష్ట మాత్యం వా యున్నవచనములో అష్టమి నవమి దశమి తిథులలో దేనియందు రోహిణీసాహిత్య ముండునో యాతిథి భయంతి యనబడునని మూడుతిథులను పేర్కొనియున్నారు. ఎట్లుమాచరింప జయంతి యున్నది రోహిణీనక్షత్రమునందైనను ఆరోహిణి విధాన్యతవన యెడల వికల్పముతో మృగశిరోహిణివలన నాచరింపవలయునని నక్షత్రములనే ప్రాధాన్యము చేయుచు తిథుల నెచ్చుటను జెప్పి యుండలేదు. ఆప్రకారము నక్షత్రములను విడిచిశాస్త్రములు వక్కాణించుచున్నవిగాని నక్షత్రములనువిడిచి తిథులను జన్మా ష్టమివిషయములో మాత్రమే చెప్పియున్నవి. అట్టి జన్మాష్టమి ముముక్షువులైన నిష్కాములకు నిబంధితములేదు. కాబట్టి నక్షత్రమే ప్రధాన మను విషయము గూడ నిట్లు పరిష్కరింప బడిన దగుటకు సంభేదములేదు. అంతియ గాక.

శ్రీ॥ అష్టమి రోహిణీ యోగో ముహూర్తం వాద్వివాహి ముఖ్యకాల ఇతిఖ్యాతా ప్రత్యభిప్రాయం హరిః॥

మాసద్వయే యుద్ధాభ్యాం యోగ ప్రత్యభిప్రాయం హరిః॥

నవమి రోహిణీయోగః కర్తవ్యో వైష్ణవైర్విజ్ఞైః॥

అనువచనము అష్టమి రోహిణీ యోగము లభింపని యెడల నవమి రోహిణీయోగంబునం దాచరింపవలయునని నిధింపబడుచున్నది.

మఱియు,

శ్లో॥ దివాసంక్రాంతియోగశ్చ జ్వలన్తీ పూర్వతస్త్యజేత్
పరతోనిశి యోగేతు త్యజేద్ద్యోగాన్విభావసి
ఉభయోః క్రాన్తియోగశ్చ జ్వలన్త్యోగ్యుని సత్తను
ఉత్సవం మృగశిర్షా పూర్వమేవ సమాచరేత్॥

ఈశ్వరసంహిత అను వచనములో చెందు జయంతిదిన
ములయందు సంక్రాంతి విధి సంభవించినయెడల (ఏవిధ సం
భవించిన నొకటే) పూర్వదినముచే మృగశిర్ష యానంత్యమునా
చరింపవలయునని చెప్పుటచేతను,

శ్లో॥ ఏకమాసే మునిశ్రేష్ఠ యదియుక్తద్యయం భజేత్
ప్రత్యోపవాస దానాది పరకార్యం మహత్త్వం
పరమోహిణీ హి సే పూర్వం ఋతే సమాచరేత్
అన్యధాకారయే ద్యుక్తు రాజారాష్ట్రం వివక్ష్యతి॥

పాంచరాత్రము అను వచనములో పరమహంస రోహిణి
హిసంభాదయేనేని (అనగా విదాది జోషమాషిత మయ్యేనేని
యన్విష్టము. అట్లు కావచ్చును “యది ఋతద్యయంభజేత్”
అను నొక విశోధము సంభవించును) పూర్వమును సంభవించిన
రోహిణియందే ప్రత మాచరింపవలయునట్లు చేయనియెడల
రాజాను రాష్ట్రమును గూడ నశంతురని ప్రత్యవాయమా గూడ
నాపాదించుటచేతను,

శ్లో॥ ఏకస్మిన్ సింహమాసేతు యదిచే దప్తమిద్యయం
పరస్మిన్నేవ కార్యాన్యజ్ఞయన్తీ యదిరోహిణీ
సోచేత్తదాపూర్వతీధిం కారయేత్ రోహిణీయుతామ్
ప్రాజాపత్యం చోభయత్రసోచేత్ స్వగృహిణీయతామ్
అప్తమిద్యయంవాపి జయన్తి కారయే ద్యుగ్ధా॥
పాంచరాత్రము.

అను వచనముచే ఒక సింహమాసము దప్తమితిధి రెండు
సార్లు వచ్చేనేని రోహిణీయు క్రిందయినవరతిధియందు జయ
న్తి నాచరింపవలె. ఈవరతిధియందు రోహిణీ చూడబడిన పూ
ర్వతిధియందు రోహిణీయన్నయెడల ఆ పూర్వతిధియందు దావ
రింపవలె, పూర్వతిధియందును పరతిధియందునుగూడ రోహిణి
మాన్యుయ్యేనేని మృగశిరతోగూడిన అప్తమియందైనను నవమి
యందైనను జయన్తి నాచరింపవలయునని విధించుచుండుటచేత
ను, రోహిణీనక్షత్రభావమును విదామాషితమయినప్పుడు
మాత్రమే వికల్పముగ మృగశిర విధింపవలయునన్నదటస్పష్టము.
అంతియకాని రోహిణి లేకపోయినను పరమందే యాచరింప
వలయునని వక్కాణించుట లేదు.

ఈవచనములకు వెంకటాచార్యులవారి నిర్విఘ్నప్రాయ
ములెల్ల పూర్వమునకు నక్షత్రయోగమును పేక్షించవలయుననియే
కాస్త్రుకాచార్యుల యభిప్రాయమైనచో “ప్రాజాపత్య విహీనా
చేత్”...రోహిణీచ వివాదాది శుద్ధ్య స్వాస్థ్యభావతః
మృగశిరేణా పరమ రోహిణీహి సే పూర్వం ఋతే॥ సోచే
త్తదా పూర్వతిధింకారయేత్ రోహిణీ యతామ్॥ సోచేన్మృ
గశిరేయతామ్ అప్తమాం నవమింవాపి ఇత్యాది వచనములు
ప్రాయ సగత్యుత్పన్నము. ఈప్రమాణ వచనములు వెంకటాచా
ర్యులవారు దాహరించి యుండలేదు. వారికి లభింపకపో లేక
తమ వాదమునకు బలహీనమనియో? ఋత ద్యయము సంభ
వించినపుడు రెండవది మాషితమయి యుండగా పరిశుద్ధమయి
యన్న మొదటిదానియందు ప్రత మాచరింపక యుపేక్షించ
వలసింత వాదయేమి కలిగినది? ఎట్టివాడయిన నన్నదని వెం
కటాచార్యుల వారును నుడిచి యుండలేదు. ఏకస్మిన్ సింహమా
సేతు భక్తిశ్చాప్తమిద్యయమ్ పరిస్మిన్నేవ కర్విత విష్ణు
భక్తి పరాయణైః॥ ఈమొదలగు పాంచరాత్రాది వచనము లనే
కముల పరమం దాచరింప వలయుననియే చాటుచున్నవి గను
క పూర్వమున రోహిణి యోగమున్నను ముపేక్షించి పరమం
దాచరింపవలయునని వ్రాసియున్నారు.

వాదమునిమిత్తము ఈపక్షమునే యంగీకరింపవలెగాక.
అప్పుడు విమర్శింపగా పరమందు రోహిణీనక్షత్రము సంభవించిన
దినము భాద్రపద బ 7 సోమవారముగాని బ 8 మంగళ
వారముకాదుగదా. అట్టినియములలో వారు సోమవారమున
నున్న నక్షత్రమునుండిచి మఱువాదప్తమియందు దాచరింపుడని
వ్రాయుట యేమి సమంజసము? సోమవారము సప్తమివిధ
దోషమందురా? అట్లయిన, పరమక్షత్రమందాచరించునపుడు
“పూర్వయుక్తం పరిత్యజ్య ఉత్తరేతు సదాచరేత్” అను వచన
మే ప్రాధాన్యము సిద్ధాంతముననుసరింప పరమక్షత్రమునకు విధా
దోషముచేయుచుమాత్ర ముండవలెనున్నది. ఈవచనములలో
లేడక్షత్రముక విధమగణింపకయే సోమవారమును జరిగించవల
యును. విధమపరిత్యజింపవలసినదన ఉ దాహృతవచనములే దీనిని
ప్రమాణమందురా అట్లే పయవచనములలోని “నవమిదశమి
గ్రాహ్యోరోహిణీ ఘటికాయతాః నవమిరోహిణీయోగ
కర్తవ్యః పరమరోహిణీ హి సేపూర్వం ఋతే సమాచరేత్,
సోచేత్తదా పూర్వతిధింకారయేత్ రోహిణీయుతామ్”
అనునవిగూడ ప్రమాణములే కావు? ఈవచనములే బలవత్తర
ములైన ప్రమాణములు. ఉత్తరమందువచ్చిన తిధినక్షత్రములకు
విధాదోషముగణింపవలయు ననియెట్లు నిశ్చయమగుచున్నదో

అట్లునే రోహిణి యోగముగూడ చూడవలయుననియు నయ్యది
లభింపకన్నయెడల గత్యంతరమైన మృగశిరయోగము నామా
దింపవలయుననియు పయ ప్రమాణ వచనములనునే నిశ్చితమగు
చున్నది. కాస్త్రములనొకదానితో నొకటి సమన్వయింపజేసి
కొనవలయునే గాని ప్రత్యేకార్థములను జెప్పి పరస్పర విరోధ
మును కల్పించుట అప్రకృష్టము.

కాబట్టి శుద్ధరోహిణీయోగముగల అప్తమి నవమి దశ
మి తిరులు సంభవించినపుడు మృగశిరతోగూడిన అప్తమి నవ
మి దశమి తిధులయందు ప్రతమాచరింపవలయునని అగమకారు
ల నిశ్చితాభిప్రాయముగాని యట్టి శుద్ధరోహిణీయోగ మన్నను
దానినుపేక్షించి మృగశిరయందు దాచరింపవలయునని కాదు. కా
వున నవమితోగూడిన రోహిణి సింహమాసములో లభ్యమయి
యుండగా దానిని పరిత్యజించి మృగశిరకు వెళ్లుట కేవలము కా
స్త్రవిరుద్ధమును ప్రత్యవాయజనకము నయియున్నది.

కొండలు రోహిణియుక్తముల యోగంబుండవలయు నట్టి
యోగం బీనవమి రోహిణీ యోగదినంబున లేనందున జయన్తి
స్వరూపమే లేదనియు శంకింపవచ్చును. అట్టిశంక కవకాశము
లేదు. అప్తమయ్యనా యన్న పవనములలో దశమి యైననని చెప్పు
చుండుటచేతను తిధ్య యోగేన నక్షత్రే కేవలేర్వసమిద్యతే॥ అ
ప్తమి పరితావాపివ్యప్తమి రహిణా పియాఇత్యాది వచన
ములు అప్తమి లేకపోయినను అని చెప్పుటచేతను అప్తమియుండ
ననిసరము లేదు.

“పూర్వయుక్తంపరిత్యజ్య ఉత్తరేతు సదాచరేత్” అనుట
వలన ఉత్తరమందలి రోహిణీనక్షత్రము సప్తమియందు సంభ
వించేనేని, ఆ సప్తమియందే యాచరింపవలెనందుచేయో? అది
పరిపడదురోహిణి గాని తదభావమును మృగశిరగాని సంభవమైన
నవమి దశమి తిధులయందే యాచరింపవలయునని విధించు
“అప్తమయ్యనా” సప్తమి శృత్తికావిధాం...త్యజేత్...
సప్తమి సంహితాసహి” ఇయ్యది వచనములచే అప్తమికి
పూర్వముందును దశమికిపరమందును రోహిణీయున్నను జయ
న్తి సిద్ధింపదు.

ఫణిశారం తిరువెంగళాచార్యులుగారు “ఏకస్మిన్సింహ
మాసేతు యదిచే దప్తమిద్యయమ్” అనువచనము నుదాహరించి
రావచనము ప్రస్తుతపరిస్థితులయందు పరిగాళియున్నదని వ్రా
యుచు దీనిచేతమాత్రమే నిర్ణయమును చేసియున్నారు. అట్లు
పొడగదు. పూర్వపరవచనములను సమన్వయించి విశేషకాస్త్ర
వచనములతోగూడ విమర్శించి నిర్ణయమును చేయవలయునే
గాని ప్రత్యేకవచనముచే నిర్ణయింపగూడదనిచైన చెప్పియున్నా
ము.

ఈవచనములైన వ్రాసినవిధంబున “మాసవ్యయే యద్య
లాభోయోగ ప్రస్థిక్ దివానిశి నవమిరోహిణీయోగః కర్తవ్యో
వైష్ణవైర్విజైః అనవిశేషమాత్రమతో సమన్వయింపవలయు
ను. అట్లుసమన్వయింపనియెడల పయవ్రాసిన ప్రమాణవచన
ములన్నిటిని పరస్పరవిరోధము సంభవించుచున్నది. మఱి
యు “విద్యావ్యయే పరిత్యజిత్తు నవమి దశమి యాగిలం అదు
యనేజయన్తి యేషుకాస్త్రంశ్లోమమ్” అని షిర్షలోకంశేయర్
సాయించిన సాంప్రదాయ సూక్త్యతిక్రమణ మగుచున్నది.
అంతియకాక ఎవరికి దొరకిన ప్రత్యేకవచనము ననుసరించి వా
రాచరించు చుండవలసి యుండును. పూర్వాచార
సాంప్రదాయములను గమనించని యెడల దశనిర్ణయలో

శ్లో॥ చంద్రోదయేవమియుక్తా రోహిణీబుధవారగా
విద్యాపి వైష్ణవైర్హిహ్యోహ్యుగ్రహసార్వవాదిషా॥ అని వైదిక
సార్వభౌములవ్రాసియున్న దానినిబలపఱచుచు జయన్తిధాపి
బుధవార యుక్తా చేత్సేన వైష్ణవైరపి గ్రాహ్యో” అని వైష్ణవ
దీక్షితులు తమ ప్రవన్న ధర్మారాస ముచ్చయములలో వ్రాసి
యున్నారగునక, అట్టి బుధవారయంత జయంతి విధానియిత
మైనయెడల సకాలమునకు మాత్రమే గాని ముఖ్యపులకు పరి
త్యజ్యమన్న మనతెగల సాంప్రదాయ నిర్ణయల విశ్లే
కంశేయర్ వారి నూర్తిని నిరూకించి విధానియిత బుధవారయంత
జయంతి నాచరించి ఎడగల సాంప్రదాయము నశిష్టించవలసి
వచ్చును.

ఈ వచనము అప్తమియందు దాచరించుటకు రోహిణీయు
గూడుకొని యుండవలయునని నిర్ణయించుటకును, రోహిణి
భావమున మృగశిరయంతాప్తమి నవమియందును, అప్తమ్య
భావమున రోహిణీయంత నవమిదశమియందు నాచరింపవల
యునేగాని రోహిణీలేదని ప్రతమును విడిచి పెట్టవలదనుటకు నై
నక్కాణించుచున్నది.

పంచాంగమును పరిశీలింపగా రెండుమాసములయందును
శుద్ధమయిన అప్తమి రోహిణీయోగంబు లభింపలేదు. కనుక
“మాసవ్యయే” యన్న వైవచనముచే నవమి రోహిణీ యోగం
బు ముఖ్యంబయ్యి. అట్టి శుద్ధయోగంబు పూర్వముందు అనగా
వ్రాణాణ్ సోమవారమున సంభవమైయున్నది. కనుక యీ
సోమవారమే ముఖ్యపులైన నిమగ్న శ్రీవైష్ణవులకు
కర్ణా తిరునక్షత్రమును శ్రీకృష్ణజయంతి ప్రతాపరథమునకు
యోగ్యంబుగాని భాద్రపదబ ౭ మృగశిరయందు గాదు.

ఇకను జన్మాప్తమి విషయములో విద్యదోషము పరిత్యా
జ్యమని పయనుదహరించిన కాస్త్రవచనములన్ను సాంప్రదా
య సూక్తులన్ను చెప్పుచున్నది. అందువలన శుద్ధాప్తమి కాన
లసియున్నది. అట్టి శుద్ధాప్తమి భాద్రపదబ ౭ మంగళవారము
గాడు కేమాత్రమే లభించినది. అప్తమి ౮-11 ఘడియలవర
యన్నదిగదా! సంపూర్ణతిధి యెట్లయినదని శంకింపవలెదు.
నిలన.

శ్లో॥ పూర్వ విధాప్తమి యో తు ఉదయననవమిదినే
ముహూర్తమపి సంయుక్తా సంపూర్ణా సాప్తమిభజేత్॥

శ్లో॥ కలాకాష్టా ముహూర్తాపి యదా జన్మాప్తమితిధిః
నవమ్యాం వైవ్రాహ్యస్యా త్సప్తమి సంయుతాసహి॥

పాద్యపురాణము.
అనువచనములు పూర్వదినమందు సప్తమితోగూడిన
అప్తమి మఱువాడు నవమియందు మూర్త్యంతమునకు కళా
మాత్రమయిన నన్నయెడల అనవమియందు సంపూర్ణమయిన
అప్తమియేయగుచున్నదని వక్కాణించుచుండుటచే సంపూర్ణాప్త
మితిధియే సిద్ధించినది. కాబట్టి భాద్రపద బ ౭ మంగళవారము
రోజున సకాములైన బ్రాహ్మణులును ఆంధ్రాచార నిరతు
లగు శ్రీవైష్ణవులును వైష్ణవేతరులు శ్రీకృష్ణజన్మాప్తమి
ప్రతం దాచరింపవలయును.

శ్లో॥ జన్మాప్తమిం పూర్వవిధాంసముఖంసకలామపి
విషయనవమిం శుద్ధాం ఉపావ్య ప్రతమాచరేత్॥

చ్యాసోక్తి.
అనువచనములట్టి ఒకానొకప్పుడు జన్మాప్తమిగూడ నవమి
తిధియందే యాచరింపవలెనని వచ్చునట్లు కనబడుచున్నది.
ఎట్లన పయన వ్రాసిన ఉదాహరణములలో రెండవదానిలో
అప్తమికిన ప్రమిదిదోషముసంభవించుటచే మఱువాడు జన్మా
ప్తమి ప్రత మాచరింపక తీరును. అప్పుడు జయన్తి జన్మాప్త
మిప్రతములు రెండు నొక్కగాడే యగుచున్నవి.

వెంకటాచార్యులవారు “భాద్రపద బ ౭ సోమవారమున
సప్తమివేధ యుండుటచే శుద్ధాప్తమి శుద్ధరోహిణిలు సంభ
వించనందున మృగశిరాయంత్రమయిన అప్తమి కేవలదినమున
నాచరించుట హిత మయినది గనుక జయన్తి సిద్ధించును” అని
“పూర్వయుక్తం పరిత్యజ్య ఉత్తరేతు సదాచరేత్” అనేదినవచన
నిచయబలంబున వ్రాసి వ్రాణామాసమును రోహిణీయోగ ము
న్నను ఉపేక్షించి దానిని త్రోసివేయుట, కేవలము తమ పం
చాంగములోని వ్రాతను నిలుపుకొనవలె ననియే యని నా అభి
ప్రాయము. విద్యా తోగశ్చేటి భాస్కరకాస్త్రుగారు తమ
పంచాంగములలో ప్రమాదమున నప్తమిభావవారమున స్మార్త
శ్రీకృష్ణజన్మాప్తమి యని పడినదని పునర్విమర్శనపూర్వక
ముగా ముందువ్రాసినది ఖండించి తమప్రమాదము నంగీకరించి
పత్రికాముఖంబున వెల్లడించుచున్నారు. కాని తమ పంచాం
గముప్రకారమే వాదించుటకు పూనుకొనలేదు. శ్రీవెంకటాచా
ర్యులన్ననో దేవాడ కందాళ గోపాలాచార్యులవారు పత్రిక
లోవ్రాసిన విమర్శనమును చూచియును “ఉత్తరస్యాం ప్రప
ర్విత సపూర్వస్యాం కదాచన” అను కేవలసామాన్యవచనమును
గట్టిగా పట్టుకొనియున్నారు. “య ద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః తిష్ఠ
దేవతకో జనాః” అన్నది యెట్టియొండీయు పండితోత్తము
లు తమ కొరకై దేశమందట నట్లాచరింపజేయుట యుక్తము
కాదు.

కాబట్టి శ్రీవైష్ణవు లెల్లరును పయవిషయములను గ్ర
హించి యిక్కుమందిట్టివి. సంభవించినపుడయినను సక్రమముగా
నాచరింతురని ప్రార్థించును. సామాన్యముగ నన్ని తిరునక్షత్రము
లకును తిధినిది తమతేయే నక్షత్రమునకుగలవిధమగు శంకించి
పూర్వపరనిర్ణయమును చేసికొందురు గాక.

గత శుక్ల సం॥రములో తిరుమంగై యాళ్వారి తిరునక్ష
త్రము దిపారోపణకు ప్రబంధనిగమనము విషయములు సందిగ్ధ
ములై పంచాంగకారులను పండితులను భిన్నాభిప్రాయాలై
నందువలననే యెల్లరు నన్ని దేశములయందును గ్రామమున కొక
విధముగాను ఒకేగ్రామములో గృహమున తొకవిధముగాను
వాటి నాచరించియున్నారు. ఇట్టి పండిగాంశములను నిర్ణయిం
చునపుడు కాస్త్రప్రమాణవచనములను సమన్వయించుటలోగల
లోపములవలననే పండితులు ఇట్లు భిన్నాభిప్రాయం లగుచు
న్నారు. ఇట్టి పండిగాంశములు ప్రపక్తము లయినపుడు పండి
తోత్తము లెల్లరును ముందుగానే యొకసభ జరిపి దానియందు
తీర్మానించినయెడల నిట్టి భిన్నభిన్నాచరణముల కవకాశము
లేకయుండును గదా! కాబట్టి యొక మాం పట్టు సభలని భిన్న
నిర్ణయింతురుగాక యని నాప్రార్థన.

చిలకమట్టి వేంకటకృష్ణమూర్తీచార్యులు,
కొలాలపర, తణుకుతాలూకా, పడమటిగోదావరిజిల్లా.

సరిహద్దు వార్తలు

భూభాగం లామ్యులు చర్యలు

సిమా, సెప్టెంబరు 10:—మిలీటరీ, కోహాట్, సిమా
అంబ, తిహార్, ముగ్గు, సలమలండి యెగిరి వివాదములు
సరిహద్దుల వారి ప్రదేశములను సూక్ష్మముగా బరిశీలించి
భారత లోయలు తరములకు కొందరు బిరుదులు గలక
పించెను. వీరు గ్రామములను కండిటినిదాకుచున్నట్లును ఒక
యిల్లు తగుబడుచుండెను ఆకాశముపై కుపాహలు తీవ్రము
గా కాల్చుచును. ఈ త్రాగింపాసినందులకై కాయలును దీపై
సెనుకొనింది కాపలా వివాదముపై మాడె కుపాహి గాల్చుచు
న కాసి యిట్లు ప్రజలనుకేళియు యుండిట్లును పడలేదు.
ఇతర ప్రాంతములందు యిట్లు సరిహద్దులను చెప్పగిది కేసులు
గిప్పగియుండలేదు.

భిత్తా తో సహాయ దళము కోహాట్
తేరినది. భిల్లా పత్ లామ్యు, యన
బడుచుండు ఆఫ్ఝీ తీరాలో నటు నిటు తిరుగుచు, యిటీ
వలీ ఆఫ్ఝీ దండయాత్రలో తగిన సహాయ మొనరించు
దని దండవైనను, మాత్రములైనను అపరాధముల విధించుచు
న్నది. ఈ దండలో మాడుపేనుంది మనుష్యులవరకు నందు
రని తెలియచున్నది.

ఖుజ్జి ఖర్చా ప్రాంతము బ్రకాంతముగానున్నది గాని,
పెయి వార్ ప్రదేశములో మాత్రము విరోధులు
నటును నడించుచున్నాడు. ఈ సలమలందు విరోధులు సహ
ధులవద్ద పడుచు విడిసియున్నవారలు, వివాదాది వాదాది
లనినారితై చక్కగా నిర్ణయింపగిన్ని వర్షము, వివాదము
చున్నాడు. వా రొడింపబడినది.

సలమలందును సమించుచుండిన వివాదముపై నేటి
యుదయము తీవ్రముగా కాల్చుచు జరిగినది. భుకానీ తెగలకు
ఖానీఖేల్, భావాజ్ లింతవరకు లోబడిపోవు మానవలను
జూపించియుండలేదు. ఆ. ప్రె.

వివిధ సంవత్సరముల వయస్సులో

యావత్తుము !

వీల యొడగూడదు? ఇది సరములు, రక్తనాళములపై
యాధారపడియున్నది. శ్రేష్ఠమైన యెర్రని రక్తము సరములకు
బలమనిచ్చి రక్తనాళముల కృతంపచేయదు.

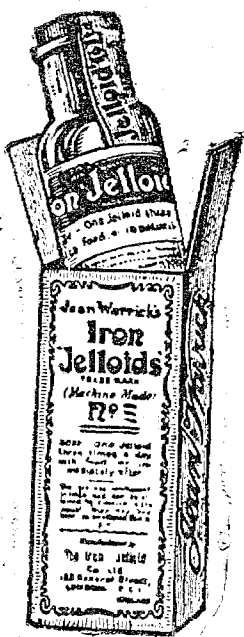
మీరు పృథులకు యున్నట్లు భావించుటకు కారణ
మండగలదు. మీరక్తమునకు బలమానశ్యమై యున్నది.

కొంతకాలము

వరన్ జెల్లాయిడ్స్ను పుచ్చుకొనుము

అవి మీరొకరికొకరక తయారు చేసినవి. అవి సరైన
యా రోగ్యమునిచ్చి, చురుకుగ పనిచేయు రక్తము, బలవంతమైన
సరములు నిర్మించుకొని యు
న్నది. ఇది మీ జీవితముందు
నుఖము నొసంగగలవు.

అసరినుభవమైన రక్తము
సరైన పని చేయజాలదు.
గాబట్టి శ్రేష్ఠమైనదాని నేల
బొందగూడదు? ఇది మీ
యందుబాటులో యుం
డున్నది. అయిరన్ జెల్లాయిడ్స్
యందుకు ముందు
దుకాణవార్ల చే నీసా 1 క
రు 1 చొప్పున యిచ్చుటకు
యిచ్చును. ఇది మాదిరి యా
షధము 14 రోజులకు సరి
పోవును. 40 రోజులకు
సరిపోవు పెద్ద సీసా 1 క
రు 2-12-0. 1

నెం. 2 వరన్ జెల్లాయిడ్స్ను-కోమదు.

జాతీయ

భారతదేశము వివిధ విధముల యుద్ధముల
యందును ఈ త్రగము ప్రాయముకాలముగాను నూరు
సకల వాడు నియోగ్యులను, పృథ్వీనియు, భవనము, భూమి,
సంపదము, కళ, శిల్పము, ఆయుర్వేదము, ఉద్యోగము,
వివాదము మొదలగునగు 28 విధములకు ప్రాసీదా. 2-4
లకు వి. 2. గా తుల్యము. కృత్తికరు కిడింగు
నందరి ఫలం. 3-4-0

ఆశ్చర్య వేంకటేశ్వర,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపాడు, గోవాకరిజిల్లా.

ఈ దిగువ స్థలములందు ఆంధ్ర పత్రికకు యే జెంట్లు తక్షణమే కావలెను

దు 100 నుండి 200 లకు తక్కువలేకుండా ధరాపత్తు చెల్లించగలిగినట్టియు, పలుకుబడి యోగ్య
తలు గలవారుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట యేజెం
ట్లుగా నుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాస ముండు టావశ్యకము. మిగత వివరములకు యీ
గవనిలాసమునకు ఒక అణాస్తాంపుతో వ్రాయవలెను. బిళ్ల పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

బరంపురం	బారింగుపేట	వెంకటగిరి	బెంగళూరు	పాండిచ్చేరి
గూడూరు	కాజీపేట	కడప	మైసూరు	బాంబాయి
యలమంచిలి	దోర్నాకోల్	రైచూరు	తిరువళ్ళూరు	బెనారస్ సిటీ
బాబ్బిలి	పాకాల	హిందుపూరు	అర్కోణం	ఖరగ్ పూర్
చికాకోల్	ధర్మవరము	ప్రొద్దుటూరు	కంజీవరం	కలకత్తా
పార్వతీపురం	చిత్తూరు	మార్కాపురం	చెంగల్పట్టు	రంగూర్
పల్నాకిమిడి	కాళహస్తి	వేలూరు	తిరుచినాపల్లి	మోల్ మీన్.
			మధుర	మాండలే

మేనేజరు, (ఎ) ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

గంధమాల

నెం. 1 తిరుమలకల్లె విధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు
సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమానముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

నెలువడిన గ్రంథములు

తెలుగువారి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, పింటిమిట్టరఘువీర,
నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగళాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతక
ములు వది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును
గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౪-౦

సనత్కుతానము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీ
లించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర
శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులపీఠిక గలదా. ౨-౪-౦

గాంధీమహాత్ముని జల్లాము శాంగైను అధ్యక్షోపన్యాసము
కమలాక్షి (చిన్నచిత్రికథ): శ్రీ రాయసం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్.వి., యల్.టి. ౦-౪-౦

త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పనుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము.
శ్రీ రామభక్తగ్రణ్థియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మింద
సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించిన కృతు
లును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦

భీష్ముడు (యిందంశముల నాటకము): నార్సేజేశ్వరు కవిభిక్షామణి యగు ఇబ్ సెను గారి
వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు: శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు.
బి. యె. (ఆనర్సు) ౧-౦-౦

జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుండూరి ఈశ్వరశర్మగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రా
జ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలము) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత
శిల సెతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౪-౦

ఆత్మకథ ప్రథమసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ
పథ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆదర్శజీవనమును ప్రదర్శించునది. మూలము
నుండి శ్రీ శతావధాని వేలూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. ౦-౧౨-౦

ఆంధ్రవాఙ్మయసూచిక: ౧౯౨౭ వ సంవత్సరము చివరవరకు అచ్చయిన తెలుగు పుస్తకముల
యొక్కయు, ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు, ఓరియంటల్ లైబ్రరీ, తంజావూరు లైబ్రరీలో గల
అచ్చుగాని పుస్తకములయొక్కయు పట్టికలు అకారాదిగా ఇందు గలవు. గ్రంథకర్తలు
మొదలయిన విషయములును గలవు. ఆంధ్రవాఙ్మయ విమర్శన రూపముగ పీఠిక పెద్దది
కలదు. నెల రు. 3-౦-౦

ఆంధ్రభారతకవిత్వావిమర్శనము: గ్రంథకర్త: కోరాడ రామకృష్ణయ్యగారు, యం.వి., ఆంధ్ర
ప్రధానపంతులు, చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము, ప్రాచ్యపరిశోధన శాఖ.

(Senior Lecturer in Telugu, Oriental Research Institute, University of Madras.)

ఇందు - ఆంధ్రవాఙ్మయము-మహాభారతము, (తత్కాల) మత్స్య - వాఙ్మయము,
భారతాంధ్రీకణము-తిక్కన-తిక్కనార్యుని కళాపరిధలు, అను విషయములు అతి విపులముగ
సవిమర్శముగ చర్చింపబడినవి. ఈ పుస్తకము వాఙ్మయపరిశోధకులకు పరమోపకారకము. ౨-౦-౦

శివాభిషేక సాక్ష్యరసావళి, ఇంద్రవజ్రము
వివాదాత్మకచరిత్ర:— శామభట్టి గోపాలకవివర్ణన బండి కో., ౧88, రెసిడెన్సీబాదు, హైదరాబాదు, డిక్కెట్

ఆయాసపడవద్దు

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి ఉపయోగించిన తర్వాత తక్షణమునే బాధనుండి విముక్తిపొంది శిశువును ననుభవించగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అక్షయమైన ఖనవైద్యులచే ఆమోదించబడుచున్నది. మందులంగిల్లబడిన దొరకును. ప్రపంచము దంతితును శూలనొప్పి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపునకు బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని సుగుణమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచి కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి
ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

ప్రపంచమునందు చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతిచేరిన
శిశువైద్యము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక సుగుణ మిచ్చును
CHAMBERLAIN MEDICINE CO.,
Des Moines, Iowa U. S. A.

ఏజెంట్లు కావలెను

శిశునొప్పి, యిక్ష్మయెంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, శంకినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒక తుణుములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిజేందిన "జానా తైలమునకు" సమమును నుండు కేరడియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అత్యంత 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు. శోభాచెందు,
ఇంగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్
మొరాటిక్ అసిడ్ల వ్యాపారస్థులు,
గిరి నెం. నైసప్పనాయునివీధి, మద్రాసు.

"హనుమాన్ మంత్ర కవచమ్"

దిగంబరసాధుభంగపుని మహిమ గలది.

లోక మంతయు ఉద్ధరించుచున్నది!

ఎందరో లక్షలకొలది మానవులకొర్రెలప పరప్రసాద మై దిగంబర యోగిభంగపుని మహామంత్రములను ఎట్టి

అసాధ్యమైన కార్యములైన
కొనసాగునని అనుభవమువై
ప్రతిమనుజు డెగంగుటే
గాక మాకు వచ్చు యోగ్యతాపత్రకలే నిదర్శనము

లని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్వించెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, డాకినీ, బాలారిష్టములు మాయమగును. దీనులకు ధన లాభము, వర్తకులకు వ్యాపార వృద్ధి, నిరుద్యోగులకు సదుద్యోగము, విటకాండ్రకు వశీకరము, బలిహీనులకు వీర్యపటుత్వము, విద్యార్థులకు బుద్ధి, గ్రాహండ్లకు సంతానము, రాజులకు రాజ్యాభిషేక్తు, ఏ కోర్కెలకైనను మాకు వ్రాసినచో ఆ తుష్టి తీర్చి యిచ్చిదు మీకు కుభము చేకూర్చును. యెక్కువ వర్షి యీ మా కవచమును, సందేహించువారు దురదృష్టవంతుల మని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. రామకవచం, బంగారుది, రూ 8, మహాపురుషుడు శేషములకు తీనముపోయు సమర్థుడు హనుమాన్ దేవతాది రు 8; రాగిది రు 2-8-0; బంగారు 1/2 తులం రు 5. దాఖలా లేదా డబ్బు వాపసిచ్చెదము; రుజువునర్పనలెను.

మరా :—గిరిస్వామి చెసి ఆర్డరు యివ్వలెను.

పండిట్ ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము
నాగావలీ నది ఒడ్డున, చికాకోట్.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 12 తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు		
మనుమ తేనాలిది ,, ప 45 కలవి రు	12 8 0	13 4 0
నెల్లూరివి ,, డిటో 42	12 14 0	13 0 0
ధిల్లి ,, డిటో 46	14 0 0	15 8 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
మవ్వలు ,,	17 14 0	18 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	11 0 0	12 0 0
సెనగలు ,, డిటో	10 0 0	11 8 0
పెసలు ,, డిటో	11 0 0	12 0 0
మినుములు ,, డిటో	18 0 0	15 0 0
ఉలసలు ,, ర 195	6 12 0	7 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మవ్వలనూనె బా 1-కి	105 0 0	110 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	19 0 0
వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	87 0 0	89 0 0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 92 మిషన్ నూనె 72		
అముదము బా 1-కి	95 0 0	97 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	85 0 0	86 0 0
కూరపసుపు ,,	85 0 0	45 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	98 0 0	105 0 0
ధనియాలు ,, బా 1-కి	28 0 0	85 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మబున 1-కి రు 40 45		
బెల్లము బా 1-కి	24 0 0	40 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి	28 18 0	24 0 0
చింతపండు బా 1-కి	24 8 0	85 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	29 8 0	80 0 0
చదరం ,,	24 0 0	29 8 0
రవుండు ,,	24 0 0	29 8 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యా లే	రు	6 0 0
నెం 6 ,, కటూరి		3 6 0
నెం 20 1/2 రెబ్బలేడి		5 5 0
నెం 40 రాజీ		7 6 0
నెం 4 బెన్ని మసీదు		3 0 0
44 నాండ్		4 5 0
నెం 20 1/2 జమ్మరు		5 4 0
నెం 20 1/2 చేతిదిళ్ల		5 7 0
నెం 20 1/2 తిరుచురు		5 6 0
నెం 28		6 8 0
నెం 30) చిన్న పెట్టె (తిరురు		8 7 0
కోలాపూర్ నెం 24		6 2 0
,, నెం 12 1/2		4 6 0
,, నెం 6 1/2		3 8 0
,, నెం 22		5 14 0
రెండుజింకలు నెం 20 1/2		5 5 0

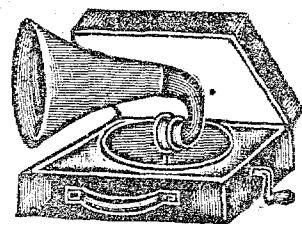
7. లోహములు

నెండి 100 తులం 1-కి	రు 48 8 0	51 9 0
బంగారు తులం 1-కి	21 8 0	21 18 8
సవరన 1-కి		13 9 0
ఇత్తడి బా 1-కి	194 0 0	196 0 0
రాగి బా 1-కి	248 0 0	246 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు స్వీట్లరులాండు అతిజరయిక్ సింహంమార్గు		
,, నీలిరంగు 1 రతి		0 10 0
,, 14 రతులు		1 10 6
,, 28 రతులు		1 10 9
,, 55 రతులు		1 8 0
,, 1 అందరు		1 8 0
రంగులుపాస్తుసాగ్-బ్ లెట్ అనగా (బర్ని-రెడ్డు)		8 4 0
కాంగో 8 డి		1 0 6
మర 4		1 2 0

ట్రావెలింగ్ ఫోన్ గ్రాఫ్ వెట్టె

దీదవారలు, ధనవంతులు సహితము కొనదగిన స్వల్ప ధర. మీకు సంగీతము నందు కుతూహలము గలుగును. రెండువైపులను పాడగలిగిన స్టేటు ఒకటి. ఒక నూగులదబ్బా, హార్ప్ మొదలగు యానత్తు సామానులతో గ్రామఫోను వెట్టె యొక్క ధర 5-12-0 పోస్టుకర్చులు ప్రత్యేకము. మహా దానిపుస్తక శాల, 18 నీటు, పాకార్ పేట మద్రాసు.

ఆమండు జేమ్స్ పొమేడు

పెర్ఫ్యుమలను పట్టు కుచ్చుల వలె పెంచును. కన్నులకును, మెదడునకును, మిగుల చలువ దనమునిచ్చి విశ్రాంతినిసగును. ధర బుడ్డి 1-కి అ. 0-5-0. జేమ్స్ ఫర్ ప్యూమరీ కంపెనీ, 238, గోవిందప్పనాయుని నీధి, మద్రాసు.

తులసి—చిల్వ

ఇది తులసి—చిల్వ అను జాతీయమూలికలనుగూర్చి శాస్త్రవివరములపరిశ్రమ చేసి వ్రాయబడిన ఉత్తమ గ్రంథరాజములు. ఈ మూలికల ఏషియాను, వైద్య ప్రయోగములు, శాస్త్రవర్ణన, పురాణ వివరము సరళ తెలిలో వివరింపబడినవి. వైద్యులకు, భక్తులకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైన గ్రంథములు. క్రామసైనిక మంచి ఫెడరల్టెలు కాగితముపొడ ముద్రింపబడి గృహాలక్ష్మి గ్రంథమాలలో ప్రథమద్వితీయ కుసుమములుగా ప్రచురింపబడినవి.

గ్రంథముల కర్తలు డాక్టర్ కె. యన్. కేసరి
ప్రతి ఒక్కటికి రు. 0-8-0
"గృహాలక్ష్మి" కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు నెం. 752
ఎస్కూరు, మద్రాసు

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

'కాంట్రా సెప్టిన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయము
15 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0
ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—
వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. పోస్ట్ పేజెంట్.
ది సోషల్ హైజిన్ సిండికేట్.
ఇతర కమిషన్లు అండ్ డ్రగ్గిస్తులందఱు వారలకు.

ఆయుర్వేదావధ రత్నా కరము 8-0-0
యర చికిత్సాస్థానము (1) 6-0-0
ఆంధ్రవైద్య రత్నావళి 2-0-0 భస్మకూళిక 1-0-0
సాగ్గు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

శుక్రబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్రవద్ధమును కట్టుటలో చేరువాండి, స్త్రీపురుషులకు నిరతికేయప్రేమను కలిగించుటకు దీనిని వినిపించుట వధములేదు. 25 మా. 2-8-0 కేట్రానుకుచితము.
17-3 త్రిపురసుందరీ వైద్యశాల,
మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంపొట్టు, గోదావరిజిల్లా.

